HEDİYELERİN EN MÜKEMMELİ Zarif ve dakik bir
VACHERON ET CONSTANTIN
Saatidir.
Satış yeri: Arlon saat mağazası Eminönü meydanı No. 14

VATAN
İĞRİYE İĞRİ - DOĞRUYA DOĞRU

ZENITH
Saatlerin en iyisidir

YIL: 13 — SAYI: 4175 — 29 Aralık 1932 Pazartesi — Fiyatı 15 kuruştur.
Başmuharriri: AHMET EMİN YALMAN Cağaloğlu Mollafenarı sokak. 30 — 32 — Telefon: 24207 — 29315 — 29316 : Telgraf: Vatan

Başbakan, İzmir'de D. P. ve C. H. P. kongrelerinde konuştu

D.P.lilere dedi ki: «Muhalif ve muvafık vatandaşlar tenkidlerini yaparken uçurumlar yaratmamalıdırlar»

C.H.P. lilere dedi ki: «Eski devri bırakalım, o tarih olmuştur. Bugün yeni bir C.H.P. karşımızdadır»

Başbakan Adnan Menderes İzmir D. P. kongresinde. Solunda oturan İzmir C. H. P. il idare kurulu başkanı Adalan'dır

İŞBİRLİĞİNE DÂVET

Başbakan Adnan Menderes İzmir hükûmet konağı balkonundan, halka hitaben bir nutuk söyledi. Dünkü gazetelerde başlıca kısımları neşredilen nutkun bariz iki vasfı vardır: Birincisi lisanının çok mutedil olması, ikincisi muhalefete el uzatılmasıdır.

Başbakan nutkunda hakikaten çok mutedil ve ölçülü bir lisanla konuşmuştur. Hükûmetin icraatından, bir çok işlerin başarıldığından, buna rağmen de demokrasimizi ideal hadlere götürmek için çalışmaya bir an ara verilmiyeceğinden bahsettikten sonra vaziyeti daima fena, memleketi tehlikeye maruz imiş gibi gösterenlerden şikâyet etmiş, bu esnada samimi bir lisanla şu sözleri söylemiştir:

«Yüzde yüz hatadan âri olduğumuz telâkkisinde değiliz. Fakat telâfisi imkânsız bir hata işlediğimizi tahmin etmiyorum.» Adnan Menderes hataya karşı tarafın müsamaha göstermediğinden şikâyetçidir; hatalardan bir kısmına karşı tarafın sebep olduğu mütalâasındadır:

Hakiki demokrasi devrine girdikten sonra işlerin birdenbire düzelmesi, hiç bir aksaklık olmaması mümkün değildi. Bugün yapılacak şey, aksaklıkların mesuliyetini aramaktan ziyade, bundan sonra hata işlenmemesini temin etmek olmalıdır. Bu hedefe varmak için daha anlayışlı hareket etmek, hattâ muayyen meselelerde partiler arasında işbirliği yapmak icap eder. Unutmamalıdır ki tam birlik halinde olmamız lâzım gelen noktalarda bile arada bir takım ihtilâflar mevcuttur. Bunlara bir an evvel nihayet vermek lâzımdır.

Başbakan bu münasebetle muhalefete el uzatıyor: «Demokrasinin tekemmülünde muhalefetin de vazifesi bulunduğunu, hattâ vazifesinin iktidarı muvaffak kılmak olduğunu kabul etmek lâzım gelir. Elbirliği ile Demokrasi yolunda daha ileri merhalelere varmağı temin etmemiz lâzımdır. Onların iz'anına, insafına vatanseverliğine hitap ediyorum. İleri ve mükemmel demokrasiyi müştereken elde edelim. Bu, müşterek eserlerimiz olsun. Buna hâlâ vakit vardır. Böyle bir gelişme neticesinde mazinin çabuk unutulması ve silinmesi mukadderdir» diyor.

Başbakanın bu sözlerinin, memleketin kalkınmasını istiyen her vatandaşın kalbinde büyük akisler yapacağı şüphesizdir. Memleket bugün iç ve dış bir takım, mühim meseleler karşısındadır. İçeride irtica baş kaldırmak istiyor, dışarıda sulhü korumak gayesile yeni ve mühim görüşmeler yapılıyor. Bu mühim vaziyet karşısında iktidarla muhalefet, sen ben kavgası ile meşgul olacak yerde elbirliği ile çalışırsa çok mühim ve verimli neticeler elde edileceği muhakkaktır. Bunun şerefini iktidarla muhalefet birlikte paylâşacaktır.

Başbakanın, muhalefetle işbirliği için bu kadar açık ve samimi arzu göstermesinde sonra yapılan basın konferansının büyük tesiri olduğu muhakkaktır. Hükûmet bir zamanlar, yanlış telkinler neticesi olarak, basının büyük bir kısmını, bilhassa müstakil basını âdeta düşman telâkki ediyordu. Bunun doğru olmadığı anlaşıldı ve Ankarada ilk basın toplantısı yapıldı. Toplantı hükûmetle basın arasında tam bir anlaşma mevcut olabileceğini meydana çıkardı. Muhalefetin belli başlı gazetelerini temsil eden şahsiyetlerin toplantıdan sonra yazdıkları makaleler bunu

(Devamı, Sa: 7 Sü: 8 de)

İzmir D.P. kongresi tartışmalı oldu

Foto muhabirleri hırpalandı. Seçim sonunda Onursal tarafdarları 5, Dündar tarafdarları dört üyelik kazandılar

Hususî Muhabirimizden

İzmir 28 — Demokrat Parti İzmir il kongresine bu sabah saat 10.00 da devam olundu. Sabahki oturum oldukça sakin geçti. Delegeler rapor hakkında tenkitlerini tamamladılar. Öğleden sonra toplantıya sinirli bir hava içinde devam edildi. İl idare kurulu namına Orhan Suaner, Enver Dündar Başar tenkidlere ve belediyeyi yolsuzluklarla itham eden Adnan Düvenciye şiddetli cevap verdiler. Bundan sonra belediye başkanı Rauf Onursal söze başlayınca hava büsbütün elektriklendi. Onursal itham altında bulunduğunu, bunlara birer birer cevap vereceğini söyledi. Bir kısım delegeler şiddetle itiraz ederek konuşmayı kesmeğe çalıştılar. Bu durum karşısında Ethem Menderes celseye ara vermek mecburiyetinde kaldı.

Delegeler birbirlerine ayakta hücum ediyorlardı. Bu arada İstanbul gazetelerini temsilen İzmire gelen foto muhabiri delegeler tarafından hırpalandı. Ortalık sükûn bulunca Belediye başkanı Rauf Onursal tekrar kürsüye geldi. İthamları bir bir cevaplandırdı. Bu sırada kongreye başbakan Adnan Menderesin gelişi büyük bir tezahürata sebep oldu.

Bundan sonra rapor hakkındaki konuşmalar sona erdi. Bütçe ile rapor oya konularak kabul edildi. Nihayet delegelerin sabırsızlıkla bekledikleri seçime geçildi. Bir buçuk saat süren tasnif hizipler tarafından heyecanla takip edildi.

Neticede Rauf Onursal grupu

(Devamı, Sa: 7 Sü: 3 de)

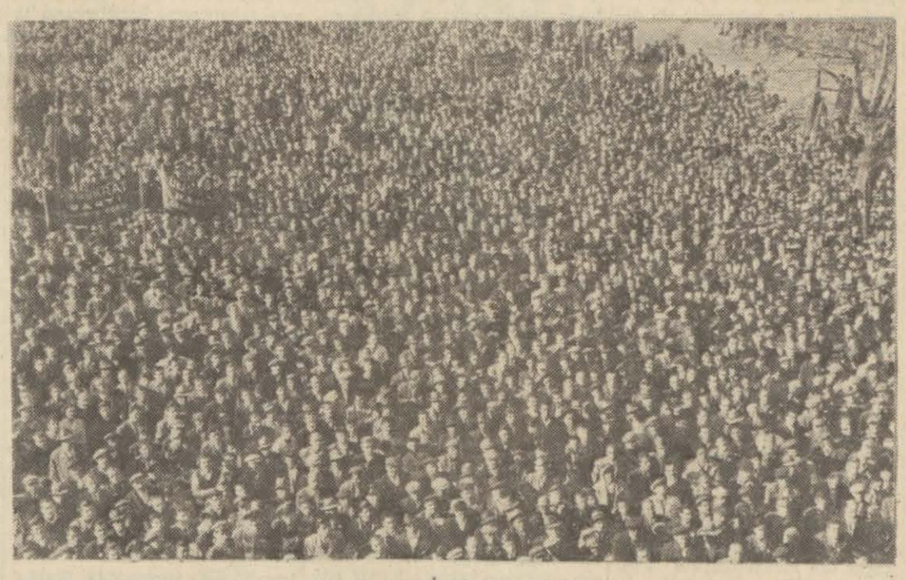

Başbakan Adnan Menderesin evvelki gün İzmirde yaptığı konuşmayı dinliyen halk

D.P. İzmir Kongresinde

Hususî Muhabirimizden

İzmir, 28 — İzmir D. P. kongresinde Bayındırlık Bakanı Kemal Zeytinoğlundan sonra kürsüye gelen Başbakan Adnan Menderes gecenin bu geç saatinde konuşurken dinleyicileri yormamak için sözlerini fazla uzatmıyacağını belirterek söze başladı ve evvelâ kongrenin hayırlı ve mübarek olmasını temenni ettikten sonra şöyle devam etti:

«— Kongrenin tarzı cereyanı belki üzücü olmuştur. Dün sert tartışmalar oldu. Gösterilen şiddet tezahürüne hiç sebep yoktu. Eğer muayyen bir listenin kazanması parti içinde bir zafer ise, muzaffer olanın mağlûp ettiklerini müttefikleri haline ge-

(Devamı, Sa: 7 Sü: 1 de)

C.H.P. Konak Kongresinde

Hususî Muhabirimizden

İzmir, 28 — Başbakan Adnan Menderesin İzmirde dün vilâyet balkonundan partili partisiz vatandaşlara yaptığı uzlaştırıcı konuşma ve muhalefeti işbirliğine daveti bugün ilk müsbet neticesini verdi. Konak Cumhuriyet Halk Partisi ilçe kongresinin davetini kabul eden Başbakan saat 14.30 da kongreye gitti. Halk Partililerin coşkun tezahüratı ile karşılanan Menderese kongre başkanı Lebib Yurdoğlu başbakanın ilk defa bir Cumhuriyet Halk Partisi kongresinde hazır bulunarak partililerarası münasebetlerde yeni bir çığır açtığını söyliyerek kendisine teşekkür etti. Bundan sonra eski İzmir belediye başkanı Hulûsi

(Devamı, Sa: 7 Sü: 4 de)

Gülek, işbirliği için harekete hazırız, dedi

C.H.P. Genel Sekreteri, Kütahya C. H. P. İl kongresinde iktidar ve muhalefetin birbirini tamamladığını söyledi

(Hususî Muhabirimizden)

Kütahya 28 — C. H. P. kongresinde hazır bulunmak üzere Ankaradan bu sabahki motörlü trenle Eskişehire gelen Genel Sekreter Kasım Gülek Eskişehir istasyonunda kalabalık partililer tarafından karşılanmıştır.

Genel Sekreter ve beraberindekiler kongre binasına girmeden hükûmet konağı önünde bulunan Atatürk büstüne çelenk koymuşlar ve saygı duruşunda bulunmuşlardır.

Kongrenin birinci oturumu öğleden önce yapılmış, ikinci oturuma da saat 14 de devam edilmiş ve Başkan adına Çelikoğlu ilk sözü Kasım Güleğe vermiştir. Genel Sekreter kongrenin öneminden, Cumhuriyet Halk Partisinin iktidarda ve muhalefette millete hizmetlerinden bahsetmiş, Halk Partisinin yurdun her tarafında gün geçtikçe kuvvetlendiğini, yâni genç unsurların katılmasile bir kat daha kuvvet bulduğunu belirtmiştir. Yeni iktidarın daha ilk hükûmet beyannamesile C.H.P. nin bütün hizmetlerini inkâr ve bütün bir devri kötüleme yoluna girdiğini belirten ve sık sık alkışlanan hatip, Adnan Menderesin son basın toplantısından bahisle şöyle demiştir:

«— Demokrat Parti Genel Başkanı çok sükûnetle konuştu ve mülâyim bir hava intibaı uyandırdı. Bunları memnunlukla kaydıladık. Yalnız bu Menderes daha evvel de, türlü vesilelerle böyle konuşmuştu. Fakat bunların yarattığı yumuşaklık ömürsüz olmuştu. Son konuşma Türk basınının huzurunda olduğu için bunun verimli olmasını umuyo-

(Devamı, Sa: 7 Sü: 3 de)

Türk askerî heyeti Belgrad'dan ayrıldı

Tunaboylu dedi ki: «Dünyanın bir mühim bölgesinde, Türk, Yunan ve Yugoslav ordularının barışı koruyacaklarından eminim»

Associated Press

Belgrad 28 — Bir tecavüze karşı Türk - Yunan ve Yugoslav ittifakının gelişeceğine dair beslenmekte olan karşılıklı inancın ifade edilmesine vesile teşkil eden Türk ve Yugoslav askerî şahsiyetleri arasındaki kadeh teatisini müteakip Türk askerî heyeti bugün Türkiyeye müteveccihen Yugoslavyadan ayrılmıştır. Türk askerî heyeti burada sekiz gün kalmış ve Yugoslav askerî liderleriyle bir askerî ittifak hakkında görüşmeler yapmışlar ve silâhlı kuvvetleri teftiş etmişlerdir.

Türk askerî şahsiyetleri dün akşam Yugoslav genelkurmay ikinci başkanı albay Peko Dapcevicin şereflerine verdiği ziyafette bulunmuşlardır. Hareketleri arifesinde Türk misafirlerinin şerefine kadehini kaldıran albay Dapçeviç şu hitabede bulunmuştur:

«Türkiye - Yunanistan ve Yugoslavya arasında karşılıklı bir işbirliği yapılmasını icap ettiren

(Devamı, Sa: 7 Sü: 3 de)

Prof. Kerim Erim vefat Etti

İstanbul üniversitesi Fen Fakültesi matematik enstitüsü direktörü ve fakültenin eski dekanlarından Ordinaryüs profesör Dr. Kerim Erim dün akşam vefat etmiştir.

Mirliva Arif paşanın oğlu olan profesör Kerim Erim 1894 te İstanbulda doğmuştur. Yüksek mühendis mektebinde tahsilini ikmal ettikten sonra Almanyada Berlin üniversitesinde matematik doktorasını yapmış

(Devamı, Sa: 7 Sü: 3 de)

Istanbul telefon şebekesi genişliyor

Yeni alınacak tesisat, telefon imkânlarını üç misline çıkaracak ve İstanbulda bir milyondan fazla aboneye otomatik telefon temin edilecek

Associated Press

Nevyork, 28 — İstanbulu dünyanın en modern telefon şebekelerinden biriyle teçhiz edecek olan yeni bir otomatik telefon tesisatının Türkiye Posta, Telgraf ve Telefon İdaresi tarafından sipariş edildiği bugün öğrenilmiştir.

Bütün bu tesisat, New Yorktaki International Telephone and Telegraph Corporation'ın Paristeki kolu olan Le Materiel Telephonique tarafından temin edilecek ve son model otomatik telefonlar için 40.000 aboneyi ihtiva edecektir.

Gönderilecek olan teçhizat bütün İstanbul bölgesindeki merkezlere yerleştirilecektir.

Türkiyenin memleket çapında bir telekomünikasyon sistemi kurmak hususunda sarfettiği gayretler meyanında büyük bir adım olan bu proje 4 milyon dolardan fazlaya mâlolacaktır.

Yeni tesisat, hâlen mevcut bulunan telefon münakale imkânlarını üç misline çıkaracak ve İstanbulun bir milyondan fazla sâkinine, geliştirilmiş olan kullanma ve bakım kolaylığı ile tamamen bir otomatik telefon sisteminden istifade imkânını verecektir.

Türkiyenin şehir harici bölgelerde uzun mesafe konuşmalarını mümkün kılmaya mâtuf plânı muvacehesinde İstanbulda bulunan otomatik olmayan 13.000 abonelik tesisat sökülerek memleketin iç bölgelerinde yeniden

(Devamı, Sa: 7 Sü: 3 de)

Yeni mazin gemilerimiz

Deniz kuvvetlerimize yeni katılan «Marmaris», «Mordoğan» ve «Meriç» isimlerindeki 3 mâyın gemisi dün saat 15 de limanımıza gelmişlerdir. Yeni mayin gemileri, Dolmabahçe önünde demirli bulunan «Gayret» muhribinde yapılan bir törenle karşılanmışlardır. Törende, Donanma Komutanı Tümamiral Kemalettin Bozkurt, Boğaz Müstahkem Mevki Komutanı Tümamiral Nuri Güneğe, Harp Filosu Komutanı Tuğamiral Tacettin Talayman, İstanbul Deniz Komutanı Tuğamiral Zeki Özak, Deniz Harp Akademisi Komutanı Tuğamiral Fuat Uzgören, Rauf Orbay, Şükrü Okan ve diğer emekli amiraller ve vali muavini hazır bulunmuşlardır.

Dünkü toplantıda bulunan arabacılardan bazısı

Arabacılar kongresi dün yapıldı

Arabacılar, yollardaki tıkanıklığı kendilerinin değil, hususî otomobillerle taksilerin yarattığını söylediler

İstanbul Arabacılar ve Kara Taşıt Vasıtaları Derneğinin yıllık umumi heyet toplantısı dün saat 9 da Şehzadebaşındaki Kızılay salonunda yapılmıştır.

Toplantının başlamasından bir hayli zaman önce salon tamamen dolmuş oturacak yer kalmadığı gibi geçit yerleri de tamamen tıkanmıştı. Birçok arabacı esnafı da dışarıda bekliyordu.

Kongre başkanlık divanının seçiminden sonra idare heyetinin faaliyet raporunun okunmasına geçilmiştir.

Geçen senelerdeki kongreleri takip edenler alışık olmadıkları sukûnet ve intizam karşısında hayretlerini gizleyemiyorlardı.

Faaliyet raporunun tenkidine geçildiği zaman toplantının umumi havası derhal elektriklendi. Şehir Meclisinin son aldığı;

(Devamı, Sa:7 Sü: 2 de)

Uzakdoğudan hakikatler ve masallar

Yazan: ALTEMUR KILIÇ

Korede ve Japonyada altı ay kadar kaldıktan sonra yurda dönen arkadaşımız Altemur Kılıç'ın hazırladığı çok enteresan bir yazı serisini yakında neşretmeye başlıyacağız. Koredeki «garip harp»ten, Korelilerin ve Japonların hayatlarından, Uzak-Doğuda rastlanan türlü tiplerden ve daha birçok alâka çekici mevzulardan bahseden bu yazılara niçin «Uzak Doğudan Hakikatler ve Masallar» başlığını koyduğunu Altemur Kılıç şöyle izah ediyor:

«Uzak Doğu, hakikatle masalın birbirinden çok güç ayrıldığı bir âlem... Orada gördüklerimi anlatırken hangisinin hakikat, hangisinin masal olduğunu tasrih etmekten kurtulmak istedim.»

ÇOK YAKINDA VATAN'DA

— Sevgilisi garson diye kurumundan yanına varılmıyor.

GÜNÜN YAZISI

LÂİKLİK

YAZAN :
Dr. Sahir Erman
Ceza Hukuku Doçenti

Son günlerde memleket gazetelerini alâkadar eden, Başbakanın basın toplantısında mevzuubahis edilen meselelerden biri de, lâikliktir. İtiraf etmek icabeder ki, Anayasamız da yer almış olmasına rağmen, bugün dahi lâikliğin ne demek olduğu iyice aydınlanmış değildir. Bâzıları lâikliği din düşmanlığı ve vicdan hürriyetine aykırı bir prensip olarak kabul ettikleri halde, diğer bâzıları lâikliğin aslâ bu manaya gelemiyeceğini, hattâ hakiki vicdan hürriyetinin ancak lâiklik sayesinde temin olunabileceğini beyan etmektedirler. Bu karşılıklı iddiaların ne dereceye kadar doğru olduklarını anlayabilmek için, lâikliğin ne demek olduğunu ve ne demek olmadığını tarif etmek, muhtevasını ve sınırlarını iyice tesbit etmek icabeder. İşte biz de bu yazımızda bu meseleyi incelemeye çalışacağız.

Lâikliğin Tarifi

Lâiklik, en açık bir tarzda, devletle din işlerinin ayrılması ve devletin muhtelif dinler muvacehesinde bitaraf bir durum alması şeklinde tarif edilebilir. Pek umumî ve muğlâk olan bu tarifi tetkik edersek, bunun iki cephe arzettiğini görürüz:

Birinci cephe, devletin siyasî hattı hareketini tâyin ederken dinî mülâhaza ve itikatları nazarı itibara almamasından, diğer bir tâbirle dinin devlet işlerine karıştırılmamasından ibarettir. İkinci cephe ise bunun tam aksi olup, devletin dinî itikat ve inanışlar muvacehesinde tam bir bitaraflık durumunu muhafaza etmesi, hiç bir dinî diğerine üstün telâkki eylememesi, bir kelime ile din işlerine devletin karışmaması şeklinde ifade olunabilir. Demek oluyor ki, lâiklik, dinin devlete, devletin dine karışmaması, dinin siyasî nizama, devletin de dinî akide ve inanışlara müdahale etmemesi demektir. Bu tarifin mâna ve şümulünü kavrayabilmek için, her iki cephe üzerinde, misaller vermek suretiyle, durmak icabeder.

Kanunlarımızdaki Müeyyideler

Dinin devlet işlerine karışması için kanunlarımıza muhtelif hüküm ve müeyyideler konmuştur. Bunların başında —bundan önceki bir yazımıza mevzu teşkil etmiş olan— Ceza Kanunumuzun 163 üncü maddesi gelir. Filhakika bu maddeye göre, devletin içtimaî veya iktısadî veya siyasî veya hukukî temel nizamlarını, kısmen dahi olsa dinî esas ve inançlara uydurmak maksadiyle cemiyet tesisi ve keza bu maksatla veya siyasî menfaat veya şahsî nüfuz temini gayesiyle din veya dinî hissiyatı âlet ederek propaganda yapılması suç sayılarak menedilmiş, bu suretle dinin devlet nizamlarına temel teşkil edebilmesinin, siyasî menfaat temini için dinin bir âlet olarak kullanılmasının önüne geçilmek istenmiştir.

Bu itibarla 163 üncü maddenin lâikliğin zarurî bir neticesi olduğu, hattâ bu madde ile dinin devlet nizamlarına karışması ve bu nizamları dinî esaslara uydurması menedilmediği takdirde, tam bir lâikliğin mevcudiyetinden bahsedilemiyeceği meydandadır.

Keza imam, hatip, vâiz, rahip, haham gibi dinî reisler, vazifelerini icra ederken hükûmet idaresini, devlet kanunlarını ve hükûmet icraatını takbih ve tezyif etmekten menedilmişler ve bu kabil fiiller suç sayılmıştır. Bunun gibi, sözü geçen şahısların dinî reis olmak sıfatlarından istifade ederek hükûmet idaresini, kanun, nizam ve emirleri, hükûmet dairelerinden birine ait olan vazife ve salâhiyetleri takbih ve tezyif etmesi ve halkı kanunlara ve hükûmet emirlerini icraya ve memurun vazifesini ifaya karşı itaatsizliğe teşvik ve tahrik etmeleri de cezalandırılmıştır.

Lâiklik ve Medenî nikâh

Yine lâiklik mülâhazasiyledir ki, medenî nikâhla evlendiklerini evlenme kâğıtlarını ibraz etmek suretiyle isbat edemiyen kimseleri dinî şekilde evlendirmeyi Ceza Kanunumuz suç saymış ve bu suretle cemiyetin nüvesini teşkil eden ailenin kuruluşunda dinin devlet işine karışması menedilmek istenmiştir: Devlet, Medenî Kanunla sadece dinî şekilde vukubulmuş olan evlenmeleri mu teber addetmediği gibi, Ceza Kanunu ile de dinî nikâh yapanları, yaptıranları ve bu keyfiyeti salâhiyetli mercilere haber vermiyen muhtarları cezalandırmıştır.

Misalleri çoğaltacak değiliz: Göstermek istediğimiz cihet, lâikilik prensibinin birinci cephesi mucibince, dinin devlet işlerinde rolü olmıyacağını, devlet nizamının kurulmasında ve işleyişinde dinî mülâhazalara yer verilmiyeceğini ve şayet lâikliğe aykırı olarak dinî mülâhazaları devlet işlerinde hâkim kılmak maksadiyle bir takım hareketlere girişilirse, bu hareketlerin suç sayılıp cezalandırılabileceklerini açıklamaktan ibarettir.

Lâikliğin ikinci Cephesi

Lâikliğin ikinci cephesine gelince, biraz evvel arzettiğimiz veçhile, bu bakımdan lâiklik devletin muhtelif dinler muvacehesinde bitaraf bir durum takınıp hiç birini diğerine üstün telâkki etmemesi ve din işlerine müdahale eylememesi şeklinde ifade olunabilir. Bu itibarla, bu ikinci cephe de, hakikatte, ikiye bölünerek mütalâa edilebilir: Bunlardan birincisi devletin muhtelif dinler muvacehesinde tam bir taraflığı muhafaza edip, birini diğerine tercih etmemesi; ikincisi de devletin dinî işlere müdahale eylememesidir. Şimdi bu iki esası aydınlatmaya çalışalım.

Muhtelif dinler karşısında devletin tam bir bitaraflık halinde bulunup, birini diğerine tercih etmemesi, değişik şekillerde tecelli edebilir. Bu şekillerin başında, şüphe yok ki, muhtelif dinlerin devlet tarafından himaye ediliş tarzları gelir. Nitekim Ceza Kanunumuz din hürriyeti aleyhine işlenilen fiilleri cezalandırırken, bu dinin mahiyeti bakımından herhangi bir fark gözetmiş değildir: Hürriyeti ihlâl olunan din, ister ekseriyetin isterse ekalliyetin dini olsun, kanun tarafından aynı şekilde ve aynı müeyyidelerle himaye olunmuştur. Keza herhangi bir ruhanî memurun vazifesini ihlâl, herhangi bir dini tahkir ve tezyif, herhangi bir mâbedin eşyasına zarar irası hep aynı şekilde korunmuştur.

Devletin din işlerine müdahale etmemesi de muhtelif şekillerde tecelli eder. Bu ademi müdahalenin en bariz şekli, dinî vecibelerin ifasına fertlerin devlet tarafından icbar edilmemesi ve keza ferdin dinî vecibelerini yerine getirmesine devletin mâni olmamasıdır. Bu bakımdan tetkik edildikte, bugün kü hukuk nizammızın lâikliğin icaplarına uygun olduğu söz götürmez bir hakikattir: Devletin hiç bir kanunu ferdi dinî vecibelerini ifa etmeye zorlamadığı gibi ,bu vecibeleri yerine getirmekten de onu alıkoymaktadır.

Ademi müdahalenin Diğer bir neticesi

Aynı ademi müdahale prensipinin diğer bir neticesi de, dinî reislerin intıbaına, din adamlarının yetiştirilmelerine, din tedrisatına, dinî merasimlerin ve ibadetin şekil ve lisanına, nihayet din adamlarının giyiniş tarzlarına devletin karışmaması, bu bakımdan da dinî işlere müdahale etmemesidir. Derhal ilâve edelim ki, hâlen memleketimiz bakımından lâikliğin en çok münakaşa edilen cephesi de budur.

Filhakika mevzuatımıza göre, diğer büyük dinlere mensup olan kimseler ruhanî reislerini tam bir serbesti içerisinde seçmek hakkını haiz oldukları halde, memleketin kahir ekseriyetini teşkil eden İslâm diin salikleri bu haktan mahrumdurlar. İslâm dininin memleketimizdeki en büyük ruhanî reisi, Başbakanlığa merbut bir umum müdür olup, hükûmet tarafından tâyin edilmektedir.

Keza memleketimizde devlet, imam - hatip mekteplerini ve İlâhiyat Fakültesini açmak suretiyle din adamı yetiştirmek işine müdahale etmiştir. Halbuki memleketimizde yaşayan diğer din mensuplarının kendi din adamlarını yetiştirmeleri işine devlet müdahale etmemektedir. Bunun gibi devlet ilk okulda diğer dinlere mensup olan çocukların dinlerini onlara öğretmediği halde, Müslüman çocuklara din dersi öğretmektedir. Nihayet yakın zamana kadar memleketimizde devlet, ezanın Arapça okunmasını menetmiş olduğu gibi, din adamlarının dinî vazifeleri dışında dinî kisve giymelerini hatta len dahi menetmektedir. İşte bütün bu müdahalelerin lâikliğe aykırı olduğu ileri sürülmekte ve lâiklik esasının tam olarak tatbik olunması talep olunmaktadır.

İlk bakışta bu mütalâa ve itirazların doğru olmadıklarını iddia etmenin esastan âri olacağı zannedilebilirse de, bilhassa memleketimizin içinde bulunduğu şartlar bakımından bunlara cevap vermenin imkân dairesinde olduğu, biraz düşünüldüğü takdirde, anlaşılır.

Lâikliğin Bir icabı

Filhakika, lâikliğin icabatından olan devletin din işlerine müdahale etmemesi prensibinin —yukarda zikrettiğimiz— bir neticesi daha vardır ki, o da din adamlarının devlet tarafından, herhangi bir sebep ve bahane ile olursa olsun, hiç bir yardıma mazhar olamamaları ve devletin de hiç bir dinin din adamlarına herhangi bir menfaat temin edememesinden ibarettir. Nitekim Fran

(Devamı, Sa: ' Sü: 7 de)

TEŞEKKÜR

Sevgili babamız HÜSNÜ CEYHUN'un vefatı dolayısiyle gerek cenazesine ve eve kadar gelerek, gerekse mektupla tâziyede bulunan aile dostlarımıza, matbuat mensuplarına ve arkadaşlarımıza ayrı ayrı teşekküre teeesürümüz mâni olduğundan değerli gazetenizin tavassutunu rica ederiz.

Oğulları: Abdülkadir Ceyhun — Turhan Ceyhun.

Kulis
BEYOĞLU-ATLAS SİNEMASI PASAJINDA
RESTORAN-PASTAHANE
NEFİS PASTALAR
VE ÇAY SERVİSİ
ÇEŞİTLİ APERİTİFLER
ÖĞLE VE AKŞAM TÜRK
VE FRANSIZ USULÜ
YEMEK
HUSUSİ
GECE YARISI ÇORBASI
TEL. 40276 DAN İSTEYİNİZ

İSMAİL AKGÜN
TAKVİM ve MUHTIRALARI
SATIŞA ARZEDİLMİŞTİR
MERKEZ: Cağaloğlu Servili Mesrut Sokak No. 24 — Telefon: 20968 — İSTANBUL
ŞUBE HAK KİTABEVİ Beyazıt - İstanbul
ŞUBE: Ankara Caddesi No. 4 — Babalı
İsmail Akgün

ŞEHİR VE MEMLEKET HABERLERİ

Beyaz peynir pahalılığı devam ediyor

Şehirde bilhassa gıda maddeleri fiatlarının yükseldiği bir sırada beyaz peynire İstanbul belediyesince konulan azamî fiat narhı, ucuzluk temin edecek yerde, yeni bir karaborsanın meydana gelmesini intaç etmiştir. Son günlerde beyaz peynir fiatlarının alabildiğine yükselmesi üzerine belediyenin durumla alâkalanması neticesi verilen bu azamî fiat kararı, belediye kontrol imkânlarının mahdutluğu ve ticarî mekanizmanın dilediği şekilde piyasayı tanzim imkânına malik olmaması yüzünden beklenilen faydayı sağlıyamamıştır. Beyaz peynir yine eskisi gibi 280 kuruşa kadar satılmakta, hem de tam yağlı vasıfta mal hemen hemen hiç bulunmamaktadır. Alâkalı çevreler, tek taraflı narh ile değil, fakat istihsal bölgesinden müstehlik eline geçinciye kadar bütün mekanizmanın tanzimi sayesinde gıda maddeleri fiatlarında bir istikrar temin edilebileceğini ileri sürmektedirler.

Adliye koridorunda Bırakılan çocuk

Sarıyer Mahkemesinde boşanma dâvaları devam eden Mahmut Çetin ve Leylâ isimlerindeki karı - koca, evvelki gün yapılan duruşmadan sonra 3 aylık çocuklarını kabul etmiyerek birbirlerinin üzerine atmışlardır.

Bu vaziyet karşısında Leylânın annesi Kıymet çocuğu adliye koridoruna bırakmış ve hepsi birden oradan uzaklaşmışlardır.

Hâdise hakkında tahkikata başlanmıştır.

Millî Talebe Birliği Basın toplantısı yapıyor

Millî Türk Talebe Birliği, yarınki salı günü, sat 14 de Lâleli M. T. T. B. Çiçek Palas Lokalinde bir basın toplantısı yaparak; İstanbul Üniversitesi bahçesine dikilecek Atatürk Heykeli çalışmaları, Birliğin Ankara Teşkilâtı, T. M. T. Federasyonu ile olan temaslar, birliğin hukukî ve resmî durumuna ait malûmat vererek efkârıumumiyeyi tenvir edecektir.

GEÇMİŞTE BUGÜN

Aktör Şadi'nin ölümü

11 yıl evvel bugün, 29 aralık 1941 de tanınmış komedi sanatkârlarımızdan Şadi Fikret Karagözoğlu ölmüştü. İyi bir aile çocuğu olan Şadi, tahsilini Galatasarayda yapmış, talebe iken Efendi Karagöz oynatırken babasının şahsî dostu olan Minakyan Efendinin temsillerine devam etmiştir. Arkadaşları ile hususî bir tiyatro kumpanyası kurmuş, 1908 Meşrutiyet inkılâbından sonra profesyonel olarak sahneye çıkmıştır. İbnirrefik Ahmet Nuri ile tanıştıktan sonra onun piyeslerinde başrolü oynamış, bu suretle halk arasında büyük bir şöhret kazanmıştır. «Ceza Kanunu» eserindeki Sebati Efendi, «Sekizinci» deki Habib Neccar rollerini muvaffakiyetle başarmıştır. «Hissei Şayia» komedisindeki Bican Efendi tipini o kadar kuvvetle yaşatmıştır ki, bir zamanlar kendisine Bican Efendi adı bile verilmiştir.

TÜLBENTÇİ

Düğün evinde Patlayan bomba

Maltepe Feyzullahpaşa caddesindeki İbrahim Koşarın evinde yapılan düğün merasimine sarhoş bir halde gelen İsmail Başarı ,tabancasını karıştırırken tabanca ateş almış ve İsmail kasığından yaralanmıştır.

İsmail hastahaneye kaldırılmış tahkikata başlanmıştır.

Gide ve kooperatifçilik mevzulu konferans

Türkiye Harsi ve İçtimaî Araştırmalar Derneği tarafından hazırlanan ve bugün Ticaret Odası salonunda yapılacak olan (Gide ve Kooperatifçilik) günü vesilesiyle İstanbul Üniversitesi kütüphanesi tanınmış kooperatifçinin eserlerinden mürekkep bir sergi açacaktır.

Bugün, dernek başkanı Prof. Orhan Tuna toplantının mahiyetini belirten bir konuşma yapacaktır. Hazırlanan program gereğince eski iktısat profesörlerinden Aynizade Hasan Tahsin, Halk Bankası umum müdürü Nusret Uzgören, Remzi Saka, Kooperatifçilik mevzuunda muhtelif konferanslar verecekler, İktısat Fakültesi talebeleri Gide'in hayat, eser ve prensiplerini anlatacaklardır.

Son olarak, Prof. Z. F. Fındık oğlu Gide'in İsveç Kooperatifçiliğine tesirini izah edecektir.

Antalyada kauçuk fabrikası kurulacak

Antalya 28 (Hususî) — Antalyada bir kauçuk fabrikasının kurulması kararlaşmıştır. Başbakan Adnan Menderes Tarım Bakanlığına bu hususta emir vermiştir.

NÖ. ECZAHANELER

★ ADALAR — Büyükada ve Heybelide Halk Eczanesi.
★ BAKIRKÖY — Merkez Eczanesi.
★ BEŞİKTAŞ — Naîl Halit Eczanesi: Ortaköyde, Ortaköy Ecz. Arnavutköyde, G. Divanlıoğlu Ecz. Bebek Merkez Ecz.
★ BEYOĞLU — Merkezde, Beyoğlu ve İstiklâl Ecz. Taksim Ecz. Galatada, Merkez Ecz. Şişlide, Halk ve Alptuna Ecz. Kasımpaşada, Merkez Ecz. Haskörde, Bayraktar Ecz.
★ EMİNÖNÜ — Bahçekapıda, Bahçekapı Ecz. Küçükpazarda, Mürüvet Ecz. Alemdarda, Türkiye Ecz. Beyazıtta, Merkez Eczanesi.
★ EYÜP — Eyüpsultan Eczanesi
★ FATİH — Şehzadebaşında, Fatih Ecz. Karacümrükte, Gündoğdu Ecz. Aksarayda, Sarım Eczanesi; Yedikule Eczanesi, Fener Ecz.
★ KADIKÖY — Söğütlüçeşmede, Osman Arat Ecz.
★ ÜSKÜDAR — Ahmediye Eczanesi.
★ BEYKOZ ve SARIYER — Her gün nöbetçi.

HAVA VAZİYETİ

Yeşilköy Meteoroloji istasyonunun tahminlerine göre bugün, şehrimiz ve civarında hava açık ve sisli, sonraları bulutlu geçecek; hava sıcaklığında değişiklik olmıyacak, rüzgârlar değişik yönlerden hafif olarak esecektir.

Dün şehrimizde hava açık, değişik yönlerden orta kuvvette rüzgârlı geçmiş, denizlerimizdeki fırtına dinmiş, günün sıcaklığı azamî 13.7, asgarî 4.7 santigrat olarak kaydedilmiştir.

Küçük haberler

GELENBEVİ ORTA OKULUNDA KARNE TEVZİ TÖRENİ

Gelenbevi orta okulu, birinci kanaat dönemi karnelerini öğretmen, Okul - Aile Birliği ve Dernek yönetim kurulu üyelerinin 28.12.1952 pazar günü saat 10,30 da okul konferans salonunda velilere dağıtmıştır.

Bu toplantıya okul korosunun İstiklâl ve okul marşlarile başlanmış ve okulun ağız armoniği orkestrası tarafından bir kaç parça çalındıktan sonra Pedagoji cemiyeti umumî kâtibi Münir Rasit Övmen tarafından (Çocuk terbiyesinin başlıca esasları) konusu üzerinde bir konferans verilmiş ve bu konu ile ilgili terbiyevî bir film gösterilmiştir. Bundan sonra karneler velilere dağıtılmıştır.

T.M.T.F. TEMSİLCİLERİ BAYARI ZİYARET EDECEK

Türkiye Milli Talebe Federasyonu İstanbul teşkilâtına bağlı üç birlik ve on sekiz talebe cemiyetinin başkanları, talebe hakları ve dâvaları mevzuunda Başbakan ve hükûmet erkânile görüşmek üzere dün akşamki ekspresle Ankaraya gitmiştir. Bugün Cumhurbaşkanı tarafından kabul edileceklerdir.

ORMAN FAKÜLTESİ TALEBE DERNEĞİNİN KONGRESİ

M. T. T. B. Orman Fakültesi Derneğinin yıllık Genel kurul toplantısı 3 ocak 1953 cumartesi günü saat 14 de Sehzadebasında ki birlik meıkezinde yapılacaktır.

DEVLET BAKANI ALAKANT ŞEHRİMİZDE

Devlet Bakanı Muammer Alakant dün sabahki ekspresle şehrimize gelmiştir. Bakan sehrimiz de bir kaç gün kalarak, Bakanlık la ilgili işler etrafında görüşmelerde bulunacaktır.

BAKKAL DÜKKÂNINA GİREN TAKSİ

Galatadan geçmekte olan Kâzım Gökkaya idaresindeki 2965 plâkalı taksi Fotinin bakkal dükkânına girerek vitrin camlarını kırmıştır. Şoför yakalanmış, tahkikata başlanmıştır.

ÜRKEN SÜTÇÜ BEYGİRİ EMİNEYE ÇARPTI

Edirnekapı Suarkası sokağında 13 numarada oturan Emine adında bir kadın Edirnekapıdan Açıçeşmeye doğru yürürken. Salih isminde bir şahsa ait sütçü beygiri ürkmüş ve Emineye çarpmıştır.

Yere yuvarlanarak başından ağır surette yaralanan Emine kaldırıldığı Cerrahpaşa hastanesinde ölmüştür.

Tahkikata başlanmıştır.

MAYADAĞ
Mayası Ekmeği Bayatlatmaz.

«Kadırga» piyesini Tarafsız bir jüri İnceledi

Şehir Tiyatrosu Edebî Heyetince «vaka itibariyle İstanbul halkının gözünü ve gönlünü doyuracak mahiyette bulunmadığı» ileri sürülerek reddedilen hikâyeci Kemal Bilbaşar'ın «Kadirga» adlı piyesi dün tarafsız bir edebiyat jürisi tarafından incelenmiştir. Refik Halit, Ahmet Hamdi Tanpınar, Sait Faik, Bedri Rahmi, İbrahim Hoyi, Behçet Necatigil, Tunç Yalman, Oktay Akbal, Fikret Âdil, Yaşar Kemal, Azra Erhat, Tarık Buğra, Adalet Cimcoz, Hüsamettin Bozok, Nevzat Üstün gibi yaşlı ve genç edebiyatçılarımızdan teşekkül eden jürinin «Maya» galerisinde yaptığı bu toplantı sonunda, umumiyetle eserin kuvvetli bir hikâye vasfı taşıdığı, başarılı bir tiyatro piyesi olması için birçok kısaltmalar ve değiştirmeler yapılması gerektiği hususunda görüşbirliğine varılmış, fakat tiyatro edebî heyetinin verdiği karardaki «İstanbul halkının gözünü ve gönlünü doyurmak» hükmü ekseriyetle kabul edilmemiştir.

—o—

Millet Partisi İstanbul teşkilâtının dünkü toplantısı

Millet Partisi İl İdare Kurulu üyeleri Çatalca ilçesine bağlı Hadımköye giderek, M. P. Hadımköy bucağını açmışlardır.

Davetlilerin ve kalabalık bir halk kütlesinin hazır bulunduğu merasimde kurdeleyi İstanbul İl Başkan vekili Akif Soğukoğlu kesmiş, partililere ve müteşebbis heyete başarılar dilemiştir.

Müteakiben Dr. Cafer Tayyar Kankat ve Cevdet Çetence söz alarak memleketin iç ve dış politikası hakkındaki görüşlerini tebarüz ettirmişlerdir.

Son olarak Zehra Hepanıl, Anayasanın kelimelerinin değil asıl kendisinin değiştirilmesi lüzumuna işaretle, bugünkü seçim sisteminin sakatlığından, sağlam bir seçime girmenin ancak Seçim Kanununun değiştirilmesiyle mümkün olacağından bahsetmiş ve şiddetle alkışlanmıştır.

Diğer taraftan dün Kadıköy Sinanağa Ocağı, Beyoğlu Asmalımescit; Zeytinburnu gecekondularının 2 ve 5 numaralı ocakları, Çengelköy Ocağı; Kasımpaşa, Hacıhüsrev Ocağının senelik umumî heyet toplantıları yapılmıştır.

TAKVİM

29 ARALIK 1952 PAZARTESİ
AY 12—GÜN 31—KASIM 52
RUMİ 1368 — ARALIK 16
HİCRİ 1371 — Rebiülâhir 12

	Vasati	Ezani
SABAH	07.24	02.36
ÖĞLE	12.16	07.28
İKİNDİ	14.36	09.48
AKŞAM	16.49	12.00
YATSI	18.27	01.39
İMSAK	05.39	12.51

Gazetemize gönderilen yazı ve resimler basılsın, basılmasın iade edilmez.

KÖR KADI

Basın toplantısı

Başbakanın geçenlerde Ankarada bir basın toplantısı yaptığı, bu toplantının muhalif çevrelerde dahi az çok müsait akisler yarattığı ve son zamanlarda çok artmış görünen partiler arası siyasî gerginliği bir hayli yumuşattığı hepimizin malûmudur.

Başbakanın evvelki gün İzmirde söylediği nutuk da insaf ve itidal sahibi vatandaşlar üzerinde, iyi bir intiba bırakmış bulunmaktadır. Gerçekten de Başbakan bu nutkunda iktidar ve muhalefet arasında memleket hayrına bir işbirliğini mümkün, hattâ zarurî kılacak, yumuşak olduğu kadar mantıkî bir üslûpla konuşmuştur.

Başbakanın nutkunda çok enteresan bir nokta, yukarıda bahis mevzuu ettiğim basın toplantısına şu sözlerle temas etmiş olmasıdır:

«Yüz yüze konuşulduğu zaman, karşılıklı hüsnüniyet olduğu takdirde, bir çok meselelerin ortadan kalkıvereceği derecelere geldiğini son basın toplantısında müşahede ettik».

Başbakan bundan sonra «Muhalefet olsun, iktidara mensup veya tarafsız olsun» toplantıya iştirak eden gazetecilere teşekkürden sonra söyle devam etmektedir:

«Karşı karşıya konuştuk. İhtiras, kapının dışında kalmıştı. Asgarî hüsnüniyetle iddiaların belki onda biri dahi ortada kalmadı. Bu basın toplantılarını mümkün olduğu kadar sık yapmak ve bunları demokrasimizin hayırlı bir an'anesi ve tekemmülü için bir vasıta haline getirmek kararındayız».

Bu karar, bütün milleti memnun edecek mahiyettedir. Zira millet, bir takım müfritler yüzünden partiler arasında meydana gelen mütemadi sürtüşmelerden gerçekten ıstırap duymaktadır. İhtiras ve ifrata kapılmış politikacılar, yüz yüze gelmeyi, memleket ve milletin hayatî meseleleri etrafında dertleşmeyi kolay kolay kabul etmezler. Çünkü Başbakanın dediği gibi, yüz yüze konuşulduğu zaman, karşılıklı hüsnüniyet olduğu takdirde, bir çok meseleler ve iddialar ortadan kalkıvereceek derecelere gelir, ki bu onların işine gelmez.

Mümkün olduğu kadar sık yapılmasına karar verilen basın toplantılarının bir faydası da şu olacaktır ki memleket ve millet dâvaları etrafında yüz yüze konuşmaktan çekinenlerin kimler olduğu, toplantılara iştirak edecek gazetecilerin delâlet ve hakemliğiyle âmme efkârına aksedecek, bunların bir takım dolambaçlı yollardan ortaya attıkları iddialar da kendiliğinden çürüyüp gidecektir. Bu suretle ortalığa, demokrasi için ancak faydası olan müsbet ve yapıcı tenkid tarzı yerleşecektir.

Sadun G. SAVCI

ON KELİMEYLE

Peynirden sonra narh sırası yumurtaya gelmiş...

Peynirli omlet yapalım diyedir!...

TATLISERT

Kadınlar Tekkesi

Yazan: Refik Halid Karay

— 15 —

Gibi beyitler okuyordu; tasavvufa istidatsızlığı muhabbetine mâni olmuyordu. Âfitap Hanım da sarıklı bir hocanın kızı değil mi idi? Kenar mahalle ve küçük aile kızı... o da bir zamanlar çeşmeden su taşır, baldır bacak meydanda, eğile kalka taşlıkları ve kapı önünü yıkar, temizlerdi. Belki de onu da bu vaziyetlerde görmüş, beğenmişti.

Demek ki cismanî zevkini böyleleri, basitler ve sadece âdi şehvete hitap eden güzeller, kimi bıngıl bıngıl, kimi dal gibi, kimisi de ufak tefek kızcağızlar okşuyordu. Samiye Hanımın bu sonuncu kısımdan, fındık kurdu denilen tipten olduğunu söylemişlerdi. Onu da bir vak'adan sonra müridlerinden biriyle evlendirmiş, adamcağız ihtimal ki müridliği kaldıramamış, işi azıtmış, nihayet aklını oynattığından timarhaneye girmiş, burada başka bir din delisi tarafından boğularak ölmüştü.

Cinnet şeklini de anlatmışlardı: Rüya görmek ve rüya tâbirleri yapmakla başlıyan bir hastalık...

«— İkinci mertebeyi geçemiyorum, diye yırtınırmış, menamda şeyhimin şeyhini, müftü ve şems görüyorum; mey ve meyhane göremiyorum. Ruhum bir türlü hilkat - i - asliyesine rücû edemiyor.»

Asıl acı tarafı şu ki kabahati kendinden ziyade karısında bulurmuş, sızlanırmış:

«— Samiye şeyhime Kâbe olamıyor, vuslata eremiyor. Günahını ben çekiyorum! «Âşık» ona teveccüh etseydi «maşûk» da bana teveccüh ederdi.»

★

Melâl bunları zihninden geçirerek yine bir huzursuzluk duydu; dün geceki kararından dönmemek için ne yapacağını bilemiyordu. Kuvvet bulmak ümidile Baki'ye baktı; gözler karşılaştılar. Erkeğin gözlerinde kadının fikrindekileri sarahatle okuduğunu anlatan ve tenkid etmekten ziyade acıdığını belirten bir mâna vardı. Bu bakış öylesine konuşuyor, aynı zamanda insanı bir kavriyordu ki kendini kaybeden Melâl elinde olmıyarak yüksek sesle:

— Affediniz, diye yalvardı, suçluyum, merhametinize iltica ediyorum.

Yaşla dolan gözlerini önüne eğdi. Öbürü kendinden dilenilen bu affı esirgedi; ayağa kalktı, yan odaya girdi. Samiye ile anası suçluyu merhametsiz bakışlarla bir müddet seyrettiler; sonra usulcacık köşkten çıktılar. Mürşit ile müridesini başbaşa bırakma zamanının geldiğini tecrübelerile biliyorlardı. Simdi Baki'nin yanına koşacak, ayaklarına kapanacaktı. Hele Samiye o sahneler vaktile birkaç defa başından geçtiği için iyi bilirdi, sonunu da! Hattâ bir kere nde affa mazhar olduğu, öpüp koklandığı sırada «Âşık» huruşa unutamadığı şu misraı okumuştu:

Muhabbetdir ezelde kısmet olan bize Mevlâ'dan

Melâl büyük köşke döner dönmez, ziyarette bulunacaklarını dadı vasıtasile Gürcülere bildirdi ve «buyursunlar» cevabı üzerine iki kadını yanına alarak oraya gitti.

Bu, sekiz senede komşularına ikinci ziyaretiydi. Gizlenmiyen bir hayret ve merakla karşılandılar. Milyoner müteahhit karısının beklenmedik nezaketi şaşılmıyacak işlerden değildi. Bereket Melâl, genç kızın kahve pişirmeğe gidişinden istifade ederek meseleyi açıverdi: Belediye memurlarından İrfan Bey Neşide'ye talipti; anası ve hemşiresi ile birlikte bunu bildirmek üzere gelmişti. Ana sordu:

— Kızımı nerede görmüş, efendim? Bilirsiniz, sokağa pek çıkmaz da...

— Bizim gayet iyi ahbabımızdır, köşke gelir, gider. Bahçenizde görmüş. Hakkında malûmat edinmeniz için adresini veriyorum. Gerek belediyeden, gerek mahallesinden, her yerden tahkikat yapabilirsiniz Melek huylu, dindar, şimdi emsaline nadir rastlanır bir gençtir; hali vakti iyi, istikbali emindir. Biraz milkleri de vardır.

Methiyesini Neşide odaya döndüğü zaman da kesmedi ve arzu ederlerse zevci Rifat Beyle de gelip görüşebileceklerini ilâve etti. Pek candan ve pek mükemmel, âdeta heyecanla konuşmuştu; Baki'nin tesiri, telkini altına girdiğine, «şekavet» den kurtulmağa başladığına memnundu.

Telkin ne derece kuvvetli olmuştu ki şimdi genç kız ona gerçekten «cemal» den kopmuş bir nur zerresi gibi musaffa görünüyordu. Kaba hislere yol açmaktan ziyade gönle bahçe gibi safa veren, çirkinlik, kirlilik mefhumlarını hiç hatıra getirmiyen ismetli bir güzellik... Allahı ve kudretini, Meryem'i ve Ruh - ül - Kudüs'ü düşündüren, Mikel Anj'ın tablolarını hatırlatan güzelliklerden!

Hazretin bunda da hakkı vardı: Hak'kı keşif ve cemal - i mutlak'ı müşahede için lüzumlu olan vecd ve cezbeyi - ki Garz mutasavvıfları ona «extase» derler - yani benliğin mahv ve insanın bir ân için Allah'ta müstehlik olmasını Neşide'deki güzellik kolaylaştırırdı.

Baki demin Melâl'e böyle demişti; şimdi de Melâl karşısındaki güzele hayranlıkla bakarak Âşık'ın hakkını teslim ediyordu.

Ayrılırken kızın yanaklarından öptü, hem de gönülden gelen, karşı konamıyan bir istekle... bu yanaklarda öğleüstü bir meyva bahçesinin artmış rayihalı ve iç ısıtıcı ılıklığı vardı; dudaklarında bir elma kokusu kaldı, sanki...

Kanapenin üzerinde sevimli bir genç olan İrfan'ın fotoğrafını da bırakmışlardı.

Tahkikat uzun sürmedi, her taraftan alınan cevaplar damadın lehinde idi. Düğün sonbaharda müteahhidin köşkünde yapılmıştı. Melâl şimdi Baki'nin Zeyrek'deki konağında kendine ayrılmış odada soyunurken bu düğünü teferrüatile hatırlamaktadır. Bilhassa «Âşık» gözünün önünde idi:

(Arkası var)

Dış Politika

Hindiçinî Çıkmazı

Yazan : E. T.

Hindiçinide harp bütün şiddetiyle devam ediyor. Muntazam bir ordu halini alan komünist kuvvetleri evvelki hafta Fransızları sıkıştırmış, bazı müstahkem noktalardan çekilmeğe mecbur etmişti. Fransızlar geçen hafta vaziyeti bir parça ıslah ettiler. Fakat vaziyet elân çok naziktir.

Hindiçini ikinci dünya harbi esnasında Japonlar tarafından işgal edilmişti. Harp bitince bu memleketi teşkil eden beş kıtadan Tonkin, Annam ve Koşende Vietnam adında bir hükûmet kuruldu. Hükûmetin başında Ho Şi Minh bulunuyordu. Fransızlar yeni hükûmeti tanıdılar. Ho Şi Minh Parise giderek Fransız hükûmet adamlarile görüştü. Fakat yeni hükûmetin hududu tayin edilirken arada ihtilâf çıktı. Fransızlar Annam kralı iken istifa etmeğe mecbur olan Bao Dai'yi, tekrar iş başına getirdiler, Ho Şi Minh'i âsi addettiler. Bugünkü harp o zaman, 1946 da başladı. Ho Şi Minh Rusyadan gördüğü yardımla Fransızları sıkıştırıyor.

Altı senedenberi devam eden harp Fransızlara büyük kayıplara malolmuştur. Fransa Hindiçinide bütün hür dünyanın menfaati için harbettiğini söylemekte ve kendisine yardım edilmesini istemektedir. Atlantik Paktı Konseyi Paristeki son toplantısında Fransızların bu isteğini yerinde bulmuş ve pakta dahil devletleri Fransaya mümkün olan yardımı yapmağa davet etmiştir. Bu davetin sözden ibaret kalacağı, sadece mânevî tesiri olacağı muhakkaktır. Bugün, Amerika müstesna, hiç bir devlet Hindiçinide Fransaya yardım etmeği düşünmüyor. Amerikanın yardımı mali olmakla beraber çok mühimdir. Bu hükûmet Fransaya geçen sene 200 milyar frank (2 milyar lira) yardım etmişti. Bu sene yardımın miktarı 269 milyar franga çıkarılmıştır ki umumi masrafın yarısı demektir. Fakat Fransa bunu yeter görmemekte, yardımın arttırılmasını istemektedir.

Amerika yardımını arttırsa bile Hindiçini harbi kolay kolay sona erecek gibi görünmüyor. Fransa burada iptidadan halkın temayülâtı hilâfında yanlış bir yol tutmuştur. Bugün bunun neticesine katlanmak lâzım gelmektedir.

Son Haberler

DÜNYA Vaziyeti

★ Dışişleri Bakanı Fuat Köprülü dün Türkiyeye dönmek üzere Napoliden ayrılmıştır.

★ Yugoslavyada görüşmelerde bulunan Türk askeri heyeti memleketimize dönmüştür.

★ Birleşik Amerika yeni başkanı Eisenhowerin Uzak Doğu için yeni bir plân hazırladığı bildirilmektedir.

★ Güney Kore cumhurbaşkanı Syngman Rhee Tokyoya gidecektir.

★ Danimarka Ana kraliçesi Aleksandrin dün sabah vefat etmiştir.

Uzakdoğu için yeni plân hazırlıkları

Nevyork, 28 — General Eisenhower'e yakın çevrelerden ifşa edildiğine göre, müstakbel Cumhurbaşkanı, gelecek aylar içinde Uzak - Doğu için büyük bir sevkülceyş plânı tatbik etmeye karar vermiştir.

Taarruz mahiyetini taşıyan bu sevkülceyş plânı, komünistleri müdafaada kalmaya mahkûm edecek ve bu suretle herhangi diğer bir cephede taarruzda bulunamıyacaklardır. Bu sayede komünistler Korede şerefli bir sulhü imzalamak zorunda kalacaklar, Hindi - Çini ve Malezyada sulh yeniden teessüs edecek ve Formoza, Japonya ve Filipinlerin emniyeti temin edilmiş olacaktır.

İngiltere Başbakanı Churchill'in ocak ayı başında New Yorku ziyareti sırasında General Eisenhowerin kendisine, plânları hakkında malûmat vermesi muhtemeldir.

Kore - Japonya Münasebetleri Başlıyor

Anadolu Ajansı

Tokyo, 28 — Cenubî Kore Başkanı Syngman Rhee'nin yakında Tokyoya yapacağı seyahat, diplomatik çevrelerce Japonya ile Kore arasındaki münasebetleri yeniden kurmak gayesini güden yarı resmî bir Amerikan teşebbüsü sayılmaktadır.

İki memleket arasındaki münasebetlerin tabii bir şekle ifrağı hakkında yapılan görüşmeler birkaç aydanberi bir çıkmaza girmiş bulunmaktadır.

Görüşmelerin çıkmaza girmesine başlıca sebep, Korede Japon idarecileri tarafından ileri sürülmüş olan taleplerdir.

Cenubî Koreli liderler, Japonyanın bu hususiaki iddialarını kabul etmemekte ve Korenin şimdi girişmiş olduğu savaşın yalnız bağımsızlığı temin için değil, aynı zamanda Japonyanın müdafaasını hedef tuttuğunu ileri sürmektedirler.

Seul, 28 (T.H.A.) — Birleşmiş Milletler Hava Kuvvetlerine mensup 100 den fazla uçak, dün gece Kore Harbinin en büyük hava hücumunu yapmış ve Kuzey Kore başkenti Pyangyong yakınındaki komünist ikmal merkezlerini bombalıyarak buralarını ateşler içerisinde bırakmışlardır.

Pilotlar, depolara tam isabet kaydedilmiş olduğunu bildirmişlerdir.

Birleşmiş Milletlere ait diğer üstün bombardıman uçakları da Kuzey Koredeki başka hedeflere hücumlar yaparak, ağır zayiat verdirmişlerdir.

Danimarka Ana Kraliçesi Oldu

Associated Press

Kopenhang, 28 — Danimarka Kralı Frederik'in annesi eski Kraliçe Alexandrine bu sabah uykusu sırasında vefat etmiştir. Kraliçe beş gün evvel 73 üncü senei devriyesini kutlamıştı.

Kral ölümünde annesinin başucunda bulunmaktaydı.

Aslen Alman olan Kraliçe Alexandrine bu sabah saat altıda St. Lukas hastahanesinde ölmüştür. 12 gün evvel mühim bir ameliyat geçirmiştir, Kraliçe gözlerini hayata kapamadan birkaç dakika evvel durumunun vahim olduğu Kral Frederik'e bildirilmiş ve hükümdar da Kraliçe İngrid, veliaht Prens Knud ve Prenses Caroline ile annesinin başı ucuna koşmuştu. Kraliçe Alexandrine ameliyatı müteakip üstüste müteaddit krizler geçirmiş ve doktorlar hayatından ümidi kesmişlerdi.

Ölüm haberi Danimarka radyosu tarafından bir saat sonra verilmiş ve bütün bayraklar yarıya indirilmiştir. Halk gözyaşları içinde hastahaneye giden sokakları kısa bir an içinde doldurmuş bulunuyordu.

Hastahaneye memleketin her tarafından binlerce çelenk ve taziyet telgrafları yağmaktadır.

Başbakan Eick Eriksen radyo da bir konuşma yaparak ana kraliçenin ölümünün Danimarka için büyük bir kayıp olduğunu bildirmiştir.

İsrailde deprem oldu

Hayfa 28 (A.P.) — Bu sabahın erken saatlerinde Kuzey İsrailde iki saniye süren şiddetli bir deprem olmuş ve halk evlerinden dışarı fırlamıştır.

Saat 4 de vukubulan depremin hiç bir mal ve can kaybına sebebiyet vermediği bildirilmektedir.

Adanadaki Kazada bir Kişi öldü

(Hususi Muhabirimizden)

Adana 28 — Bugün Asfalt cadde üzerinde bir otobüs kazası olmuştur. Dört yol ağzı istikametinden Yeni istasyona, idaresindeki şehir otobüsü ile gitmekte olan şoför Salâhattin Buruç, yolda karşısına çıkan bir çocuğu çiğnememek için direksiyonu sağa kırmış, bu defa kaldırıma çıkan otobüs, iki ağacı devirdikten sonra kaldırım kenarında ağaçları kesmekte olan Ferit Doğan ile bir seyyar satıcıya çarpmıştır.

Çarpma sonunda Ferit ölmüş, seyyar satıcı Hasan Irmak başından yaralanmıştır.

Acı bir kayıp

Merhum Prenses Habibe'nin eşi, fotoğrafçı Mehmet Lâtif ve Lâtife Kaygusuztek'in babaları Hindistan ve Pakistan Üniversiteleri sabık Profesörlerinden

MEVLÂNÂ EBÜLFAZIL M. ABDÜLHANNAN KAYGUSUZTEK

dün gece vefat etmiştir. Cenazesi, bugün ikindi namazını müteakip cenaze namazı Mahmutpaşa camiinde eda edildikten sonra Edirnekapı şehitliğine defnedilecektir. Mevlâ rahmet eylesin.

MAYADAĞ
Mayası Ekmeği Bayatlatmaz.

MAYADAĞ
Mayası Mideyi Bozmaz.

VEFAT

Dul Bayan Ester Tazartes, Bay ve Bayan Nisim Kazado ve Ailesi, Bay ve Bayan Moiz Kazado ve Ailesi, Bay ve Bayan Simantov Galimidi ve Ailesi, Bay ve Bayan David Galimidi ve Ailesi, Dul Bayan Sara Lombrozo ve Ailesi,

anneleri, kızkardeşleri, kayın valideleri, büyük anneleri, teyzeleri ve akrabaları olan

Dul Bayan Perla KAZADO'nun

vefat ettiğini ve cenaze merasiminin bugün pazartesi 29 aralık 1952 saat 12.30 Büyük Hendek Neve Şalom Sinagoğunda icra olunacağı teessürle bildirilir.

İşbu ilân hususi dâvetiye yerine kaimdir.

Cenaze Levazımatı F. Moskoviç
Telefon: 41615—46841

MAYADAĞ
Mayası Ekmeği Bayatlatmaz.

Fotoğrafla Haberler

İzmir Namık Kemal Lisesi öğrencilerinden bir grup başlarında tarih öğretmenleri olduğu halde tarihî anıtları gezmek üzere İstanbula gelmişlerdir. Resimde öğrenciler Ayasofya müzesinin avlusunda görülüyorlar

Konyada bir Otomobil Çaya düştü

Hususi Muhabirimizden

Konya 28 — Bursa 160 plâka sayılı Hüseyin Balcı idaresindeki taksi Ilgın civarındaki köprüden geçerken şoför ve içinde bulunan iki yolcu ile birlikte Büyük bir çaya uçmuştur. Taksi çay suları ile birlikte yarım kilometre sürüklendikten sonra çıkarılmış, fakat içinde kaçak tütün, silâh ve mermi bulunmuştur. Şoför ve içindeki yolcular mahkemeye sevkedilmiş taksi de müsadere edilmiştir.

Dört motörlü Tepkili bomba Uçağı yapılıyor

NAFEN

Londra 28 (Nafen) — İngiltere tarafından hazırlanmış olan dev dört tepkili motörlü bomba uçağının hür milletlerin savunmasında mühim bir rol oynıyacağı belirtilmektedir. Bu uçak gizli tutulan bir mahalde tecrübe edilmiş ve çok iyi neticeler alınmıştır.

Resmî makamlar bu hususta ilk defa açıklamada bulunmuşlardır. (Handley - Page 80) adını taşıyan bu İngiliz tepkili uçağı bugüne kadar yapılmış uçaklarda bulunmayan kudrette tepkili motörlere sahiptir.

Tepkili uçak sanayiinde bütün diğer memleketleri geride bırakmış olan İngilterenin böylelikle arayı daha da açtığı kaydedilmektedir. Şimdi İngiliz hava kuvvetlerinin bu uçaklardan alması beklenmektedir.

F. Köprülü Napoliden Ayrıldı

Anadolu Ajansı

Napoli, 28 — Türkiye Dışişleri Bakanı Prof. Köprülü İstanbula gitmek üzere dün Napoliden maiyetiyle birlikte «Ankara» vapuru ile hareket etmiştir.

Prof. Köprülü, Başbakan de Gasperi, Romadan teşyie gelen hariciye protokol şefi ve Büyük elçi Akdur, Napoli sivil ve askerî makamları ve Türkiyenin Napoli konsolosu tarafından uğurlanmıştır.

Bir polis müfrezesi rıhtımda selâm resmini ifa etmiştir.

Kütahyada Yangın Çıktı

Hususi Muhabirimizden

Kütahya 28 — Kütahya Sümer ilçesi elektrik santralinde çıkan yangın neticesinde santrale bitişik olan cami de beraber yanmıştır. Yangın yerine Vali vekili Hayri Ekizle beraber Jandarma alay komutanı Salih gitmişlerdir. Savcılık, yangın hakkında gereken tahkikatı yapmaktadır.

Ankarada otomobil hırsızları

Ankara, 28 (T.A.) — Saz sanatkârı Ragıp Tanjunun 3912 numaralı taksisi bugün evinin önünden çalınmıştır.

Taksi bir müddet sonra Bahçelievlerde yakalanmış ve iki gencin sarhoş olarak gezmek için otomobili çaldıkları anlaşılmıştır.

Sarhoşlar adalete, taksi de sahibine teslim edilmiştir.

Devrim Ocakları Tartışmalı toplantı Yapacak

Türk Devrim Ocakları İstanbul şubesi Lâiklik haftası münasebetiyle şu hususları kararlaştırmıştır.

«1 — Lâiklik haftasının birinci devresi 30 Aralıkta sona erecek ve 15 ocakta ikinci bir çalışma devresi başlıyacaktır.

2 — Prensip itibariyle bütün konferanslar bu ikinci devreye bırakılmıştır.

3 — 30 Aralık salı günü saat 15 te Beyazit Marmara lokalinde Prof. Hilmi Ziya Ülken tarafından verilecek konferansta ikinci devrede yapılacaktır.

4 — Görülen lüzum üzerine 30 aralık salı günü saat 16 da Beyazit Marmara lokalinde lâiklik hakkında herkesin katılabileceği açık ve tartışmalı bir toplantı tertip edilmiştir. Lâiklik hakkında her hangi bir şekilde fikir ileri sürmek istiyenlerin gelmelerini bilhassa rica ettiğimiz bu toplantıda şahıslar ve teşekküller adına konuşulabilecektir.»

Fransada kabineyi Kurmağa Bidault Memur edildi

Anadolu Ajansı

Paris 28 — Cumhurbaşkanının hükûmeti kurması için kendisine müracaat edilen Cumhuriyetçi Halk Topluluğu lideri Georges Bidault cevabını yarın sabah Vincent Auriol'a verecektir.

Bidault, hükûmet buhranını sona erdirmek için teşebbüse geçen üçüncü şahsiyettir.

SÜTUNLAR ARASINDA

AKŞAM

BİR ÇİFT SUAL

Akşamda halkçı yazıyor:

«Malatya hâdisesi tahkikatı ilerledikçe tehlikenin genişliği anlaşılmaktadır. Memleketi yer yer irtica teşkilâtı sarmıştır. Yakında muhakeme esnasında çok mühim şeyler meydana çıkacağını alâkalı makamlar temin ediyorlar. Hükûmet, işi hassasiyetle takip ediyor. Adalet makinesi titizlikle çalışıyor.

Dışarıdan idare edildiği söylenen bu teşkilâtın bir ucu Büyük Doğu diye bir cemiyete dayanıyor. Bu cemiyetin başı da Büyük Doğu adında bir gazete. Bu gazeteyi çıkaran ve alay olsun diye kendisine süper mürşit, yâni mürşitler mürşidi adı takılan zat bir çok zavallıları tahrik ve teşvik edici kara taassup yazıları yazmış, mesul tutuluyor. «Zafer» refikimiz evvelki gün bu zata bir başmakale tahsis etmiş, ne mal olduğunu uzun uzadıya anlatıyor.

İyi amma, aklımıza derhal bir iki sual geldi:

Büyük Doğu gazetesi, kendi kendine batmış, kapanmıştı. Sonra bir sermayedar bulup kandırmış, bir iki hafta daha çıktı, kimse okumadığı için gene zarar etti, kapanmak zorunda kaldı. Günler geçti, bu zatı Ankaraya çağırmışlar, gazetesini çıkarmak için büyük sermaye vermişler, çok miktar da resmi ilân temin etmişler, Halk Partisi ve lideri aleyhine şiddetli neşriyat yapması ve Ahmet Emin Yalmana sövüp sayması için talimat vermişler. Büyük Doğu o feci neşriyatını bu son çıkışında yaptı. Şu halde, Büyük Doğu sahibine para veren ve çıkartan, ona bol resmi ilân temin eden kimdir?

Günün birinde, Büyük Doğu neşriyatı öyle bir skandal halini aldı ki hükûmet ricalinden bir zatın gazete sahibini, istikbale ait vaadlerle, bu defa gazeteyi kapamağa ikna ettiğini işittik. Bu kimdir? Büyük Doğunun ve sahibinin bir mes'uliyeti varsa, ona paraca yardım ederek ve direktif vererek batmış gazetesini yeniden çıkartmanın mes'uliyeti yok mudur? İpleri oynatan bu asıl mes'ul nerede?

«Zafer» refikimiz bu noktaları — eğer biliyorsa — lûtfen aydınlatır mı?»

YENİ İSTANBUL

PAHALILIKLA SAVAŞ

Habip Edip - Törehan İstanbulda bütün gıda maddeleri satışlarının başı boş bir halde olduğundan, buna nizam ve intizam vermeği sade Belediye ve hükümetten değil kendimizden de beklemek lâzım geldiğini söylüyor ve diyor ki:

«Belediyeden sarfınazar herhangi bir hususi teşebbüs yeni fikirlerle ortaya çıkar ve satış tanzimi işlerine başlamak isterse o vakit bütün birbirine rakip olan ufak esnaf müşterek bir mücadeleye başlarlar ve sermayelerin azlığına rağmen tanzim satışı yapmak isteyen müessese veya da ireye karşı fiyatlarını indirirler.

Bu işlerde muvaffakıyetin en büyük sırrı bu yeni teşebbüse giren müessesenin bu ağır işe ciddî incelemelere dayanarak girmiş ise sebat etmesi ve bir de reklâm ve propagandaya ehemmiyet vererek halkı aydınlatmasıdır. Bunlar yapılmadığı takdirde güzel emellerle ortaya atılan bu teşebbüsler muvaffakıyete erişemiyecek ve başıboş esnaf yine istediği yolda gitmek imkânlarını elde edecektir.

ANAYASA DİLİ DEĞİŞTİRİLDİ

— ARAPÇA DEĞİL Mİ? UYDUR UYDUR SÖYLE!

— ÖZ TÜRKÇE DEĞİL Mİ? UYDUR UYDUR SÖYLE!

(Yeni İstanbul)

Yarın akşamdan itibaren

SÜMER SİNEMASI

1953 senesine neş'e ve sevinçle girmek üzere
Kahkaha Kralları

BUD ABBOT ve LOU COSTELLO

nun en son yarattıkları

İki Açıkgöz Kan Dâvasında

Gülünçlü ve eğlenceli filmini takdim edecektir.

Dağlarda çılgın maceralar... Sving Kraliçesi Dorothy SHAY'ın şarkılariyle svingleri ve fâsılasız kahkaha... Yeni yılın ilk neş'e haftası...

SAYIN DOKTOR ve ECZACILARA

Uzun zamandanberi beklenen

VITASALICYL FORT

İsimli Romatizmaya karşı ilâcımız
Bol miktarda Ecza Depolarına tevzi edilmiştir.

Kemal Müderrisoğlu ve Ortakları Kol. Şti.

P. K. 949 Telgraf: MÜDERRİSOĞLU

Her çıkardığı film bir evvelkinden DAHA NEFİS, DAHA İHTİŞAMLI ve DAHA MUAZZAM olan Metro-Goldwyn-Mayer bu defa size bir film değil, bir ZAFER ABİDESİ, bir eser değil, BİR ŞAHESER Takdim edivor

BU AKŞAM

Müstesna sinema müsameresi olarak

ATLAS ve MELEK

sinemalarında birden

numaralı biletler bugünden satılmaktadır.

HOS MEMO — Başmürakıp Bayanın hakkı var, Masume!!

Mapusane Çeşmesi

Yazan = MEHMET YANIK

Bir Milletvekili

Havadis, akşam üstüne doğru bütün koğuşlara yayılmıştı. Mahkûmlar, Nizamiye kapısından haber bekliyorlardı. Hepsinin yüreğinde, yarı memnunluk la karışık bir merak duygusu belirmişti. «Bir milletvekilini getiriyorlar» diye havadis çıkmıştı. Ama, koğuş kapıları kilitleninceye kadar gelen giden olmayınca, mahkûmlar da bunun dedikodu olduğuna hükmettiler.

Velâkin gecenin saat dokuzunda ikinci münferidin demir kapısı usulca açıldı. Baş gardiyan, münferidin taş koridoruna doğru eğilerek bağırdı:

— Meydancı Bahriiiii!.. Ulaaan!.

Meydancı, koridorun alt ucunda ortalık süpürüyordu. Çağırıldığını duyunca faraşla süpürgeyi fırlatarak, kapıdan yana koştu. Baş gardiyan, yanında duran uzun boylu, orta yaşlı, son derece şık giyinmiş, gözlüklü bir adamı işaret ederek:

— Al şunu, yerleştir bir yere dedi. İstersen 7 numaraya koy...

— Peki ağabeyciğim..

Başgardiyan onun cevabına kulak asmadan geri dönüp, kapıyı dışarıdan kilitledi.

Yeni gelenin çok ürkek, üzüntülü bir hali vardı. Buna rağmen, dünyayı umursamaz görünmek istiyordu. Meydancı Bahri, kalantorun yanına sokularak bir temenna çaktı:

— Geçmiş olsun efendi ağabey, dedi. Üzülme.. Mapusaneye erkek kısmı düşer. Dayak yemiyen, bitlenmiyen, mapusa girmiyen erkek sayılmaz.

Adam, mahzun mahzun gülümseyordu. Bahri beylik tekerlemesine devam etti:

— Biz bu mapusanede bunca adamız.. Senelerdenberi kardeş gibi, gül gibi geçinip gidiyoruz. Demek, karavanada senin de rızkın varmış, ne yapalım!. Biz de gündüzden bekliyorduk, bir mebus gelecek diye.. Onun yerine sen geldin..

Adam, gülümseyiye çalışarak cevap verdi:

— O mebus benim..

— Mebus sen misin? Sen yani şimdi mebus musun?

— Evet.. Mebusum...

Bahri adamı tuhaf tuhaf süzdü. Öteki mahkûmlar da birer ikişer etrafına toplanmışlardı.. Önun mebus olduğuna inanamaz bir tavır takınmışlardı. Bahri, adamın yüzüne alık alık baktıktan sonra:

— Geçmiş olsun mebus ağabey, dedi. Ama benim aklım bir şeye yatmadı. Mebus kısmı da suç işler miymiş?.. Vay canına be!.. Demek sen mebussun ha?!..

— Evet dedim ya!...

— Öyleyse düş peşime mebus ağabey, seni bitsiz bir odaya yerleştireyim.

Sonra etrafında toplanan mahkûmlara dönerek çıkıştı:

— Açılın ulan eşşoğlu eşşekler!.. Mebus mu görmediniz hiç?. O da bizim gibi adam.. Bırakın herif rahat bir nefes alsın.. Beygir kuyruğunun dibine üşüşen sinek gibi herifin başına ne toplanıyorsunuz?. Haydi açılın...

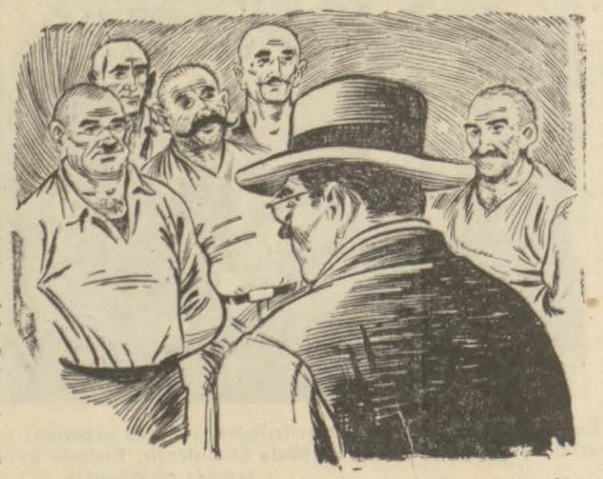

Yürüdü. Milletvekili de arkasından ilerlemeğe çalıştı. Mahkûmlar gitgide kalabalıklaşarak onların peşinden yürüyorlardı. Bahri, 7 numaranın önüne gelince durdu. Demir kapıyı araladı. Dört kişilik odanın içi cigara dumanından seçilemiyordu.

Tavandaki demir kafesten mahfazanın içinde yanan 10 mumluk ampul, duvarları ve insanları ancak aydınlatıyordu. İçeride yatakların üstüne çökmüş, sohbet eden 8 - 10 mahkûm vardı. Bahri kapıdan içeri girerek, odanın ağası Kürt Azize döndü:

— Bir misafirimiz var, dedi. Ama öyle senin bildiğin misafirlerden değil.. Gözünü dört aç, herif mebus...

Kürt Aziz telâşla yerinden fırladı. Ökçesi ezik ayakkabılarının üstüne rastgele basarak, kapıdan içeri girenin yüzüne uzun uzun baktı:

— Selâmünaleyküm efendi kardeşim, dedi. Buyurun şöyle.. Geçmiş olsun..

Milletvekili etrafına bakındı. Burası yer altındaki şarap mahzenlerinden farksız bir odaydı. Duvarlar, sigara dumanından, badanasızlıktan, ve tahtakurusu eziklerinden berbat bir hale gelmişti. Hattâ bazı yerleri, kirden, cilâlı bir hal almıştı.

Milletvekili etrafına bakındı. Oturulacak bir yer yoktu. Kürt Aziz, eliyle, yatakların üstüne çökmüş olanlara işaret ederek:

— Davransanıza ulan! dedi.. Misafire böyle mi yapılır?..

Hepsi birden yerinden fırladı. Kürt Aziz eğilerek yatağın üstündeki kara örtüyü eliyle düzeltip süpürdü. Kirden kurşuni bir renk almış yastığını köşeleme dayadı. Sonra milletvekiline dönerek:

— Ayağın mübarek olsun dedi. Mapusanemize safa geldin, safalar getirdin.. Şöyle buyurmaz mısın?

Adam, başka yapılacak bir şey olmadığı için ayakkabılarını çıkardı. Paltosiyle yatağın köşesine geçip bağdaş kurdu. Gözlüğünü düzelterek gülümsemiye çalıştı. Öteki mahkûmlar ayakta duruyorlar, tuhaf tuhaf adamın yüzüne bakıyorlardı.

Kürt Aziz yatağın ayak ucuna oturdu:

— Efkârlanma sakın, dedi. İnsan kısmının başına her şey gelir.. Bir cigara sarar mısın?

— Hayır, teşekkür ederim.. Kullanmam..

— Akşam yemeği yedin mi?..

— Vallahi canım hiç bir şey istemiyor.

— Yooooo!. Bak bu yanlış hesap. Mapusanede canım bir şey istemiyor yok. Yemek yemezsen cezanı tamamlıyamazsın arkadaş.. Bu gece bizim misafirimizsin. Allah ne verdiyse, bir iki lokma ağzına atarsın.

Hemen yerinden fırladı. Odadan dışarı çıkarken, Hırsız Selimi de kolundan dışarı çekti. Koridorda usulca kulağına eğilerek fısıltı halinde:

— Mucurlu İsmaile git, dedi. Bir parça pazlama varsa versin de.. Sonra Yokuş Hakkıya köyden bugün yumurta gelmişti. İki yumurta versin. Yarın geri veririz. Şevki ağabeye de benden selâm söyle. De ki Aziz ağa, fındık kadar yağ istiyor de.. Nalbantyandan kullanılmış gazete kâğıdı iste, benim için.. Fazlaca versin itoğlu it.. Aptese giderken şişe götürsün dürzü. Gazete kâğıdı ne demek oluyormuş?.. Hemen beş dakikada şu yumurtayı pişiriver. Bak Şevki beyde temiz bir de yastık çarşafı varsa çarşafı misafirin önüne serersin. Sahanı da pazlama ile beraber temiz örtünün üstüne koy. Haydi fırla!. Anladın mı?

Hırsız Selim yıldırım gibi seğirtti. Kürt Aziz de odaya döndü.

Milletvekili, son derece kederli olmasına rağmen, neşeli görünmeye çalışıyordu.

Kürt Aziz, yatağın ayak ucuna çökerken:

— E anlat bakalım bey kardeşim, dedi. Nasılsın. Meclis te ne var, ne yok?.. Mebuslarımız iyidir inşaallah?..

— İyidir hepsi Allaha şükür..

— Allah iyilik versin.. Geçenlerde Ramazan bey gazetede okuyordu. Hâkimlere serbestlik vermek için bir kanun yapıyorlarmış.

— Evet, öyle bir hazırlık vardı.

— İyi ama anam babam, hâkimlerin serbestlikten yana bir sıkıntı çektikleri yok ki. Onlar serbest değilken bize bu kadar ceza verirlerse, demek serbest oldukları vakit hepten yandık.

— Canım, bu mesele sizin bildiğiniz gibi değil. Hâkimlerin istiklâli meselesi başka şey...

— Yani bizim cezalara dokunmuyor mu?

— Hayır hayır, hiç alâkası yok..

— Peki mebus bey ağabey.. Meclis te aftan falan lâkırdı var mı? Çünkü bu cezalar yatmakla biter şey değil vallahi..

— Af için bu sıralarda bir şey duymadım.. Ama bence biraz daha sabırlı olun. Allah büyüktür.

— Dediğin doğru.. Bizim de sabırdan başka devamız yok.

Öteki mahkûmlar da, konuşulanları dört kulak dinliyorlardı. Çoğu odanın çevresinde, ayakta, el pençe divan durmuştu. Kürt Aziz, milletvekilinin her lâfı kısa kısa cevaplandırmasına rağmen, boyuna soruyordu:

— Peki, mahkûmlara verilen yemekler için falan?.. Bunların hiç lâfı geçmiyor mu? Bize verilen yemeği mebuslar hiç görmüşler mi? «On sene, on beş yatacaksın? demek kolay. Velâkin on beş sene neyle yaşanır? Bunu hiç düşünen olmaz mı?..

Bu sırada kapı açıldı. Kolunda beyaz bir örtü, koltuğunda yarım tayın, elinde sahanla içeri hırsız Selim girdi. Hiç bir şey söylemeden doğru misafirin önüne gitti. Sofrayı kurdu.

Kürt Aziz, adam yemek yerken, ötekiler ağzına bakmasınlar diye, mahkûmların hepsini dışarı koğdu:

— Çıkın dışarı ulan!. Hiç yemek görmediniz mi? Bir çift yumurtayı rahat yesin herif!..

Hepsi dışarı çıktı. Milletvekili adamakıllı üzgündü. Hırsız Selim, mapusanede çatal olmadığı için yemekle beraber tahta bir kaşık ta getirmişti. Hepsini iyice yerleştirdikten sonra koynundan bir ayva çıkardı:

— Kusura bakma ağabey, dedi. Sana göre hoşafımız yok. Ama bu ayva suludur. Yemesi güzel olur.

Sonra üstündeki tüyleri çıkarmak için ayvayı dizinde parlatmaya başladı. İyice cilâlansın diye ara sıra hafiften üstüne de tükürüyordu.

Kürt Aziz kızdı:

— Ulan, maça papazı!.. Ayvanın üstüne ne tükürüyorsun?.

— Ağabey biliyor musun, tüylerine tarhana yapışmış ta...

— Git yıka ulan ayvayı, Firavunun lâdes kemiği, sen de!. Çabuk yıka!..

Milletvekili, Kürt Azizin hatırı kırılmasın diye ekmekten biraz kopardı. Kaşığın ucuyle sahana dokundu. Aziz itiraz etti:

— Ekmeğini yağına ban! dedi. İyi olur. Mebus kısmına yedirecek bir şeyimiz yok doğrusu.. Müslüman dini aşikâre!. Bilseydik senin bu odaya geleceğini, gündüzden tedarikli davranırdık. Ama yumurtalar tazedir. Köy yumurtasıdır. Görmüyor musun, beşibirlik gibi oturmuş.. Tuzu nasıl, tuzu?..

— İyi.. Allah sizden razı olsun. İyiliğinizi unutmıyacağım.

— Ne iyilik ettik sana be ağabeyciğim. Gönül isterdi ki, önüne salçalı soğanlı bir yemek koyalım. Temiz peşkir serelim. Bir de hoşaf getirelim. Parlak tarafından bir de kaşık verelim. İçine sine sine yemeğini ye!. Alafırangalığımız çok şükür yok ama, ne çeşit adamın önüne ne konur biliriz. Ne çare yoksuluz. Artık kusura kalmazsın her hal..

Milletvekili, onu bu, yürekten gelen dostluğuna, bu katıksız insanlığına hayran kalmıştı. Gözleri dolu dolu oldu:

— Sen çok iyi bir insana benziyorsun Aziz!.. Dedi.

Aziz bu lâfı kabullenmedi:

— Sen bizim büyüğümüzsün, diye cevap verdi. Bizim iyiliğimiz ne ki?. Biz ne kadar iyi insan olsak, yine de insan sayılmayız. Allah izin verdi diye yaşıyoruz. Yoksa mapus kısmı iyi insan olur muymuş! Mapus kısmı demek, yani ya, adamdan hariç demektir. Bizim müdür her daim öyle söyler.. Allah size, sizin gibi büyükleri mize zeval vermesin yoksa...

(Bu yazının devamı, Çarşamba günkü sayımızda çıkacak.)

ARAMIZDAN AYRILANLAR:

Hüsnü Ceyhun

Yazan: Abdülbaki Gölpınarlı

Hüsnü Ceyhun (Sarıer) de 75 yaşında göçtü ve hürriyet mücadelesi tarihinin bir yaprağı daha koptu.

Vefada, müteassıp bir aile muhitine doğan, genç yaşında Kur'anı ezberliyen Hüsnü, doğruluğa duyduğu incizapla cemiyetteki haksızlıkları görmeye başlamış, disiplinsiz bir halde istibdat idaresinin aleyhinde çalışmaya koyulmuş, hattâ Abdülhamit II. hakkında kaleme aldığı üç beş satırlık bir kâğıdı, Şehzade camiinin, Vefaya giden yoldaki kapısına yapıştıracak kadar cesaret göstermişti.

İttihat ve Terakki mensupları, bu ateşli genci aralarına almışlardı. Artık Sarıer, Avrupadan gelen neşriyatı, kendince malûm yerden almada, söylenen yerlere götürmedeydi. Fakat bu faaliyeti çok sürmemiş, Yıldıza alınarak muhakeme edilmiş ve Sinop zindanına gönderilmişti. Bu zindan hayatı, onun hayatında büyük bir değişiklik yaptı. Orada Arap Şeyh diye tanınan ve yine istibdat aleyhtarlığı yüzünden hapse girmiş olan bir Rufâî şeyhile tanıştı. Ona intisap etti. Sinopta ikamete memur olarak hapishaneden çıkan Sarıer, artık siyasî faaliyetten tamamiyle çekilmiş ve kendisini tasavvufa vermişti. Maamafih mütekerrir beyti,

Bir belâdan bin belâ icad eder hâin yezid
Âdemiyyet milk-ü millet düşmeni Abdülhamid

olan ve cemiyet tarafından Jön Türkler marşı olarak kabul edilen manzumenin şairi Sarıer, heyecanını kaybetmemişti. Hürriyetin ilânından sonra İstanbula gelen Şeyh Hüsnü, 31 Mart vak'asında, mürteciler tarafından ölüme sürüklenen iki genç subaya kucağını açmış, onların önüne geçip irtica erbabının kurşunlarına göğsünü gerecek kadar bir metanet göstermişti. Başında Rufai tacı ve siyah sarık bulunan bu cübbeli, sarı saçları omuzlarına dökülmüş, temiz ve nuranî yüzlü şeyhi gören geri fikirliler, o iki genç zabiti bırakmak mecburiyetinde kalmışlar, bilâhara Sarıer, bu hareketi yüzünden, Hareket Ordusu Komutanlığı tarafından yazılı bir takdirname almıştı ki bu yazı, çerçevelenmiş olarak odasında asılı dururdu.

Hüsnü Ceyhun, şiir de yazar, besteler de yapardı. Memleketimizde Yunus Emre hakkında ilk yazı yazan, Şehpenderzade Hilminin «Hikmet» gazetesinde şiirleri ve yazıları çıkan ve bu suretle de Türkiyede yarım asırdan daha önce matbuat hayatına intisabı olan bir insandı. Meclisi meşayihin tekkeler müfettişliğini de yıllarca ve büyük bir dürüstlükle idare etmişti.

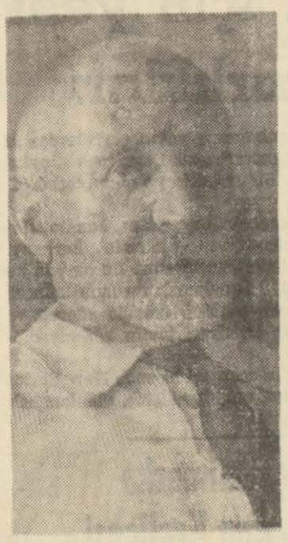

Hüsnü Ceyhun

İstanbul Türkçesini, bütün nüanslarile en güzel konuşan, munis ve güzel yüzile ruhlara sükûn veren, güzel sesile ıstıraapları dindiren, zaman zaman eski heyecanile hatıralarını nakleden bu gerçek insanın aramızdan çekilişi, gerçekten bir kayıptır.

Onun Jön Türk marşından iki kıtası şöyledir:

Nâle-i dil-sû-ı ümmet nağmei çeng-ü rebab
Hun-ı mazlûmân-ı millet kevser-i rengin müzab
Bir şerîrin keyfiçûn dünya vü mâfiha harap
Bi rbelâdan bin belâ icât eden hain yezit
Âdemiyyet milk-ü millet düşmanı Abdülhamit.

Bendegân-ı hâs-ı devlet bir alay aç eşkiyâ
Durmayıp hiç gasbugaret işleri subh-u mesâ
Hem soyarlar hem söverler hem de isterler duâ
Bir belâdan bin belâ icât eden hain yezit
Âdemiyyet milk-ü millet düşmanı Abdülhamit.

Cemiyet Hayatı

TİYATROLAR

★ ŞEHİR DRAM TİYATROSU — VAHŞİ KIZ (La Sauvage) Yazan: J. Anouilh — TEL. 42157.

★ ŞEHİR KOMEDİ TİYATROSU— AHUDUDU (Arsenic and Old Lace) TEL: 40409.

Geceleri 21 de, Pazar matinesi 15.30 da. Dram'da Pazartesi, Komedi'de Salı temsili yoktur.

★ ŞEHİR TİYATROSU EMİNÖNÜ BÖLÜMÜ — ÇENBER. Yazan: S. Maugham. Per., C. ertesi, Pazar gece 21 de, Pazar mat. 15.30 da.

★ KÜÇÜK SAHNE — ON BÜYÜK YARAMAZ — Yazan: A. Christie - Çarşambadan başka her gece 21.15 te - Cuma ve Pazar Matine 15 de.

★ MAKSİM - MUAMMER KARACA — KOMSER VE ÖTESİ — TEL. 43734.

★ YENİ SES — ŞEYTAN ARABASI — Yazan: Avni Dilligil — TEL. 40369.

SİNEMALAR

★ ALKAZAR — New York Esrarı, (Naked City — Barry Fitzgerald) ve Son Savaş.

★ AR — Genel Müfettiş (Renkli — Danny Kaye).

★ ATLAS — Aslan Yürekli Mahkûm (Renkli — Stewart Granger.)

★ İNCİ — Alâaddinin Lâmbası (Renkli).

★ İPEK — Herkes Ona Düşman (Spencer Tracy).

★ LALE — Genel Müfettiş.

★ MELEK — Aşka Veda. (devam ediyor).

★ SÜMER — Galip Ruhlar (C. Colbert - Ann Blyth).

★ TAKSİM — Kızıl Tuğ ve İki Süngü Arasında.

★ YILDIZ — Alâaddinin Lâmbası.

KONGRELER

★ Millet Partisi İstanbul İli yürütme kurulunun Sofular ocağı kongresi bugün saat 20 de Fatih İlçe Merkezinde yapılacaktır.

★ Kartal D. P. İlçe kongresi 10 Ocak 1953 cumartesi günü saat 14 te Kartalda İskele meydanındaki gazinoda toplanacaktır.

★ İstanbul İli, İmara Muhtaç Mubitleri güzelleştirme derneğinin senelik kongresi bugün saat 16 da Eminönü Halkevi salonunda yapılacaktır.

★ Türk Demiryolcular Derneği Haydarpaşa şubesinin yıllık kongresi bugün saat 17.30 da Haydarpaşa Gar binası üzerindeki Demirspor lokalinde yapılacaktır.

Nisap temin edilemediği takdirde kongre, 5 ocak 1953 tarihinde aynı mahal ve saatte toplanacaktır.

TÖRENLER

★ 20 senedenberi Patholojik Anatomi kürsüsünü idare eden ve memleketimize birçok değerli hekimler yetiştiren beynelmilel şöhreti hâiz Ord. Prof. Schwartz, yakında Amerikaya gitmek üzere memleketimizden ayrılacaktır. Bu münasebetle Tıp F. Talebe Cemiyeti 29 aralık pazartesi günü Marmara lokalinde bir veda töreni tertip etmiştir.

BALOLAR

★ Millet Partisi Eminönü İlçe yürütme kurulu, Liman lokantasında, yılbaşı gecesi saat 20 den sabaha kadar devam edecek büyük bir yılık tanışma balosu tertiplemiştir.

★ Galatasaray Spor kulübü Bebek Denizcilik lokalinde yılbaşı gecesi sabaha kadar devam etmek üzere fevkalâde bir balo tertiplenmiştir.

Bu hususta gerekli hazırlıklara devam olunmaktadır.

★ DEVLET DEMİRYOLLARI VE LİMANLARI EMEKLİLER CEMİYETİNDEN — Cemiyetimiz idare heyeti Haydarpaşa Gar binasının üst katındaki lokalinde her salı günü saat 15 ten 18 e kadar bulunmaktadır.

Üye kaydolunmak istiyen meslekdaşlarla işi olan üyelerimizin mezkûr gün ve saatte teşrifleri rica olunur.

İdare Heyeti

YENİ NEŞRİYAT

★ TEMYİZ KARARLARINA GÖRE KANUNLARIMIZIN TATBİKİ — Yargıtay başkanı sayın Selim Nafiz Akyollu'nun önsözleriyle Necati Volkan ve Necmittin Arvas tarafından yayınlanan bu kitap Yargıtay arşivinden, binlerce karar arasından seçilen 2500 kadar örnek kararı muhteridir.

Yeni bir tasnifle, memleketimizde ilk defa, yayınlanan bu eserin kartın ciltlisi 10, bez ciltlisi 12.5 liradır.

İstanbulda Üniversite, Ankarada Çankaya kitabevlerinde, diğer büyük kitap evlerinden tedarik edilir.

★ AV ve DENİZ SPORLARI Mecmuasının 26 ncı sayısı çıktı. Bütün avcılara, atıcılık, deniz ve balık avı sporları meraklılarına tavsiye ederiz.

★ Nebioğlu Yayınevi, (Dünyayı aydınlatan Kitaplar) serisinin üçüncü kitap olarak (100 Büyük Adam) adlı bir eser yayınlamıştır. İçinde, büyük Peygamberlerin, ilim adamlarının, filozofların, kumandanların, devlet adamlarının, mucid ve kâşiflerin, edip ve şairlerin hayatları bulunan bu kitap herkesin kolayca anlıyabileceği bir üslûpla yazılmıştır. Kitap, 100 Büyük Adamın birer resmini de ihtiva etmektedir.

★ Yüksek mühendis Galip Yavuzun Pratik elektrik kaynağı kitabı çıktı. Fiatı 250 kuruş. Eskişehir Tyy. Fb dan ve Bayilerden isteyiniz.

Hayatım

NACİYE ENVER PAŞANIN HATIRALARI

Anlatan: NACİYE ENVER PAŞA — Yazan: REZZAN A. E. YALMAN

Enver Beyin cesareti dillere destan olmuştu

— 14 —

— Bu harbin en tezatlı tarafı şudur. Memlekette ilk defa olarak muhtelif kabileler arasında mutlak bir birlik teşekkül etti. Birbirleriyle çarpışan bu kabileler müşterek düşmana karşı cephe aldılar.. Bu cidden büyük bir harikadır. Asırlardan beri aralarında sürüp giden kan dâvalarını; umumi dâva karşısında unuttular. Artık bu hususta hiç bir endişem kalmamıştır. Bu harp kabileleri birbirleriyle barıştırdı. İnşaallah bundan sonra memlekete medeniyet te yerleşecek. Dahili kavgalar sona erecek ve herkes rahat edecektir. Yakında bu çadırların yerlerine evler inşa edilecektir. Telgraf hatlarımız işler, mektuplarımız ve haberlerimiz memlekete ulaşabilir. Her kampta mekteplerimiz ve hastahanelerimiz var. Hattâ Sollum ile Bingazi arasında bir telefon hattı bile kurduk. Eğer bütün bunları hayırlısı ile sonuna erdirebilsem, imparatorluk için nümunelik bir iş başarmış olacağım.

Genç Türkiye evvelâ hürriyetini kazandı, sonra da ne dereceye kadar teşkilât kurabileceğini de ispat edecektir.

Kumandana hayranlığımı ifade ettikten sonra ona bir sual sordum:

— Acaba Avrupa bunlar hakkında ne düşünür? Muzaffer olduğunuz takdirde Türkiyenin fazla kuvvetlenmesi onları korkutmıyacak mı?

Enver bey bana şöyle cevap verdi: «Ben bir askerim ve bir askerden başka bir şey de olmak istemem. Umumî politika meseleleri benim işim değildir. Ben ancak buradaki vazifemi görmekteyim.

Biz memleketimizin bir parçasını işgal etmiş olan bir düşmanla dövüşüyoruz. Başka milletlere karşı hiç bir kinimiz yoktur. Avrupanın tarafsızlığından başka bir isteğimiz yoktur.»

Bir taraftan şenlikler devam ediyor, bir taraftan da biz bu tarzda konuşmalar yapıyorduk.

Enver beyin bütün cephe boyunca göstermiş olduğu yararlıklar dillere destan olmuştu. Bir gün bir hücum esnasında Arap kabilelerinden birisinin tereddüt içinde olduğunu gören Enver bey, önlerine katılmış ve: «Cesur olanlar arkamdan gelsin. Harp etmek cesurların işidir. Ölümden korkanlar çadırlarına dönsünler. Ben şu kırk Türk askeriyle beraber hücuma geçeceğim. Biz erkekçesine ölmesini biliriz. Düşman önünden kaçmak insanlık şanına yakışmaz.» demişti. Kabile derhal coşarak Enver beyi takip etmiş ve harp meydanına atılmıştı. Bu kabileler arasında en âsi olan Barasa kabilesi bile yola gelmişti.

Vergi vermiyen, durmadan aksilikler çıkaran, çetecilikten vaz geçmiyen bu âsiler kötü âdetlerinden vaz geçmişlerdi.. Eskiden olsaydı böyle serbest serbest buralarda kimse dolaşamazdı. Halbuki bugün Trablusgarbı baştan başa yalnız başına dolasan birisine hiç kimse satışmıyordu.

Enver bey (Soldaki) Bingazide çadırı önünde. Yanındaki zat, Fuat paşanın oğlu Reşit Beydir.

Ben her tarafa gittim, her yeri dolaştım. En ufak bir hâdise ile karşılaşmadım. Âsayiş tamamiyle yerinde idi. Jandarma, asker, posta telgraf velhasıl bütün teşkilât kusursuz işliyordu.

30 birinci teşrin ayında Enver bey bütün kabile ve bedevi aşiret reislerini bir araya toplayıp onlara yemin ettirdi. Hepsi aralarındaki her türlü kan dâvalarından, kin ve düşmanlıktan vaz geçerek müşterek düşman olan İtalyanlarla ölünceye kadar harp edeceklerine söz verdiler.

Bu birliği teşkil etmek kolay olmadı. Fakat Enver bey dirayeti ve basireti sayesinde buna muvaffak oldu.

O aralık en mühim hâdiselerden biri de Enver beyin Enveriye meselesi olmuştur. Askere bu yeni çeşit serpuşu giydirebilmek ve orduya kabul ettirmek kolay değildi. Fesle olan alışkanlık çok kuvvetli idi. Ben ecnebi olduğum halde şapka veya başımı güneşten muhafaza edecek bir şey giyemiyordum. O biçimsiz kırmızı fesi giymeğe mecburdum. Enver beyin güneşi ve sıcağı bahane ederek, ortaya attığı Enveriyeler hepimizin canını kurtardı. Askerler çölün o keskin ve yakıcı güneşinden ancak bunlar sayesinde kendilerini koruyabildiler.

Bir ordu kumandanının kuvvet ve dirayeti büyük meselelerde olduğu kadar, ufak tefek teferruatta da belli oluyor. İnsanların içlerinde köklemiş olan âdet ve örfleri birden söküp atmak çok güçtür. Bunun da münasip bir şeklini bulmak onların hislerini kırmadan yeniliği kabul ettirmek büyük bir hünerdir. İşte Enver bey en ufak teferruatı bile büyük bir zekâ ve diravetle idare eden bir başkumandandı.»

Bütün bu tafsilâtı kızımla beraber okurken çok heyecanlanmıştık.

Bu ayrılık iki sene sürdü. Enver bey bana Trablusgarptan küçük Arap kızları ve bir de karaca gönderdi Köpek kadar munis olan bu hayvana (Biş) ismini verdim. Evin içinde dolaşır, gezer, bana arkadaşlık ederdi. Piyano çalarken yanımda yatar, âdeta bir insan gibi musiki dinlerdi.

Nikâhlımdan ayrı geçen bu senelerde en yakın arkadaşım sevgili Bişim olmuştur.

Nikâhlım 25/12/921 de Derneden memlekete dönmek üzere hareket etti. Takma bir isim le ve kendi hakiki hüviyetini gizliyerek İtalyadan geçip İstanbula döndü.

Balkan harbine iştirak etmek üzere memlekete gelmiş olan Enver bey yine tehlikeli maceralara atılmak üzere idi.

(Arkası Var)

Türkiye Cumhuriyeti Mer'î kanunları tek metin halinde yayınlanıyor

Adalet Bakanlığı zat işleri umum müdürlüğü başmuavini Selâmi Dinçer ve Bakanlık Ceza ve Tevkif Evleri Umum Müdürlüğü Başmuavini Hayri Mumcuoğlu ile Ceza ve Hukuk işleri umum Müdürlüğünde hâkim olarak çalışan Fahrettin Öztürk, Sadi Kazancı, Ahmet Erdoğdu, Cevat Selçuk ve Şevket Özgürden mürekkep bir heyet tarafından hazırlanan «Türkiye Cumhuriyeti Mer'i Kanunları» adındaki sistematik neşriyata ocak ayında başlanacağı haber alınmıştır.

Bu neşriyat, hukukçuların olduğu kadar, kanunla ilgili vatandaşların da ihtiyaçlarına hakiyle cevap verecektir.

SİNEMA TENKİTLERİ

Herkes Ona Düşman

«The People Against O'Hara.» Rejisör: John Sturges. Oynayanlar: Spencer Tracy. Pat O'Brien. John Hodiak. Diana Lynn. — Metro Goldwyn Mayer.

Hiç şüphe yok ki; daha film başlar başlamaz, sinemanın imkânlarını mümkün mertebe ustaca kullanmak isteyen bir rejisörle karşı karşıya bulunduğumuzu anlıyoruz. Filhakika daha ilk sahnelerde karşımıza çıkan dekupaj hususiyetleri, maharetle tertiplenmiş «Siyah - beyaz» enstantaneler, John Sturges'un, bir polis filminde bile san'at yapılabileceğini ve şahsiyet ortaya konabileceğini iddia edenler arasında olduğunu gösteriyor. Hattâ diyebiliriz ki rejisör bir polis filmi için bilhassa hesaplanmış bir sahneye koyma tekniğini denemekte ve epeyce de başarı kazanmaktadır. Kahramanın düpedüz bir insan olarak mütalâa edilmesi leyhe kaydedilecek bir nokta Filmde, öteki gangster filmlerinde sık sık karşımıza çıkan vahşi, sadist tipler: hayal mahsulü maceralar asgariye indirilmiş. Rejisör âdeta: «Bakın, bütün bunlar olabilir» demek istiyor.

Diana Lynn

Spencer Tracy son zamanlarda hafif aile komedileri ile vakit geçirmekte idi. Bu defa yarı yarıya polis, yarı yarıya haydut sayılabilecek bir durumda, işleri karışık, cesur fakat zayıf bir avukat olarak karşımızdadır. Onun yanı sıra Pat O'Brien ve John Hodiak sadece kendilerinden beklenmesi gerektiği kadar bir şey yapıyorlar Eserin ikinci derece karakterleri de oldukça başarılı olarak çizilmişlerdir.

Attila İLHAN

Türk Filmleri

★ Atlas filmin bu mevsim zarfında piyasaya çıkaracağı filmlerin dördüncüsü olan «Edi İle Büdü» nün çevrilmesi tamamlanmıştır.

Senaryosu Burhan Felek tarafından hazırlanmış bulunan bu komedinin hareketli ve cazip olması için bilhassa itina gösteren Atlas film, baş rolleri Vasfi Rıza Zobu ile Münir Özkul'a vermiştir. Diğer rollerde de Turhan Göker ve Dansöz Nana oynamaktadır. «Edi ile Büdü» Şadan Kâmil'in rejisörlüğü altında çevrilmiştir.

★ Nedim Otyam'ın Barbaros müessesesi hesabına çevirdiği «Toprak» filminin Ocaktan itibaren gösterilmesine başlanacaktır.

Senaryosu Fikret Otyam tarafından hazırlanmış olan «Toprak» ın rejisörlüğünü Nedim Otyam yapmış ve eserin müziklerini de bizzat hazırlamıştır. Türk filmciliğine fon müziğini sokmuş bulunan Nedim Otyamın rejisör olarak geçen yıl yaptığı ilk tecrübeden sonra «Toprak» merakla beklenmektedir.

San'at Aleminde

Ankara Mektupları

Gişelerin önünde «kuyruk» yapan Ankaralılar - «Konsolos» operası temsilleri - Amerika turnesi - Devlet Tiyatrosunda yılbaşı gecesi - Yeni yılın ilk temsil hazırlıkları

Ankara Devlet Operasında başarı ile temsil edilen «Konsolos» tan bir sahne. Birinci plânda solda Mesude Çağlayan (Kâtibe), sağda Belkis Aran (Mağda Sorel)

Yazan:

Lûtfi AY

Aziz okuyucularım,

Bu size, en hararetli devresine girmekte olan bir tiyatro mevsiminin ikinci, fakat bitmek üzere olan bir yılın sonuncu mektubudur. Amerikalı dostlarımızın kapılarını süsliyen kırmızı kordelâlı yeşil çelenkler, erken basan kış akşamlarının alaca karanlığında pencerelerinden caddelere süzülen çam dallarının renk renk ışıkları, Noel mevsiminde olduğumuzu gösteriyor.

Ankaralılar, dünkü bozkırın ortasında beliren ve yıldan yıla gelişen bu Avrupaî manzarayı yadırgamıyorlar. Hattâ yeni yılı, yabancı dostlarımızla beraber, neşe ile karşılamıya onlar da hazırlanıyorlar. Başkentin belli başlı eğlence salonlarında şimdiden boş masa kalmadığı söyleniyor...

Ayni Ankaralılar, son zamanlarda, bir başka medenî zevkin de tiryakisi olmuşlardır. Birçok akşamlar, tiyatrodaki odamdan çıkıp eve dönerken, gişenin önünde, «kuyruk» yapmış bir kalabalık görüyorum. Bu kalabalık, o geceki temsilde yer bulabilmek için çok erken saatlerde tiyatroya gelmiş olan seyircilerdir. Küçük Tiyatro'da oynanmakta olan Goldsmith'in Yanlış Yanlış Üstüne komedisi öyle bir muvaffakiyet kazandı ki, biletinizi bir hafta önceden almadınız mı gerçekten, günü gününe iyi bir yer, hattâ sadece lâalettayin bir yer bulmak çok zor oluyor. Ayni hale Büyük Tiyatro gişesinin önünde de şahit olmak mümkün. Orada temsiline yeni başlanan Konsolos operası da rağbette. İstanbuldan bir kaç günlüğüne gelen dostlarımıza bile yer bulamıyor ve mahçup oluyoruz. Ama tiyatroya günden güne artan bu canlı alâkaya da gerçekten seviniyoruz.

★

Söz buraya gelmişken size, geçen mektubumda tafsilâtını veremediğim Konsolos operasından, ilk temsillerinden bahsedeyim.

Konsolos, Devlet Operası'nın şimdiye kadar sahneye koyduğu klâsik eserler içinde, bu vasfı taşımıyan ilk eserdir. Opera edebiyatı ile yakından meşgul olan okuyucularımın bildikleri gibi henüz 1950 yılında ilk defa Amerikada oynanmıştır. Eseri yazan ve besteliyen Gian - Carlo Menotti, doğuştan bir İtalyan bestekârı, fakat küçük yaşta Amerikaya gitmiş, orada yerleşmiş, Amerikalı olmuş ve bütün eserlerini orada vermiş. Menotti'nin Konsolos'tan başka beş operası daha var.

Konsolos operası 1950 de sahneye çıktığı halde, iki yıl içinde birçok dillere çevrilmiş, büyük sanat merkezlerinin hemen hepsinde de oynanmıştır. Bu arada, bestekârın doğduğu memlekette, İtalyada, Milânonun meşhur La Scala'sında oynanırken aleyhinde hayli nümayiş de yapılmış. Sebebi nedir bilir misiniz? Önce bir İtalyan çocuğunun musiki memleketi ve İtalyanlar için Operanın kâbesi olan kendi yurdunu bırakıp Amerikada musiki tahsil etmesi, kendini orada yetiştirmesi, ve Scala'yı iki asra yaklaşan mazisinde hiç görülmemiş bir şeye, ilk defa Amerikada bestelenmiş bir operayı sahnesine koymıya mecbur etmesi. Sonra eserin mevzuu... Konsolos'un vakası demir perde arkasında, totaliter bir rejim altında yaşıyan bir orta Avrupa şehrinde geçiyor. Bize bu rejimden kurtulmak için mücadele edenleri bekliyen korkunç âkibetleri,, yuvalarını bırakıp yabancı, fakat hür memleketlere geçmek istiyen bahtsızların karşılaştıkları güç lükleri, bir vize alabilmek için aylarca, hattâ yıllarca konsolos hane kapılarında çile dolduran insanların ümitsiz durumunu gösteriyor. İtalyan, hele Milâno komünistleri böyle bir operayı elbette alkışlıyacak değillerdi!

Konsolos işte böyle bir eser, daha doğrusu müzikal bir dram. Geçen mevsim tetiklerde bulunmak üzere Avrupaya gönderilmiş olan Devlet Operası sanatkâr ve rejisörlerinden tenör Aydın Gün bu operayı Viyanada, Pariste görmüş. Modern musikisi kadar aktüel ve beşerî olan sürükleyici vakasile de bizde alâka syandıracağını anlamış. Ankaraya döner dönmez Konsolos'u sahneye koymak için geceli gündüzlü çalıştı ve neticede muvaffak da oldu.

Konsolos operasının livresini bestekâr Necil Kâzım Akses itina ile türkçeleştirdi. Orkestrayı, eserin musikisini yakından tanıyan bir şefin idare etmesi lüzumlu görüldüğünden bu iş, Almanyadan dâvet edilen şef Helmut Fellmer'e verildi. Dekorları da eseri Amerikada görmüş olan Tarık Levendoğlu hazırladı.

Bu güzel şartlar altında sahneye konulan Konsolos ilk temsil akşamından büyük bir başarı kazandı. Bu başarıda şüphesiz belli başlı rollerde gördüğümüz Belkis Aran'la Ayhan Aydan'ın (Magda Sorel), Necdet Demir'in (Anne), Mesude Çağlayan'ın (Kâtibe), Ali Köpük'le Nevzat Karatekin'in (John Sorel), Hilmi Girginkoç'un (Polis), Esat Tamer'le Nuri Türkan'ın (Hokkabaz) ve nihayet büyük ümitler veren yeni bir istidadın, Ayhan Baran'ın (Mr. Kofner) ayrı ayrı hisseleri var. Temsilin duyulan tek eksiği, rahatsızlığı dolayısile, Leylâ Gencer'in de hazırlanmış olduğu başrolde sahneye çıkmamış olmasıdır.

Konsolos operası Cumhurbaşkanımızın da takdir ve alâkalarına mazhar oldu. Eserde vazife alan iki grupu da ayrı ayrı seyreden Devlet Başkanı sanatkârları, sahneye çiçek göndermek ve temsillerden sonra localarında kabul ederek bizzat takdirlerini bildirmek suretile taltif ettiler.

Sayın Celâl Bayar, bu kabulleri sırasında, ilgililerin önce güzel bir teşvik, sonra bir direktif mahiyetinde telâkki ettikleri çok cazip bir fikir de ortaya atmışlardır: Amerika turnesi. Devlet Tiyatrosu böyle resmî bir turneyi gerçekleştirmek imkânlarını bulursa sanat ve kültürümüz hesabına dünya ölçüsünde akisler uyandıracak bir hamle yapmış olacaktır. Fakat böyle bir turnenin çok ciddî çalışmalar ve hazırlıklar istiyeceği de muhakkaktır.

★

Şimdi biraz da, Devlet Tiyatrosu sanatkârlarının yılbaşı gecesini nasıl geçirmeğe hazırlandıklarını anlatayım. Devlet Opera ve Tiyatrosunda sanatkâr, teknisyen, yabancı mütehassıs, idareci ve memur olarak iki yüze yakın insan çalışıyor. Bunların eşlerini, yakınlarını da hesaba katarsanız en azdan 500 kişilik bir aile... Gece gündüz yanyana çalışan, ayni sanat faaliyeti içinde bütün mevsim didinip uğraşan bu kalabalık ailenin yılda bir gün toplanıp hep bir arada eğlenmeleri elbette haklarıdır. Böyle bir gün için de yılbaşı gecesinden daha münasibi olamaz, değil mi?

İşte bu maksatla Büyük Tiyatro'nun alt ve üst kat foyer'sinde yılbaşı gecesi için, Yardım Sandığı, müzikli, yemekli, eğlenceli bir toplantı tertip ediyor. Müessese mensupları o gece, hep bir arada eğlenecekler ve yeni yılı neşe ile kutlıyacaklar. Millî Eğitim Bakanının da davetli olduğu bu yılbaşı gecesi toplantısı için salonların hazırlanmasına, süslenmesine şimdiden başlanmıştır. O gece Opera ve Dram sanatkârlarından birçoklarının, ayrı ayrı gruplar halinde hazırladıkları sürprizler şimdiden merakla beklenmektedir.

★

Mektubumu bitirmeden, yeni yılın ilk günlerinde sahneye konulacak eserleri de kısaca haber vereyim. Büyük Tiyatro'da Gölgeler'in yerini Montherlant'ın Ölü Kraliçe'si alacaktır. Bildiğiniz gibi bu piyes, evvelki yıl, Şehir Tiyatrosunda da temsil edilmiştir. Eser Ankarada da Mübeccel Bayramveli'nin tercümesinden oynanacak, Mahir Canova tarafından da sahneye konulacak. Başlıca rollerde Muazzez Lutas, Şahap Akalın, Nuri Altınok ve Ahmet Evintan'ı göreceğiz. Dekorları Tarık Levendoğlu hazırlamaktadır.

Küçük Tiyatro'ya gelince, anlış Yanlış Üstüne'yi, iki genç hanımın beraber yazdıkları telif bir eser, Adalet Sümer'le Sevim Uzgören'in Bir Piyes Yazalım adlı eserleri takip edecek. Eser müelliflerin ilk denemeleri olmakla beraber, cazip bir mevzuu, sağlam bir kuruluşu vardır ve bu sayede seyirciyi tatmin edeceği, ümit edilmektedir. Eseri sahneye koyma işini, Devlet Tiyatrosu'nun başrejisörü Arnulf Schröder üzerine almıştır.

Bugünlük bu kadar, aziz okuyucularım. Yeni yılınızın sağlık, neşe ve saadet içinde geçmesini dilerim.

Birleşmiş Milletlerde

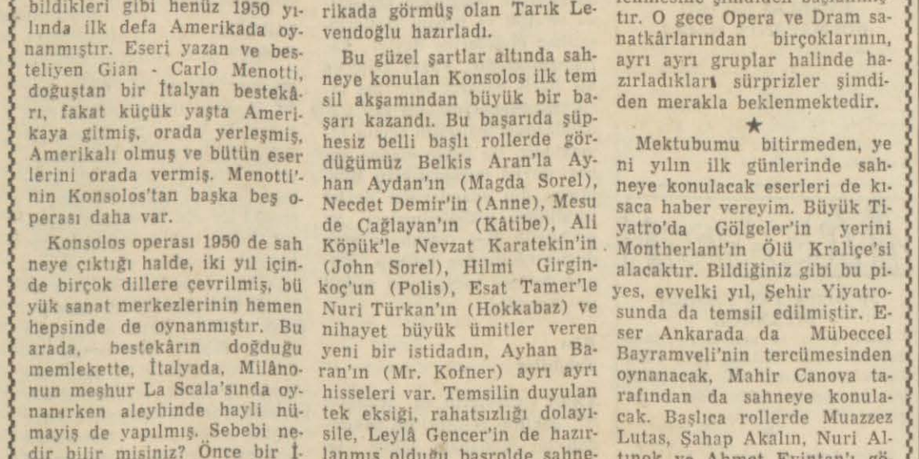

Birleşmiş Milletler Siyaset Komitesinin son toplantılarından birinde Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Vişinski konuşurken. Vişinskinin arkasındaki Gromykodur. Soldaki Amerika ve İngiltere delegeleridir.

VATAN Spor

Profesyonel lig maçlarına dün de devam edildi

Beşiktaş, İst.Sporu 1-0; B.Spor, Kasımpaşayı 3-1 mağlûp etti

Vefa, Adâlet takımı ile 0 - 0 berabere kaldı

Profesyonel küme lig maçlarından Beşiktaş - İstanbulspor karşılaşması dün Mithatpaşa stadında, 8000 seyirci önünde yapıldı.

Beşiktaş: Ergun, Kâmil, Vedii, Eşref, A. İhsan, Nusret, Süleyman, Fahrettin, Şevket Hüseyin, Coşkun.

İstanbulspor: Osman, Saim, Metin, Alâettin, Merih, Kasım, Yılmaz, Aydemir, Temel, Niron Halûk.

Hakem: Sulhi Garan.

İlk devrenin yedinci dakikasında Temel sağiç mevkiinde bir gol fırsatı yakaladı, fakat şütünü kaleye çapraz çekerek bu fırsatı kaçırdı.

On sekizinci dakikada Şevketin soldan kale önüne gönderdiği topu Fahrettin başını indirmek suretiyle müsait durumda olan Hüseyine bıraktı, fakat Hüseyin lüzumsuz bir telâşla topu avuta çıkardı.

Yirmi yedinci dakikada İstanbulspor müdafaasını söke söke aşan bir Beşiktaş hücumu sonunda Fahrettin sağiç mevkiinden fevkalâde sol bir şütle topu zaviyeden kaleye sokarak Beşiktaşa bir gol kazandırdı.

Kırkıncı dakikada topu gerilerden ileri vuran Hüseyin Şevkete eşape bir akın imkânı verdi, fakat Şevket fena bir şüt çekerek topu kalecinin kucağına attı.

Bunların dışında ilk devrenin yirmi sekiz dakikası Beşiktaşın, on yedi dakikası da İstanbulsporun hâkimiyeti altında geçti. İstanbulspor kalecisi Osmanın beşi güç kurtarış olmak üzere on sekiz müdahalesine karşılık Beşiktaş kalecisi Ergun ikisi biraz güççe dokuz müdahalede bulundu.

İkinci devrenin üçüncü dakikasında soldan Fahrettinin çektiği kornerde Şevketin kafa ile kaleye gönderdiği top üst direğe çarptı ve İstanbulspor bir golden kurtuldu.

On dördüncü dakikada Süleymandan güzel bir pas alan Fahrettin durdurmadan vurduğu topu kale direğinin pek yakınından avuta göndermeseydi Osman her hangi bir müdahalede bulunabilecek vaziyette değildi.

Yirmi dördüncü dakikada Fahrettini ceza çizgisi içinde makasa aldılar. Çift vuruştan bir netice çıkmadı.

Bunların dışında ikinci devrenin otuz bir dakikası Beşiktaşın, on dört dakikası da İstanbulsporun hâkimiyeti altında geçti. İstanbulspor kalecisi Osmanın ikisi çok güç, beşi güç olmak üzere on dört müdahalesine karşı Beşiktaş kalecisi Ergun ikisi biraz güççe olan dört müdahalede bulundu.

Beşiktaşın bir buçuk saatin bir saatinde tamamiyle hâkim oynadığı halde maçı ancak 1-0 kazanabilmesinde başlıca âmil, Osmanın birçok kurtarışlar yapması ve İstanbulspor müdafaasının canla başla oynaması oldu.

Beşiktaş hücum hattının en iyi oyuncusu Fahri, en az muvaffak olanı da Süleymandı. Hüseyin, bu hatta biraz yaşlı kalmaktadır.

A. BAHTİYAR

Vefa: 0 — Adalet 0

Dün Vefa stadında üç bine yakın bir seyirci önünde yapılan Vefa - Adalet maçı beklendiği kadar heyecanlı ve zevkli olmadı. Gelişi güzel bir cereyan takip eden maç 0-0 beraberlikle bitti.

Vefa: Recai - Mustafa, Rahmi - Fuat, Tarık, Salih - Ali, Galip, Garbis, İsmet, Garbis.

Adalet: Erdoğan - Fahri, Halil - Selâhattin, Gökçen, Rahmi - Erol, Halit, Necmi, K. Erol, Salim.

Hakem, Feridun Kılıç.

Karşılıklı hücumlarla başlıyan ve gelişi güzel bir şekilde devam eden ilk devre nihayete kadar aynı tempoyu muhafaza etti.

İki takım da birkaç fırsattan istifade edemediler. Devre 0-0 bitti.

İkinci devrede Vefalılar nisbeten hâkim oynadılar. Fakat Adalet defansı, başta kaleci Erdoğan olmak üzere güzel müdahalelerle Vefaya gol fırsatı vermedi. Bu arada Vefalılar da yakaladıkları iki pozisyondan istifade edemediler.

Oyunun sonlarına doğru Adaletlilerin birkaç güzel akını da neticesiz kaldı.

Maç, böylece 0-0 beraberlikle neticelendi.

İstanbulspor kalecisinin bir kurtarışı

Beşiktaşın bir hücumu

B. Spor: 3 — Kasımpaşa: 1

Dün Şeref stadında yapılan Beyoğluspor Kasımpaşa maçı, 3-1 Beyoğlusporun galibiyeti ile sona erdi.

Beyoğluspor: Markoçasi - Baharoğlu, Çiçepolos, Remzi, Maruli, Mustafa, Kadri, Varojan, Agop, Koçis, Karnik.

Kasımpaşa: Hüsamettin, Kenan, Ali, İsmail, Çetin, Necdet, Tayyar, Dursun, Misbah, Osman, Kayhan.

Hakem: Selâhattin Pural.

İlk devre süratli ve zevkli oldu. İlk dakikalardan itibaren hâkim oynıyan Kasımpaşalılar, bu üstün tempolarını otuzuncu dakikaya kadar devam ettirmelerine rağmen gol çıkaramadılar.

Buna mukabil, oyunun bitmesine beş dakika kala Koçis kafa ile ilk, iki dakika sonra da Kadri plâse bir vuruşla Beyoğlusporun ikinci gollerini yaptılar.

Devre 2-0 bitti.

Beyoğlusporlular ikinci devreye, ilk devrede sakatlanan kalecilerinden mahrum olarak çıktılar. Kalede Koçis oynuyordu.

Bu devreye Kasımpaşa çok sert başladı. Bu sert oyun Kasımpaşanın ilk devredeki düzgün temposunu aksatmıştı.

Dokuzuncu dakikada Necdet bir kafa vuruşile Kasımpaşaya bir gol kazandırdı. 22 inci dakikada da Agop Kasımpaşa kalecisinin hatasından faydalanarak Beyoğlusporun üçüncü golünü yaptı.

Oyunun bitmesine yedi dakika kala hakem Kasımpaşadan Tayyarla, Beyoğluspordan Karniği oyunda nçıkardı.

Maç da bu şekilde 3-1 Beyoğlusporun galibiyeti ile neticelendi.

Dünkü amatör birinci küme maçları

Dün amatör birinci küme maçlarına Fener, Vefa ve Şeref stadlarında devam edildi.

Fener stadında yapılacak olan Fenerbahçe - Beykoz maçını, Beykoz takımı gelmediğinden Fenerbahçe hükmen kazandı.

Vefa stadında Sümer Sporla Vefa karşılaştılar. Daha hareketli ve canlı oynayan Sümer Sporlular 2-1 Vefayı yendiler.

Şeref stadında yapılan Kasımpaşa Beyoğluspor maçı da 3-1 Kasımpaşanın galibiyeti ile neticelendi.

Admira, A. Gücünü dün 6-1 mağlûp etti

Ankara 28 (Anka) — Şehrimize dört maç yapmak üzere gelmiş olan Admira takımı bu gün ikinci maçını Ankaragücü ile yapmıştır. Admira takımı sahaya dün çıkardığı takımda ufak bir tadilâtla sahaya çıkmış bulunuyordu. İlk hücumu Ankaragücü yapmışsa da Admiranın müdafaası karşısında kırılan bu hücumdan sonra dünden daha iyi oynıyan Admira takımı inisyatifi ele alarak Ankaragücü kalesini sıkıştırmağa başladı. Kısa paslarla Ankaragücü kalesine devamlı surette hücumlarda bulunan misafir takım 17 nci dakikada ilk golünü kornerden sağ içleri vasıtasiyle yaptı. 30 uncu dakikada 2 nci golü atan Admira bir dakika sonra 3 üncü gollerini attılar. Yedikleri üç gole rağmen ezilmiyen Ankagücü 34 üncü dakikada ilk ve son gollerini atarak devreyi 3 - 1 mağlûp bitirdiler. İkinci devrede daha canlı oynıyan Admira 3 gol daha atarak maçı 6 - 1 kazanmıştır.

HABEŞ GÜNEŞİ

Yazan: JEAN D'ESME — Çeviren: REZZAN A.E.YALMAN

— 15 —

Habeş genci sigarasının dumanını üfürerek:

— Söyle.. Nedir? diye sordu.

Bolzani tereddütle cevap verdi:

— Kervanımız Sudan çöllerindeki Debre Libanos havalisine avlanmak üzere gidecek.. Orada av pek bolmuş diyorlar.

— Öyledir.

Guiorgius'un bu cevabında Carlo hafif bir istihza sezdi.. Halbuki gayet sakin bir tavırla sigara içiyor ve dumanı tavana doğru savuruyordu. Carlo sözlerine şöyle devam etti:

— O havalinin pek tehlikeli olduğunu söylerler. Ben oraya ilk defa gideceğim. Emin bir rehber aradım. Münasip kimseyi bulamadım. Acaba sen bu müşkülümüzü halledebilir misin?

— Ne yapmamı istiyorsun?.

— Senin emniyet ettiğin kendi adamlarından birisini bize rehber olarak verebilir misin?

— Pekâlâ! Bundan kolay ne var? Hattâ daha iyi bir şey yapabilirim. Benim de yolum odur. Kendi eyaletime gitmek için av sahasından geçmeğe mecburum. Sen de benimle beraber gel, seni orada bırakırım.

Bu sözleri söylerken biraz alaycı ve çok dikkatli gözlerle Carloya baktı ve cevabını bekledi.

Bolzani lüzumundan fazla telâşlı bir tavırla:

— Henüz ne zaman hazır olup yola çıkabileceğimi bilmiyorum. Seni geciktirmekten korkarım.

Guiorgius garip ve mânalı bir bakışla arkadaşını süzdü ve:

— Benim hiç acelem yok. Seni beklerim, dedi.

Carlo ne diyeceğini şaşırdı. Bir bahane bulmağa çalıştı:

— Senin seyahat tarzın çok debdebelidir. Maiyetinde bir sürü insanla dolaşırsın. Benim ancak üç aylık bir tatilim var. Avlanmak istiyorum Gideceğim yere bir an evvel varmak isterim.

Guiorgius sigarasının külünü silkerken konuşmağa devam etti:

— Pekâlâ! En emniyetli adamımı emrine vereceğim.

Memleketi karış karış bilir. Sakin terbiyeli kuzu gibi bir adamdır. Seni hiç rahatsız etmez.

Habeş genci yine aynı garip ve ısrarlı bakışla Carloyu süzerek:

— İstediğin böyle bir adam değil mi? diye sordu.

— Rahatsız etmez diyorsun. Ne demek istiyorsun?

Guiorgius hafifçe gülümseyerek cevap verdi:

— Zararsız bir adamdır. Onunla kolayca anlaşabilirsin.

— Yollarda Bedevî kabileleriyle her hangi bir zorluk çıkarsa senin bana tavsiye edeceğin rehber bize yardım edebilir değil mi? Benim senden istediğim yerlilere söz geçirebilecek nüfuzlu ve ağır başlı bir insan.. Ancak bu tarzda birisi bizleri koruyabilir.

Guiorgius büsbütün gülümsedi. Daha alaycı bir hal aldı.

— Korumak istediğin kendi tatlı canın mı? Yoksa başka birisi midir? Şunu anlıyalım.

Carlo dikkatle arkadaşına baktı. Bir an göz göze geldiler. Guiorgius daha açık konuştu:

— Yani seni mi? Yoksa Lady Downbridge'i mi demek istiyorum.

Bolzani birden hiddetlendi.. Arkadaşının her şeyi bilmesine sinirlendi. Az kalsın bu hiddetini belli edecekti. Fakat Habeş genci gayet nazik bir eda ile şu sözleri söyledi:

— Bana kızma.. Ve bunları her hangi bir şekilde casusluk ederek öğrenmiş olduğumu sanma.. Burada her şey çabuk duyulur ve dedikodu mevzuu olur. Merak ta etme Lady Ophelia her ne kadar çok güzelse de ben kendisiyle alâkadar değilim. Yalnız onlara ait olan havadisleri bana verdiler. Mesele bundan ibaret. Kocası avlanmağa gidecek olan kervana karışmak istemiyormuş Burada kalıp hovardalık etmeği tercih ediyormuş. İtalya ve İngiltere sefirleri telâşa düşmüşler. Onlara hak veriyorum Çünkü bu sahiden çok tehlikeli bir maceradır. Lady Downbridge'in başına bir şey gelirse bütün memleket halkı bundan mesul olabilir. Bunun için bu kafileye senin de katılmanı çok doğru buluyorum. İtalya sefirinin bunu sana teklif etmiş olmasını pek münasip buldum. Âlem seninle bu güzel kadın arasında bir şeyler olduğunu farzederek biraz dedikodu yapıyor. Ama mademki kocası buna aldırmıyor, Lady Downbridge te kendisi hakkında söylenenlere kulak asmıyor, bu dedikodulara senin fazla ehemmiyet vermen için hiç bir sebep görmüyorum. Hele benim bu mesele hakkında hiç bir itirazım yok. İstediğiniz yaparsınız. Hiç merak etme. Sana istediğin adamı derhal bulacağım.

Carlonun içi rahat etti. Arkadaşına teşekkür ettikten sonra şu sözleri ilâve etti:

— Böyle olacağından emindim Guiorgius. Dostluğundan bir an için bile şüphe etmem.

Öteki bembeyaz ve parlak dislerini meydana çıkaran bir kahkaha attı ve:

— Bahsi kazanmak için beni kafese koymak istedin değil mi?

— Ne münasebet? Sen hiç kafese girer misin? Siz Şarklılar...

— Sus.. Şarklılar diye söze başlama. Bilirsin ki bu mevzudan hoşlanmam. Haydi yemek hesabını gör de gidelim Burası pek havasız. dedi.

(Arkası var)

İKTİSAT VE PİYASA

Haftalık piyasa durumu

Yıl sonunda dış ticaret durumumuz

Bu sütunlarda her hafta başı okumakta olduğunuz haftalık piyasa durumu yazısının diğerlerine nazaran bir hususiyeti var:

Bu yazı, sadece haftanın değil yılın da son haftalık piyasa yazısı olacak... Gelecek yazımızı inşallah 1953 yılında okuyacaksınız. Bu sebeple bu yazımızı daha ziyade memleketin dış ticaret durumu ve belli başlı ihraç malları bakımından elde kalan stoklara tahsis etmek istiyoruz.

Gerek ihracatımızda, gerekse ithalâtımızda bir evvelki yıla nazaran büyük inkışaflar görülmüştür.

İstatistik Genel Müdürlüğü tarafından neşredilen rakkamlara gözatacak olursak 1951 ocak — kasım sonu devresi içinde 762 milyon liralık ihracat yapılmışken 1952 nin aynı devresi için de 897 milyon liralık ihracat yapıldığı görülüyor. Artış, bir sene evveline nisbetle 135 milyon liradır.

Bilhassa hububat ihracatımız 1951 in 11 ayında 60 milyon lira iken 1952 nin aynı devresi içinde 248 milyon liraya varmıştır. Artış nisbeti 188 milyon liraya ulaşmaktadır.

Elimizde henüz külliyetli hububat stokları olmakla beraber, memleketimizin hububat ihracat çısı devletler arasında yer aldığına delâlet eden bu durumu memnunlukla karşılamak lâzım dır.

Maden ihracatı da aynı şekilde artmaktadır. Geçen yıl 75 milyon liralık ihracat yapmışken bu yıl ihracatımız 113,5 milyon lirayı bulmuştur.

Bu yıl, geçen yıla nisbetle meyva ve tohum ihracatımız aşağı yukarı aynı kalmış, tütün ve pamuk ihracatımızda ise düşkünlük görülmüştür.

Diğer taraftan, bu yıl içinde: İthalâtımızın da 1951 e nisbetle bir hayli arttığı görülüyor.

1951 ocak — kasım devresi içinde 992 milyon liralık ithalâtımıza mukabil bu yıl 1409 milyon liralık ithalât yapılmıştır.

Geçen yıl, ihracatımızla ithalâtımız arasındaki açık ihracatımız aleyhine 230 milyon lira iken bu yıl bu nisbet gene ihracatımız aleyhine 512 milyon liraya varmış bulunuyor...

Maamafih memlekete yapılan makine, ziraat alâtı vesair lüzumlu ithalâtın arttığını gözönüne alacak olursak, ithalâtımızdaki açıktan biraz teselli bulabiliyoruz.

Bununla beraber önümüzdeki yıl, ihracatımızı ithalâtımız ayarına çıkarmak, hiç olmazsa ona yakın seviyeye eriştirebilmek için tedbirler almamız memleket iktısadiyatının kalkınması bakımından birinci plânda ele alacağımız bir iş olmalıdır.

Belli başlı maddelerimizin istihsal, istihlâk ve stok durumlarına da bir nazar atmak gerekirse şunları göreceğiz:

1953 yılına girerken, 1952 yılında 5500 ton istihsal edilen tiftik mahsulümüzün 3500—4000 tonu istihlâk edilmiş durumdadır. Elde kalan 1500 ton tiftiğin de yeni sezon olan mayısa kadar istihlâki kabil olacaktır.

Tiftik ihracatından ise memleketimize 15—17 milyon liralık döviz sağlandığı anlaşılıyor. Hâlen eldeki stokların memleket dahilinde istihlâki kabil olabildiğine göre, tiftik ihracatını deblokajdan çıkarmak lâzımdır.

Bu suretle memlekete döviz getirmek kabil olacaktır. 1952 yılında yapağı istihlâki 32 bin ton dur. Bunun 600—700 tonu ihraç edilmiş, gerisi de yerli fabrikalar tarafından satın alınmıştır. Elde kalan 6—7 bin ton yapağı ihraç edilemese bile dahilde istihlâk edilebilecek durumdadır.

4 bin ton mikdarında istihsal edilen keçi kılından elde 400—500 ton miktarında stok kalmış bulunuyor. Keçi kılı ihracatı 100—150 tonu geçmemektedir. Maamafih elde kalan keçi kılı stoku da pek mühimsenecek mikdar sayılmasa gerektir.

Kitre ihracatı bu yıl 1951 e nisbetle az olmuştur. Sebebi rakip memleketlerin fiyatlarında bize nazaran fazlası ile ucuz olmasıdır.

Maamafih fiyatlar düşmeye başladığından 1953 içinde ihracat yapılması imkân dahilinde görülmektedir.

Küçükbaş hayvan derileri ihracatı bu yıl iyi olmuştur. İhracatın bir kısmı salamura olarak yapılmıştır. Av derisi sezonu ocak ayı içinde açılacaktır. Elde av derisi stoku yok gibidir. Tavşan, sansar ve porsuk derilerine Amerika, İngiltere ve Almanyadan talepler olmaktadır.

1952 yılının en fazla üzüntü uyandıran mahsulü pamuk olmuştur. Hâlen pamuk mahsulünün; yüzde 25 ini sattığımız anlaşılıyor.

Elde külliyetli pamuk stokları olduğuna göre pamuğun deblokaja alınması faydadan hâli olmasa gerektir.

TAHVİL FİYATLARI

27 aralık cumartesi günü kambiyo borsasında muamele gören tahvillerin kapanış fiyatları aşağıda gösterilmiştir:

% 6 faizli kalkınma I. 112.50 liradan; III. 112.50 liradan.

Türk Ticaret Bankası A. 5.75 liradan, Merkez Bankası hisse senedi 242 liradan muamele görmüştür

—0—

Dış memleketlerden Gelen teklifler

Carl H. P. Pepjung
Am Wall 175/177,
Bremen 1 — ALMANYA

Alüminyum yaprak ithal eden firmalarla temas etmek istemektedir.

Mentangesellschaft m. b. H.
Salierring 21, (22c)
Köln - Rhein — ALMANYA

Demir cevheri ihracatçıları ile temas etmek istiyorlar.

Roundex Ltd.
Kaisaniemenkatu No. 5,
Helsinki — FİNLANDİYA

Kereste ve sait tahtalar için mümessil aramaktadırlar.

Champqklal Company
M. J. Market
14. Chandra Chowk.
Bombay - İndia

Firması pamuklu mensucat ithal eden firmalarla temas etmek istiyor.

Mining and Metallurgical Agency Limited. Trafalgar House
II, Waterloo Place London S.W.I İngiltere.

Manganez ve demir ihracatçılariyle temas etmek istemektedir.

The Ambica Commercial Corporation 14 Hira Bhawan (Ist Floor) Daryasthan Galli,
Masjid Bunder Rd.
Bombay, 3 İndia

Firması baharat, jüt ve kanaviçe vesair Hint mamullerini ithal edecek firmalarla temas etmek istiyor.

«Test» Büromaschinengesellschaft m. b. H.
Starhemberggasse 26
Wien IV-50 — AVUSTURYA

Büro ve muhasebe levazımı ithalâtçıları ile temas etmek istemektedir.

Verchromunggesellschaft
Schuster u. Co.
Krifteler Strasse 42
Frankfurt A.M. 1 — Almanya

Fotograf malzemesi ithal eden firmalarla temas etmek istemektedirler.

Lucien L. Bower
Cleveland Buildings, 94 Market Stereet

Manchester 1 — İngiltere

Muhtelif cins mensucat ithal eden bir mümessil aramaktadır.

Alka Novelty Co., İnc.
123—125 West 28 th Strett New York 1, N.Y.—U.S.A.

Plâstik kumaş ithal eden firmalarla temas etmek istemektedir.

English Exporters (London) Ltd. 9/10, Marble Arch
London W. 1. — İngiltere

Deri ihraç eden fiamalarla temas etmek istemektedir.

İhracat durumu

26 aralık cuma günü Ticaret Odasından F. O. B. 550.582 lira değerinde 19 menşe şehadetnamesi alınmıştır.

Bu arada Almanyaya 1960 lira değerinde 280 kilogram bağırsak, 16331 lira değerinde 9976 kilogram koyun derisi, 9380 lira değerinde 10 ton yerfıstığı;

Bulgaristana 27643 lira değerinde 25130 kilogram tuzlu balık;

İngiltereye 20712 lira değerinde 3075 kilogram ipek döküntüsü, 195388 lira değerinde 34032 kilogram tiftik;

İsveçe 18768 lira değerinde 774 kilogram bağırsak 31935 lira değerinde 200 ton kepek;

İtalyaya 108860 lira değerinde 29 ton ipek döküntüsü, 54305 lira değerinde 7830 kilogram tiftik;

Yugoslavyaya 4200 lira değerinde 1 ton kitre;

Yunanistana 61.100 lira değerinde 100 ton kendir tohumu ihraç edilmiştir.

BORSA

27 Aralık 1952 Cumartesi

	Açılış	Kapanış
1 Sterlin	785.50	785.50
(1) Dolar	280	280
100 Fransız Frangı	0.80	0.80
100 Liret	44.80	44.80
100 İsviçre Frangı	64.03	64.03
100 Florin	73.68.40	73.68.40
100 Belçika frangı	5.60	5.60
100 Drahmi	1.876	1.876
100 Çekoslovak kur.	5.50	5.50
100 İsveç Kur.	54.12.50	54.12.50

ESHAM VE TAHVİLÂT

% 7 FAİZLİ TAHVİLLER

Sivas — Erzurum I	22.25
Sivas - Erzurum 2 - 7	22.25
1941 Demiryolu I	24.50
1942 Demiryolu II	25.65
Millî Müdafaa I	24.75
Millî Müdafaa II	25.50
Millî Müdafaa III	24.55
Millî Müdafaa IV	24.55
Ziraat Bankası I	22.90
1932 Ziraat B. II	116.50

% 6 FAİZLİ TAHVİLLER

1951 D. Yolu VI	114.00
Kalkınma I	112.50
Kalkınma II	112.50
Kalkınma III	112.50
1948 İstikrazı I	115.50
1948 İstikrazı II	112.60
1949 İstikrazı	114.75

% 5 FAİZLİ TAHVİLLER

Ergani	24.00
İkramiyeli M. Müdafaa	24.30
1951 D. Yolu IV.	114.70
İkramiyeli 941 D. Yolu V	110.70
1951 Tahvili	110.50
1952 Z. B. III	104.65
1948 tahvili II	112.80

%4,5 FAİZLİ TAHVİLLER

1949 Tahvili	105.75

BANKA HİSSELERİ

Merkez Bankası	242.00
Garanti Bankası	114.00
İş Bankası	35.25
Yapı redi B.	13.50
T. Ticaret B.	5.75
Arslan Çimento	35.00
Şark Değirmenleri	27.00
Osmanlı B.	75.00
Obligasyon And.	139.50
1952 Ziraat B. IV.	104.00

PARİS BORSASI ALTIN FİATI

(1) Kilo altın	525.000 FR.
(1) Dolar	420 FR.

SERBEST PİYASADA DÖVİZLER

Türkiyeaceant	12.50	12.60
Sterlin Efektif	11.60	11.75
Dolar çek	480	483
Dolar efektif	475	478
Dolar N. Y.	484	485
İsviçre Fr.	113	114

BORSA HARİCİ ALTIN FİATLARI

Cumhuriyet	40.90	41.00
Reşat Elgazi	46.80	46.90
Hâmit	44.25	44.40
Azis	40.60	40.70
Vahit	41.50	41.75
Gulden Hollanda	38.85	38.90
İngiliz lirası	52.50	52.75
İngiliz Viktorya	52.00	52.25
Napolyon	41.00	44.25
B. Horoz	41.50	41.70
İsviçre Frangı	41.80	42.00

KÜLÇE ALTIN FİATLARI

Degussa	611	612
Meksiko	617	620
Standart	610	610
Berlin (1000 mm.)	610	610

ALTIN BEŞİBİRLİKLER

Cumhuriyet	203.00	205.00
Reşat	360.00	362.00
Hâmit	290.00	292.00
Azis	264.00	265.00
Vahit	264.00	265.00

D. H. A. Ajansı

MAYADAĞ

Mayası Ekmeği Bayatlatmaz.

Ticaret ve Zahire Borsası

27.12.1952

	Kilosu			
Buğday ofis	»	28.83	29.20	Krş.
Buğday yumuşak	»	34.25	34.75	»
Buğday yumuşak Eskişehir	»	33.50	36.—	»
Buğday lüks Polatlı	»	37.25		»
Buğday sert	»	31.75		»
Soya çuvallı Çarşamba	»	53.—		»
Kendir tohumu çuvallı	»	150.—		»
İç fındık	»	206.—	207.05	»
Un 79/81 rand.	»	2613.—		»
Un 65/75 rand.	»	3300.—		»
Razmol	»	14.75		»
Kepek	»	14.25		»
Ceviz	»	59.—		»
Ceviz iç naturel	»	185.—	190.—	»
Sadeyağ Siverek erimiş	»	640.—	650.—	»
Zeytinyağı Ex. - Ex. tenekeli	»	225.—	230.—	»
Zeytinyağ Ex.	»	220.—		»
Zeytinyağ sabunluk çıplak	»	165.—		»
Tiftik deri	»	400.—	420.—	»
Keçi kılı tabak	»	78.—		»

DİŞLERİNİZİN TEMELİ OLAN DİŞ ETLERİNİZİ KUVVETLENDİRİNİZ

YUMUŞAK BİR DİŞ FIRÇASI VEYA PARMAĞINIZ ÜZERİNE BİR PARÇA RADYOLİN DİŞ MACUNU KOYARAK SABAH, AKŞAM DİŞETLERİNİZE MASAJ YAPINIZ.

Miçam'lı

RADYOLİN

EN ANTİSEPTİK DİŞ MACUNUDUR

KISA İLANLAR

1 ay her gün 20 T.L. - 15 gün 12.50 T.L. - 8 gün 8. T.L. (On kelimeden fazla beher kelime için her gün 20 kuruş alınır.)

DOKTORLAR

Doktor ÇİPRUT Cild, Saç, Zührevî mütehassısı. Beyoğlu Posta Sokak, Tel: 43353.

AKIL — SİNİR HASTALARI alkolikler, Toksikomanlar, felçliler Duman Tedavi Kliniğinde yeni usul ve cihazlarla tedavi edilmektedir. Bakırköy İncirli asfaltı No. 51. Telefon: 16 - 184, Muayenehane: Fatih, Fevzipaşa Cad. 25011.

GİYİM EŞYASI

RENK MAĞAZASI nı unutmayınız. İyi ve ucuz giyinmek isterseniz. Sultanhamam.

MÜTEFERRİK

TECRÜBELİ KANADALI BİR — Öğretmen İngilizce ve Fransızca ders verir. Vatan gazetesin de öğretmen rumuzuna.

YERALTI SU araştırmaları arteziyen kuyu sondaj işleri. Posta Kutusu 3025.

MUHASEBECİ TÜRKÂN ARSOY — Sınai, ticarî muhasebe ve bilânço işleri. Bahçekapı, Garanti Han No. 406.

ŞOFÖRLERE MÜJDE — Amerikan hasır döşemelerimiz gelmiştir.

Marpuççular Büyük Şişeci han. 13.

MİKAFON KONUŞMA cihazları müessesenizin, binanızın en kıymetli eşyasıdır. Y. Kaldırım 79. Galata.

ACELE SATILIK Şevrole pikap 951 model az kullanılmış. Görmek istiyenler Fatih Merkez garajında. Telefon 23067.

NOKTALAMA
Yazıda kullanılan işaretler
Herkese lâzım
Kanaat Kitapevi 25 k.

EMLÂK

GAYRİMENKUL alış satışlarınız da Merkez Emlâk'e müracaat: İstiklâl Cadd. 54/2. 43376.

270.000 LİRAYA Nişantaş, tam konforlu yüksek iratlı apartman satılıktır. 43376.

250.000 LİRAYA Vali Konağı civarı, çift daire, yüksek iratlı — 43376.

135.000 LİRAYA: Villâ apartman, 3 daireli konforlu iratlı nezaret bahçeli..

120 - 110.000 LİRAYA Şişlide kaliroferli - kalorifersiz yeni apartmanlar satılıktır — 43376.

100.000 LİRAYA Sultanahmette manzaralı, 3 daireli 12.000 iratlı apartman.

90.000 LİRAYA İstanbulda 5 daireli, konforlu, iratlı apartman. Merkez Emlâk.

85.000 LİRAYA Şişlide 4 katlı yüksek iratlı apartman satılıktır. 43376.

40.000 LİRAYA Hamalbaşı Cadd. 3 katlı apartman satılıktır. 43376

ŞAİR NİGÂR. Şişli Abidei Hürriyet asfaltında arsalar satılıktır. 43376.

TOPKAPI HARİCİ, fabrika için muhtelif fiyatta arsalar. Tel: 43376.

SATILACAK ARSA, EV, APARTMAN için Merkez Emlâk. Tel: 43376.

HERHANGİ MİNTAKADA istenilen gayrimenkulu Merkez Emlâk temin eder.

MERKEZ EMLÂK her zaman müşterilerinin emrindedir. İstiklâl Cad. 54/2. 43376.

BALTALİMANI asfaltta 3 parsel kıymetli arsa satılıktır. 43376.

KAPALIÇARŞIDA BİR, Beyler beyinde yeni 7 dükkân kiralıktır. Beylerbeyi fırınında Ahmet.

BOZKURT EMLÂK — 60 metre denizli fabrika arsası. Taksim Abdülhakhamit Telefon: 83532.

BOZKURT EMLÂK — Mecidiyeköyünde arsa, villâ, apartmanları, satmaktayız. Telefon: 83532

VATAN

İLÂN FİYATLARI

Başlık maktu	25,—
2 nci ve 3 üncü sayfa santimi	4.50
4 üncü » »	3,—
İlân sayfası »	2,50
Mahkeme, icra, tapu, noter ilânları santimi	2.50

Okuyucu Fikir Ve Şikâyetleri

Kasımpaşada bir sokağın hali

Kasımpaşa Uzunyol Bahariye caddesinde oturan okuyucularımızdan bir çok imzalı bir mektup aldık. Bunda orada bulunan bir çeşme bahis konusu edilmektedir. Deniyor ki:

«Buradaki çeşmenin yalağından su iyi akmamaktadır. Bundan başka çeşmeden kovalarla su alan arabacılar hayvanlarını suladıktan sonra sokak ortasında arabalarını yıkamaktadırlar. Bu yıkamaktan artan sular, çeşmenin ızgarası bozuk olduğundan delikten akmamakta ve etrafa yayılmaktadır. O kadar ki çeşmeden 100-150 metre ötedeki dükkân ve kahvelerin önünde su birikintileri meydana gelmektedir. Sokaktan araba ve otobüsler geçerlerken sular etrafa sıçrayarak her tarafı ve orada oturanları kirletmektedir. Çeşmenin ve sokağın düzeltilmesi için İstanbul Belediyesinin dikkatini çekeriz.»

Temizlik İşlerinin cevabı

Temizlik İşleri Müdürlüğünden:

Gazetenizin 13.12.952 tarihli nüshasında: «Başı boş köpekler» başlığı ile çıkan yazı incelendi.

Sözü geçen mahalde ve civarında aynı gün gönderilmiş olan itlâf ekibi tarafından başı boş gezen köpekler itlâf edilmiş ve ayrıca gazetedeki neşriyat üzerine bu mahaldeki mücadelenin sürekli olarak yapılmasına emir verilmiştir.

Sarıyer İlçesinin cevabı

Sarıyer ilçeliğinden:

Gazetenizin 23.11.952 tarihli nüshasında «Gecekondu inşaatı» başlığı ile çıkan yazı incelendi.

Büyükderede Uzun sevimli sokak olmayan Uzun Fıstık sokak namile mevcut bir sokak bulunduğunu bu sokakta ise gecekondu inşaatına rastlanmadığı yaptırılan tahkikattan anlaşılmıştır.

MİSAFİRLERİNİZE NE İKRAM EDECEKSİNİZ?

ARTIK BUNU düşünmeyiniz.

ARI BİSKÜİLERİ

- ÇAYDA
- SOFRADA
- GEZİNTİLERDE

Yenilebilecek

EN NEFİS GIDADIR.

LEZZETLİ ve GEVREKTİR.

ARI Petit Beurre EXTRA-EXTRA

NEFİS ARI BİSKÜİLERİ

A 12

BULMACA

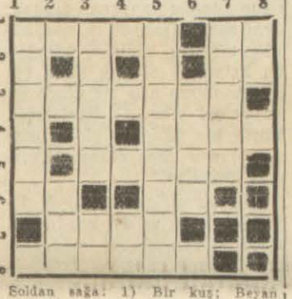

Soldan sağa: 1) Bir kuş: Beyan edatı, 2) Sahip, 3) Boğaziçi köylerinden biri, 4) Nezir, 5) Bir erkek adı, 6) Sikâr, 7) Eğri, 8) Büyük mendil.

Yukarıdan aşağıya: 1) Dört kitaptan biri, 2) Barsaklar, 3) Marangoz âletlerinden biri; Şebeke, 4) Vilâyet, 5) Başşehirli, 6) Vazife, 7) Ayaklanma, 8) Yağlı kara.

EVVELKİ GÜNKÜ BULMACANIN HALLİ

Soldan sağa: 1) Yarasa, 2) Odalık 3) Gazoz, Ay, 4) Darı, 5) Rastık, 6) Kara, 7) Mi, 8) Safkan.

Yukarıdan aşağıya: 1) Yoğurt, 2) Ada; Ma, 3) Raz, Skif, 4) Alo, Ta, 5) Sızdırma, 6) Ak; Aka, 7) Ar, 8) Sarışmak.

Radyo

29 Aralık 1952 Pazartesi
İSTANBUL

12.57 Açılış ve programlar, 13.00 Haberler, 13.15 Türküler (Pl.) 13.30 Küçük öğle konseri (Pl.) 13.45 Salih Dizerden şarkılar, 14.20 Dans ve caz müziği (Pl.) 15.00 Kapanış.

★

18.00 Açılış ve türküler, 18.15 İngilizce ders, 18.30 Afife Ediboğlundan şarkılar, 19.00 Haberler, 19.15 Saz Eserleri, 19.30 Akşam müziği, 19.45 Kitar kuarteti, 20.00 Cemal Kâmil Gönençten şarkılar, 20.15 Radyo gazetesi, 20.30 Kısa şehir haberleri, 20.35 Radyo küme faslı, 21.15 Radyo haftası, 21.30 Şan soloları, 21.45 Spor hasbihalleri, 22.00 Şarkılar, 22.30 Viyana dansları (Pl.) 22.45 Haberler. 23.00 Kambiyo - Borsa ve programlar, 23.07 Dans ve caz müziği (Pl.) 23.45 Bale sahnelerinden (Pl.) 24.00 Kapanış.

TEKNİK ÜNİVERSİTE

20.15 Açılış ve klâsik batı müziği (Pl.) 22.00 Kapanış.

ANKARA

7.28 Açılış ve program, 7.30 M. S. Ayarı, 7.31 Vals ve polkalar (Pl.) 7.45 Haberler, 8.00 Şarkılar - Türküler Pl. 8.28 Hava raporu, 8.30 Çeşitli hafif melodiler (Pl.) 9.00 Günün programı ve kapanış.

★

12.00 - 13.30 Asker saati: 12.00 Memleketten selâm, 12.10 Memlekete selâm, 12.20 Türk kahramanları, 12.30 Saz eserleri ve Sıdıka Çandarlıdan şarkılar. 13.00 Haberler, 13.15 Hafif şarkılar (Pl.) 13.30 Öğle gazetesi, 13.45 Sen parçalar (Pl.) 14.00 Hava raporu, akşam programı ve kapanış.

★

16.58 Açılış, program ve M. S. Ayarı, 17.00 Musiklî Mukadder Atakandan şarkılar, 17.30 Serbest saat, 17.45 Müzik (Pl.) 18.15 Köyün saati, 19.00 Haberler, 19.15 Tarihten bir yaprak, 19.20 Klâsik Türk müziği korosu, 20.00 Piyano soloları (Pl.) 20.15 Radyo gazetesi, 20.30 Radyo senfoni orkestrası, 21.15 Konuşma, 21.30 Sadi Hoşsesten şarkılar, 22.00 Konuşma, 22.15 Dans müziği (Pl.) 22.45 Haberler. 23.00 Konuşma 23.05 Prozram ve kapanış.

İZMİR

14.58 Açılış ve program, 15.00 Zeybekler geçiyor, 15.15 Kemal Mısırlıdan şarkılar, 15.45 Dans ve caz müziği Pl. 16.15 Radyo yurt türküleri korosu. 16.45 Çeşitli hafif müzik (Pl.) 17.15 Yeni sesler (Sabiha Coşkuncan, Necdet Erden, Avni Öztürk) 17.45 Güner Balcıoğlundan şarkılar, 18.15 Konuşma, 18.25 Serbest saat, 18.30 Radyo erkekler korosu (Kemal Mısırlı, Süayip Sorulmaz, İsmet Tarhun, Adnan Soykıray, Alâettin Şensoy) 19.00 Haberler, 19.15 Oyun havaları, 19.30 Bir radyofonik piyes, 20.15 Radyo gazetesi, 20.30 Keman soloları, 20.50 Hukukçunun köşesi, 21.00 Şükran Ürütenden şarkılar ve türküler, 21.30 Borsa haberleri ve kapanış.

GÜNÜN YAZISI:

LÂİKLİK

(Başı 2 ncide)

sa'da 9 aralık 1905 tarihli kanunla lâiklik esası kabul edilir edilmez yapılan ilk iş, din adamlarının devlet memuru olmaktan çıkarılmaları ve bütçe kanununda din ve mezheplere yardım faslının ilgası olmuştur. Hattâ Fransa'da kanun ve içtihatlar, rahiplere üstü kapalı bir şekilde yardımda bulunulmasını, bilfarz kiliselere bekçilik ettikleri için kendilerine bir para verilmesini menetmektedirler.

Memleketimize gelince, ekalliyette kalan diğer dinlere devletin herhangi bir yardımda bulunmadığı doğrudur: Bu sebep ledir ki, bu dinlerin kendi din adamlarını yetiştirme tarzlarına ve dinî ve ruhanî reislerini intihap etmelerine devlet karışmamaktadır. Fakat bütçede bir hayli kabarık olan bir fasıl, Müslüman dininin din adamlarının maişetini temin etmektedir. Bu böyle olunca, bir nevi devlet memuru olan Müslüman din adamlarının devlet tarafından yetiştirilmeleri ve en büyük dinî reisin de yine devlet tarafından intihap olunup devlete bağlanması makul ve zaruridir.

Bâzı Tahditler

Dinî vecibelerin ve ibadetin şekline gelince, bu bakımdan bir müdahale, tekke ve zaviyelerin kapatılması ve yakın zamana kadar ezanın Arapça okunmasının menedilmesinden ibaret bulunmuştur. Yukarıda arzettiğimiz veçhile, tam bir lâiklik bu kabil müdahaleleri de kabul etmez. Ancak şurası var ki, bütün lâik devletler, kendi memleketlerinin ve orada hâkim olan dinin mahiyet ve icaplarını nazara alarak, buna benzer müdahalelerde bulunmuşlardır.

Meselâ Fransa'da sokaklardan dinî kisve ile ve muntazam bir şekilde geçilmesinden ibaret bulunan procession'lar — bazı istisnaî haller dışında— âmme intizamına münafi addedilerek menedilmişlerdir. Keza mezarlık ve müzeler dışında, dinî alâmetlerin umumî yerlerde teşhiri yasak edilmiştir. Bu misaller bize her yerde lâikliğin bu cephesinin başka bir mefhumla tahdit edildiğini göstermektedir: Bu mefhum da âmme intizamıdır; âmme intizamı ise, her devletin iç bünyesine, tarihî şartlarına göre değişeceğinden, Fransa bakımından âmme intizamından madût olmayan bir husus, bizde pekalâ âmme intizamına teferru edebilir.

Yalnız umumî bir kaide olarak diyebiliriz ki, bir dinin ibadethane dışındaki tezahürleri âmme intizamına müteallik sayılabilir ve bu sıfatla devletçe nizamlanabilir. Bu itibarla tekkelerin kapatılması —bunlar birer ibadethane olmadıkları cihetle— ve ezanın Arapça olarak okunmasının menedilmesi, âmme intizamına münafi addedilerek devlet müdahalesine tâbi tutulabilir. Nitekim Fransa'da da bâzı belediye reisleri kilise çanlarının hangi saatlerde ve nasıl çalınacaklarını tanzim maksadiyle emirler isdar etmişlerdir. Bunun gibi devlet dini kisvenin dinî vazife sırasında giyilip, bu vazifenin nihayet bulmasını müteakip giyilmesini menedebilir.

Lâikliğin Hududu

Demek oluyor ki, lâiklik hududunu âmme intizamı mefhumunda bulur. Bu itibarla lâikliğe bu bakımdan yapılan târiz ve hücumlarda isabet yoktur. Şurasını ilâve edelim ki, hakiki bir din ve vicdan hürriyeti yalnız lâiklik sayesinde tahakkuk edebilir; çünkü ancak lâik bir nizamdadır ki, fert istediği ve beğendiği bir dine intisap edebilir. Hattâ tamamiyle dinsiz olabilir. Keza ancak lâiklik sayesindedir ki, fert herhangi bir dinin vecibelerini kor kusuzca, yani devlet yahut diğer dinler mensupları tarafından herhangi bir müdahaleye hedef teşkil etmek endişesine kapılmaksızın yerine getirebilir. Esasen hürriyet de, ferdin istediğini yapması ve istemediğini yapmaması şeklinde tarif edilebileceğine göre, devletin dine ancak dış tezahürü itibariyle ve sadece âmme intizamını himaye maksadiyle müdahale ettiği ve bütün dinleri aynı şekilde koruduğu lâik nizamda, vicdan ve din hüriyeti en tam bir şekilde teessüs edebilir. Hürriyet, taassup değil, müsamaha ister: Müsamaha ise lâiklikle temin olunabilir.

Dr. SAHİR ERMAN

Kanadada dört çocuk bir yangında yandı

Montreal, 28 (A.A.) — Korede bulunan bir Kanadalı muharibin iki ile 12 yaşları arasında bulunan dört çocuğu, Quebec eyaletinde Hull civarında bulunan evlerinde çıkan bir yangın neticesinde yanmıştır. Bu sırada ev de anneleri bulunmamakta idi.

Aynı yerde çıkan diğer bir yangın neticesinde bir anne de üç çocuğu ile yanmıştır.

Pakistan millî izcilik teşkilâtı açıldı

Karaşi, 28 (A.P.) — Pakistanın ilk milli izcilik teşkilâtı bu gün açılmıştır. Merasimde Türkiye, Endonezya, Birmanya, Seylân, Hindistan, Filipinler, Afganistan, İran ve Mısırdan temsilciler bulunmuştur.

Karaşiden 20 mil mesafede çöl de kurulan kampta 4.000 izci toplanmıştır.

Kuşbakışı

Anayasada değişiklik

«Anayasayı uydurma dilden kurtarmak» adı altında başlıyan hareket nihayet, 5 mart 1945 tarihli bu kanunun bırakılarak 1340 (1924) tarihli Teşkilâtı Esasiye kanununun kabulü ile neticelendi, eski kanun yürürlüğe girdi. İki kanun arasında ruh bakımından fark yoktur. Bütün fark şekilden ibarettir. Teşkilâtı Esasiye kanunu 28 sene evvel kabul edilmiştir. O zamandanberi dilimizde büyük gelişmeler oldu. Bu sebeple kanunun yazılış şeklinin değiştirilmesi ve daha kolay anlaşılabilir hale getirilmesi muvafıktı. Fakat bunu dil bahsinde en salâhiyetli olanlara bırakmak ve etraflı tetkikler yapmak lâzımdı. Bu husu/ı itina edilmedi, eski kanunlaki kelime ve terimlerin mümkün olduğu kadar geniş ölçüde değiştirilmesi hedef tutuldu, bunun neticesi olarak, dilimizin malı kelime ve tâbirler bir tarafa bırakılarak uydurma bir takım kelimeler ortaya atıldı ve kanun bu suretle kabul edildi.

Bu vaziyet umumî hoşnutsuzluk uyandırmıştı, bunun akisler yapmaması imkânsızdı. Bugünkü değişiklik bu akislerin neticesidir. 1924 tarihli Teşkilâtı Esasiye kanununun kabulü ile mesele halledilmiş değildir. Bu kanunda da hafi celse, yefat, temerküz, müntehip, mehakim vesair bu gibi kulağa hoş gelmiyen, halkın dilinde pekâlâ karşılığı bulunan kelimeler vardır. 1945 tarihli Anayasa taraftarları bunu ele alarak «Arap harfleri, Arabî ve Farisî de gelecek mi?» diye soruyorlar. Eski kanunun tekrar yürürlüğe girmesi karşısında böyle bir düşünceye kapılmağı yersiz görürüz. Anayasanın ruhu değil şekli değişmiştir. Bunun da muvakkat bir şey olduğu, Anayasada tadilât yapılırken dil meselesinin halledileceği açıkça söylenmiştir. Bu vaziyet karşısında fazla heyecana kapılmağa lüzum yoktur.

Bugün için yapılacak şey Anayasada değişiklik meselesini hemen ele almaktır. Anayasanın ruhunda ve dilinde yapılacak değişiklik kısa bir zamanda başarılamaz. Bu, uzun tetkiklere ihtiyaç gösterir. Her şeyden evvel mütehassıs bir komisyonun işe başlaması, komisyonca hazırlanacak esasların ve yazılış şeklinin esaslı bir surette münakaşa edilmesi, hazırlanacak tasarının ondan sonra Meclise gitmesi lâzımdır. Bu işler öyle birkaç hafta, hattâ birkaç ay içinde olamaz. Bunun için, Anayasanın ruhunda ve dilinde değişiklik işini çok geçmeden ele almalıyız.

Enis Tahsin Til

D. P. İzmir kongresinde

(Başı 1 incide)

tirmeleri de bir muzafferiyettir. Bununla şuna işaret etmek isterim ki rekabet mübah olabilir. Ancak yine rekabet dostça olma lıdır. Biz karşı parti ile dostça geçinmek isterken aramızda geçinemezsek fena örnek vermiş oluruz. Ekseriyetin reyine hürmet etmek lâzımdır.»

Bundan sonra kendisinden evvel konuşanların, bakanların verdiği izahata kısaca temas edeceğini söyliyen Başbakan, sağlık işlerinin eskisinden iki misli daha geniş şekilde ele alındığını, Bayındırlık bütçesinin iki sene içinde yalnız kara yollarında üç misli arttığını rakamlarla ifade etti, yapılacak Bayındırlık işlerinin kısa hülâsasını çıkardıktan sonra yurda 40,000 traktör girdiğini, istihsalin bu sayede arttığını, iki sene evvel hariçten buğday ithal ederken şimdi elimizde ihracı için uğraştığımız bir buçuk milyon ton buğday bulunduğunu, dış ticaret hacminin iki misli büyüdüğünü söyledi. Başbakan, millî iktisadî bütün istihsal şubelerinde bir âhenk içinde geliştirmek yolunda çalışıldığını, ziraatte olduğu kadar, sanayi hayatında da büyük bir inkişaf müşahede edildiğini söyliyerek «Türk köyleri baştan başa inşa edilecektir, sular yere vurulacaktır, bunun için çimento lâzımdır; her bölgeye fabrikalar yapacağız, bütün vatan imar edilecektir.» dedi.

Menderes şimdiye kadar köyden ses gelmediği için kimsenin onunla meşgul olmadığını, demokrasi ile beraber köylü suya ve yola kavuşunca şimdi elektriğini de istediğini, hükûmetin bu istekleri yerine getirmek yolunda olduğunu belirterek: «Rey onun dur, hak onundur ve seni istediği gibi çalıştıracaktır.» dedi.

Başbakan bundan sonra sözü Halk Partisine intikal ettirerek şöyle devam etti:

«— Milletlerin hayatında zaman olur ki, büyük inkılâplar yapılması zarureti hasıl olur. Öyle zamanlarda milletini bir maksat etrafında toplamak için disiplinli bir idare kurulması zarurî olabilir. Lâkin tenkidsiz bir nizam uzun zaman devam ettiği takdirde böyle murakabesiz bir idare mahzurlu olur. Bu itibarla tek parti devrinin belki faydalı tarafları ileri sürülebilir. Ama bu devri uzatınca kendi yarattıkları âlemde kendileri tuğyan olurlar. Yeni demokratik devirde muhalif muvafık bütün vatandaşlar tenkidlerini yaparlarken birbirleri arasında doldurulmıyacak uçurumlar yaratmadan hareket etmek mecburiyetindedirler. Bugün beni Halk Partisinin bir buçak kongresine davet etmek lûtfunda bulundular. Derhal gidip arkadaşlarımı göreyim, bizi nasıl tenkid ediyorlar, dedim. Ben oraya gittiğim zaman karşılaştığım başka bir topluluk değildi. Onlar da tıpkı sizin gibi vatandaşlarımdı. Göz göze geldiğimiz, kalp kalbe konuştuğumuz takdirde hakikatları teslim ediyorlar. Onlara şunu söyledim. İki zihniyet var. Eski ile yeni.. Hatalarile, sevaplarile tek parti zihniyeti tarihe karışmıştır. Bizzat kendilerinin «Biz şef partisi taraftarı değiliz.» demeleri lâzımdır. Bunu dedikleri andan itibaren eski bağları koparmış oluyorlar. Onlara o bir devirdi, tarihe intikal etti. Biz eski Halk Partisi değiliz, dediği takdirde karşımızda yepyeni bir parti doğmuştur. Tıpkı bizimki gibi bu yeni zihniyeti muhabbetle selâmlıyoruz, dedim. Bize bazan diyorlar ki, eskiden hürriyet var dı da, siz onu bozdunuz. Bu insaf sızlıktır. Daha dün getirdiklerimiz ayakta dururken karşımıza bizi inkâr ederek çıkmaları sadece gülünç olur. Onlar şef partisi idi. Tahakküm partisi idi. Bugün son gayretlerini sarfetseler, artık kendi içlerinde dahi tahakküm yaratamazlar. Tenkidlerim onları üzmemelidir. Bunlar başka bir devre, başka bir partiye aittir.

Biraz evvel size tablosunu çizdiğim böyle bir memlekette lûtfedip hakikatları biraz olsun kabul etmeğe yanaşacak olurlarsa onlarla mesai birliği yapmaktan bizi hiç bir engel menetmez, bilakis böyle bir yola sevkeder.»

Başbakan sözlerine son verirken tekrar İzmir parti teşkilâtının içindeki ihtilâfa temas etmiş, yeni seçilen idare kurulunun birbirine sarılıp istifa yoluna gitmemeleri lâzım geldiğini söyliyerek konuşmasına son vermiştir.

Arabacılar kongresi Dün yapıldı

(Başı 1 incide)

arabaların muayyen saatlerde çalışmaları ve bâzı yollardan geçmemeleri yolundaki karara karşı, idare heyetinin pasif kaldığı, hiçbir teşebbüste bulunmadığı iddia edildi.

Bu arada söz alan Şehir Meclisi üyesi S. Kumbaracılar uzun bir konuşma yaparak, arabacı esnafının sesini duyurabilmesi için birleşmesinin, şirket kurmasının zarurî olduğundan bahsederken, arka sıralardan bir ses yükseldi:

— Yolları arabacılar tıkamıyor. Seyrüsefere mâni olanlar, istediği yerde duran hususî otomobiller ve yollarda dolmuş yapan, yolcu indirip bindiren taksilerdir. Evvelâ şoförlerin dolmuş meselesi halledilsin, sonra da arabacılara sıra gelsin.

Müteakiben kürsüye gelen yine Şehir Meclisi üyelerinden İsmail Atalay da şunları söylemiştir:

«— Sinek küçüktür fakat mide bulandırır. Arabacılar Cemiyeti Yönetim Kurulu belediyenin kararına karşı susmamıştır. Bilâkis gidip gelmediği, başvurmadığı makam kalmamıştır.»

İsmail Atalayın konuşmasından sonra kongre başkanlığına uzunca yazılmış bir takrir verilmiştir.

Ayvansaray arabacıları esnafı tarafından verilen bu takrirde: «Namık Değer ismindeki idare memurumuz D. P. lilerin tesiriyle işinden uzaklaştırılmıştır. Vazifesinde dürüst ve çalışkanlığiyle temayüz etmiş bulunan bu memurun yerine iade edilmesi...» isteniyordu.

Kongre başkanı bu takririn bir şikâyet mahiyetinde olduğunu ileri sürerek umumi heyetin reyine koymadı. İdare heyeti faaliyetinden dolayı ibra edildikten sonra, senelik bütçe 13 bin lira üzerinden tesbit edilerek seçimlere geçildi.

MAYADAĞ
Mayası Ekmeği Bayatlatmaz.

Türk askerî heyeti

(Başı 1 incide)

şartların mevcudiyeti hakkında mutabık kalmış bulunuyoruz. Ordularımız her türlü tecavüzü karşılamaya hazırdırlar.»

Türk askerî heyetinin başkanı general İsmail Tunaboylu da verdiği cevapta Yugoslavyadan bir «memnuniyet tebessümü» ile ayrılmakta olduğunu, çünkü görüşmelerin neticesinin tamamen memnuniyetbahş bulunduğunu söylemiş ve şunları ilâve etmiştir:

«Dünyanın işgal etmekte oldukları bu bölgesinde Türk, Yunan ve Yugoslav ordularının sulhu koruyacaklarından eminim.»

Türk ve Yugoslav pilotları

Belgrad 28 (A.A.) — Yugoslav hava kuvvetleri komutanı general Zdenko Ulepic Yugoslavyayı ziyaret etmekte olan Türk askerî heyeti şerefine dün Belgrad civarında Tiatajnica uçak meydanında verdiği öğle yemeğinde söz alarak «Kominform memleketleri Yugoslavyanın hürriyetini tehdit teşebbüsünde bulundukları takdirde» Türk ordusunun bu memleketin kahraman ve sadık bir müttefiki olacağı kanaatini izhar etmiştir. General Ulepic barış mücadelesinin sağlam temellerinden birini teşkil eden Türk ordusunda müşahede edilen terakkiden de sitayişle bahsetmiştir.

Bu konuşmaya karşılık vermek üzere söz alan Türk askerî heyetinin başkanı general İsmail Hakkı Tunaboylu, Türkiye ile Yugoslavya arasında bir fark olmadığını ve bilhassa hürriyet ile bağımsızlığın korunması yolunda müşterek bir arzu şeklinde bir birliğin mevcut olduğunu işaret etmiştir. General Tunaboylu, gerektiği takdirde, Türk pilotlarının Yugoslavyayı müdafaa edecekleri gibi Yugoslav pilotlarının da Türkiyeyi müdafaa edecekleri kanaatini izhar etmiştir.

Prof. Kerim Erim

(Başı 1 incide)

ve memlekete döndükten sonra uzun yıllar Yüksek Mühendis mektebinde matematik dersi vermiştir. Sayısız öğrenci yetiştiren Ord. Prof. Kerim Erim üniversite öğretim heyetinde vazife almış ve üniversitede reformunda oldukça mühim rol oynamıştır. Merhuma Tanrıdan rahmet ve bu acı dolayısiyle profesörün ailesine, İstanbul ve Teknik Üniversiteleri mensuplarına da başsağlığı dileriz.

İstanbul telefon Şebekesi genişliyor

(Başı 1 incide)

kurulacaktır.

Ayrıca memleketin telefon bulunmayan bölgelerinde de 400 ilâ 1500 abonelik santrallar kurulacaktır.

İstanbulda tesis edilecek olan otomatik telefon şebekesi İT ve T'nin Belçikadaki kolu olan Bell Telephone Manufacturing Company of Antwerp tarafından geliştirilmiş olup en ileri bir teknik ve elektronik tertibata sahiptir.

Bugün bu teçhizat Birleşik Amerika dahil 32 memlekette telefon idareleri tarafından 4 milyon abone için kullanılmakta ve ya sipariş edilmiş bulunmaktadır.

İzmir D.P. Kongresi Tartışmalı oldu

(Başı 1 incide)

beş üye, Haydar Dündar grupu da dört üyelik kazandılar. Delegeler kazanan taraftarlarını omuzlarına kaldırarak tezahüratta bulundular. Yeni idare kurulu şu kimselerden teşekkül etmektedir: Rauf Onursal, Haydar Dündar, Haydar Nazlı, Burhan Maver, Enver Dündar Başar, Halim Alanyalı, Şükrü Akkan, Yahya Karaoğlu ve Faruk Tunca.

Gülek,

(Başı 1 incide)

ruz. Yalnız haklı olarak söze bakmıyor, iş bekliyoruz. Ayinesi iştir kişinin diyoruz. Temenni edelim ki iktidar her gün iyi iş yapsın. Biz de belirtelim: İktidar ve muhalefet birbirini tamamlar. İktidar tenkidlerimizi iyi karşılamalı ve bunlardan fay dalanmalıdır. Devlet adamında şu vasıfların bulunması şarttır. Sinirine hâkim olmak, tahammülü olmak ve tolerans sahibi olmak, esaslı konuşmak.

Bilhassa devlet adamlarının ilk defa hata işlediğini son nutkunda ifade eden Demokrat Parti başkanı şöyle diyor:

«Eğer bir hata işlemişsek, diğer taraf hata işlemesin diye kendilerini ikaz yolundayız.» Genel Sekreter, «Yaratıldığı söylenen iyi havanın devamı için derhal harekete geçebilirler». Diye konuşmasına nihayet vermiştir. İl başkanlığına Ahmet Bozbay, yeni idare heyetine muhtelif zevat seçildikten sonra kongreye nihayet verilmiştir.

C.H.P. Konak kongresinde

(Başı 1 incide)

Selek söz alarak, bir Halk Partili olarak soracağı suallere başbakanın cevap vermesini rica etti. Bu sualleri şu şekilde sıralamak mümkündür:

1 — Seçim kanunu kifayetsizdir. Milletimizin bünyesine göre yeni bir seçim kanunu hazırlanacak mıdır?

2 — Halkevleri milletimizin kültürel inkişafında mühim rolleri olan müesseselerdi. Bunların lâğvı kültürel inkişafımıza indirilen bir darbe değil midir?

3 — Hâlen mecliste bulunan tasarı Cumhuriyet Halk Partisinin mallarının alınmasını istihdaf etmektedir. Tasarı kanunlaştığı takdirde bugünün en büyük muhalif partisi faaliyetine son vermek mecburiyetinde kalabilir. Bu hareket demokratik anlayışla kabili telif midir?

4 — İnkılâplar mevzuunda iki partinin müşterek çalışması müsbet neticeler verecektir. Bu mevzuda Demokrat Partinin görüşü nedir?

Hulûsi Selek'in başbakanı cevap vermeğe davet eden bu konuşmasından sonra Menderes kürsüye geldi ve uzun müddet alkışlandı.

«— Sevgili Halk Partili kardeşlerim» diye söze başlıyan Başbakana ayağa ayağa kalkan bir Halk Partili, «Mecliste de böyle hitap etsenize» deyince, Başbakan bu vatandaşa hitaben, «Bizim arzuladığımız hareket budur» dedi.

Başbakan şöyle devam etti:

«— Kongrenize beni davet nezaketini gösteren ilçe başkanınıza teşekkürle sözlerime başlamak istiyorum. Misafiriniz olarak aranızdayım. Bana karşı gösterdiğiniz hüsnü kabulden dolayı sizlere de candan teşekkür ederim. Bazı hâdiseler vardır ki ne şahısların, ne zümrelerin, ne de siyasî teşekküllerin tesiri altında olmadan hükmünü icra eder. Şayet iki buçuk senelik iktidar zamanımızda, keskin mücadeleler olmuşsa, hattâ daha evvel, birden fazla partilerin teşekkülü üzerine henüz sizler iktidarda bizler muhalefette iken keskin mücadeleler cereyan ettiyse, bunu, tarihin bağrından kopup gelen ve ne şahısların, ne zümre ve siyasî partilerin, hattâ ne de millet topluluklarının iradesine taallûk etmiyen sebeplerin bir neticesi diye kabul etmek yerinde olur. Bu keskin mücadelelerin vukua gelmesi mukadderdi. Karşılıklı münasebetler bahsinde ne yapılırsa yapılsın kader hükmünü icra edecek ve muayyen meseleler de zamanla halledilecekti. Çok isterim ki bu yeni safhaya bugün girilmiş olsun.

Aramızda keskin mücadeleler cereyan etmiş, birbirimizin kalblerini kırmışsak, bugün bunun muhasebesini yapmaktansa yarına doğru bakarak, ayni toprağın çocukları olduğumuzu, ayni vatan gayelerini güttüğümüzü, birbirimizle kopmaz bağlarla bağlı bulunduğumuzu düşünerek demokrasimizde bu yeni safhayı süratle tahakkuk ettirmeğe çalışalım. Temenni ediyorum ki bunun artık zamanı gelmiştir.

Mazivi ,eski devri bırakalım.. O zamanın Halk Partisi tarihi vazifelerini yapmış, tarih sahifelerine gömülmüştür. Bugün, yeni bir Halk Partisi karşımızdadır ve demokrasi devrinin zarurî bir unsuru olarak vazifesini yapmağa gayret etmektedir.. Bu Halk Partisini, partinizi hürmetle ve muhabbetle selâmlarım. Bu selâmlama, demokrasi ve hürriyet rejiminî seven bütün insanların vazifesidir. Bugün bizzat bizler, şef partisi değiliz. Çok partili sisteme taraftarız, diyorsunuz. Halbuki dünkü Halk Partisinin bünyesi bu değildir.. O partiyi, hataları, kusurları ve meziyetleriyle tarihe intikal etmiş, demokrasi rejimî içinde bu gün muhalefet yarın belki de iktidar vazifesini görmeğe çalışan yepyeni bir parti doğmuştur. Bu yolda mazinin tasfiyesini süratle yapmak lâzımdır. Bunu bir anda yapmak belki müşkildir. Fakat mazi ile irtibatı kesmek bakımından gayretlerimizde ne dereceye kadar samimî bulunursanız, bizzat kendi yarınınızın menfaatini de o derece süratle tahakkuk ettirmiş olursunuz.

Kitaptan okumayalım. Karşı karşıya gelerek kalblerimizi konuşturabilecek insanlar olalım.. Bir zamanlar benim de içinde bulunduğum Halk Partisi, tek parti zihniyetinin ve ideolojisinin hakiki mümessili olarak kurulmuş, bünyesi, ideolojisi, hattâ tatbikatı hayatı boyunca böyle tecelli etmiş bir parti idi. Benden evvel burada konuşan arkadaşa bakarsanız, bunlar dün e râcidir. Ve bugünü ifade etmemektedir.

Meselelere böyle üstün ve umumî bir görüşle göz attıktan sonra diyebiliriz ki bugün başka memleketlerde olduğu gibi aralarında ziddiyet bulunan ve düşmanca mücadele eden iki parti vaziyetinde değiliz. Beraberiz. Birçok noktalardan, vatanperver partiler olmakta, hattâ iktisadî ve malî görüşlerde dahi, tatbikat hariç, müvazilik gösteren iki parti halindeyiz.

Sizler nasıl burada memleketi mesut kılmak için bir partinin çatısı altında toplanmış iseniz, başka ve ayrıca yollardan memleket menfaatlerinin daha iyi korunacağını düşünen insanların da bir siyasî parti halinde toplanmasını müsamaha ile görmek, birbirimizi vatanperverlikte üstün veya mâdun addetmemek kemaline erişmek lâzımdır.

Keskin mücadele devri geçtikten ve bunların lüzumsuzluğu anlaşıldıktan sonra hakiki demokrasinin kurulduğunu görmek karşılıklı tahammül ve müsamaha göstermek, hattâ birbirimizi sevmek ve bunda çok ileri gitmek hepimize müyesser olacaktır. Elbette sizler de Demokrat Partinin fenalık yapmış olmasını, memleketin günden güne kötüye gitmesini istemezsiniz. İktidarı sizlerden devraldığımızdan bu yana bu emanete kir getirmemek için elimizden geleni yaptık. Tenkit gözü ile mütalâa ettiğiniz icraatımız olabilir. Fakat orduya, dış politikaya, iktisat ve maliyeye, umumî gidişe baktığınız takdirde, bu insanlar da kardeşlerimizdir, memleketi idare edebiliyorlar, bu sevinilecek bir haldir, vatan müşterek malımız olduğuna göre sevinmek te hakkımızdır, diyebilirsiniz.»

Başbakan alkışlar arasında sözüne devamla, kendisinden evvel konuşan Halk Partili arkadaşın bahis mevzuu ettiği inkılâpların korunması, seçim kanunu, Anayasa tadilleri, Halkevleri ve Halk Partisinin borçlandırılması meselelerini ele almış ve demiştir ki:

«— İnkılâplar mevzuunda her zaman konuştuğum gibi, geriye gitmek şöyle dursun elde ettiğimiz ileri seviyeyi olduğu yerde bırakmak dahi değil fakat onu kemaline ulaştırmak hepimizin müşterek gayemizi teşkil eder Burada düşünülecek bir nokta vardır: İnkılâplarımız elden gidiyor, diye lüzumundan fazla bağırdınız, Halk Partisinin 25 senede tahakkuk ettirdiğini söylediği ve bununla iftihar duyduğu bu inkılâpların su üzerine yazılmış nakışlar olduğunu ve bunların bir fiske ile kaldırılabilecek birer fiksiyon halinde bulunduğunu kabul etmek lâzım gelir. Halbuki ben hem sizin, hem de bütün Türk milletinin namınıza Atatürk inkılâplarının böyle zayıf olduğunu kabul etmiyorum. Türk milletine serbest bırakılınca mutlaka taassuba gidecektir, kötüye ve geriye dönecektir, demek ona bühtan etmektir. Bu bahiste dikkatli olalım. Ne o eserlere ve ne de Türk milletine bühtan etmiyelim. Âtiden ve Türk milletinin medenî seviyesinden emin olarak ileri yürüyelim.

Seçim kanunu bahsinde eğer tatbikatın gösterdiği bazı aksaklıkların düzeltilmesi kastediliyorsa mesele basittir. Fakat sistem değişikliği düşünülüyorsa o zaman muğlak olur. Esas sisteme dokunmadan onu tekemmül ettirmek aramızda konuşulabilir.. Sistemin değişmesinde ise bizim de söyliyeceklerimiz vardır. Nisbi sisteme gidilmesi isteniyorsa, bu sistemin bütün dünyada terk edilmekte olduğunu ifade ile cevap vermek isterim. Demokrat Parti muhalefette iken de nisbi seçime taraftar olmamış ve bugünkü sistemi, iktidara gelmesinin bait bir ihtimal telâkki olunduğu bir zamanda, bunu bir memleket meselesi telâkki ederek memnunlukla kabul etmiştir.

Demokrat Partinin bu düşünüşünde âmil olan unsur, ekseriyet usulü kendi aleyhine dahi işliyecek olsa, nisbi usulün memleketi siyasî istikrarsızlığa götüreceği teşkil etmiştir.

Bugün sizler sistemi değiştirelim diyorsunuz. Acaba lehinize işlemiyecek endişesiyle mi hareket ediyorsunuz. Gelecek seçimlerden ümitlerinizi mi kaybettiniz. Eğer değilse dâvadan vaz geçelim. Bu değişikliği, mevki değiştirmiş olmanızdan dolayı istiyorsunuz gibi ruhî bir zaaf ifade eden bir hal mevcuttur. Bize, Demokrat partiye gelince, iktidarın millet iradesiyle değişeceğini esas umde olarak ele alan bir parti halinde işe başladık. Kaybetsek te kazansak ta, ne gam, ne beşaret. Millet iradesinin hâkim olmasının, bu hususta ki kendi prensiplerimizin zaferini kutlamak bize düşer. Biz memleket hizmetini, bir saltanat değil, ağır bir mesuliyet ve büyük bir külfet telâkki ediyoruz. İktidar mevkileri bundan böyle daima bu şekilde zahmetli ve meşakkatli olacaktır. Sadece memlekete hizmet etmenin hazzı ve manevî gururu vardır.

Ekseriyet sistemi, adalet sistemidir. Eğer böyle olmasaydı, adalet peşinden koşarak demokraside mükemmeliyet seviyesine gelmiş memleketlerde, bu sistem hâkim olmazdı. Nisbî olarak son günlerini yaşamaktadır. Esas itibariyle ekseriyet sisteminin birçok faydalarını kabul etmekle beraber bunun mahzurlarını hertaraf etmek yahut hafifletmek yolundan, seçim bölgeleri az ve çok büyük olursa bunların küçültülmesine gidilebilir. Memleketimizde 2-3 milletvekilli seçim bölgeleri bulunduğu gibi, meselâ İstanbul gibi 28-30 milletvekilliğini aşan bölgeler de vardır. Bunları parçalamak suretiyle seçim bölgelerini çoğaltmak kabil olabilir.

Anayasa tâdillerine gelince, partimiz tarafından bunları reddediyoruz diye bir iddia yapılmış değildir. Sizlerin telâşa da gitmenize ben bir sebep görmüyorum. Anayasalar, ya seçim arifesinde yapılır, yahut da Anayasanın tâdiliyle derhal seçimler yenilenir. Bir devletin kuruluş bünyesi esastır. Kuruluş bünyesindeki bir değişikliğin derhal seçimleri takibetmesi zaruridir. Henüz elimizde memleketin asıl ihtiyaçlarına tekabül eden birçok kanun projeleri mevcut iken Anayasa tâdillerini şimdi ele almak, daha az âcili çok âcile tercih etmek olur. Vaktimiz vardır, zaman bulup bunları da ele alacağız. Aramızda bu gün sanki birçok ihtilâf noktaları yokmuş gibi bunlara bir de Anayasayı ilâve etmek, bilmem ne kadar doğru olur. Anayasa tâdillerini, sırf ihtirastan, senlik benlikten doğan ihtilâfları bertaraf ettikten sonra beraberce daha soğukkanlılıkla ele alacak, cümlenin vâkıf olduğu bir işte beraberce daha büyük bir muvaffakiyetle başarmak mümkün olacaktır.

Halkevleri mevzuunda evvelâ şunu söyliyeyim ki, demokratik nizamda, siyasî partiler, devlet vazifelerini üzerlerine alamazlar. Milletin içtimaî seviyesini yükseltmek, okutmak, ve saire, siyasî partilerin hakkı değildir. Esasen cemiyetler kanunu da buna müsaade etmez. Halkevleri bahsinde, Halk Partisinin maksatları malûmdur. Bu maksatları temin için vücuda getirdiği tesisleri bütün mülkiyeti Halk Partisinin üzerinde idi.

Yüzlerce binayı, yüz milyonluk malı, isterse kiraya verir, isterse kapatır, isterse satar ve bedellerini seçim mücadelesine harcayabilir bir vaziyet mevcuttu.

Çok evvelden bir tasfiyenin bahis mevzuu olması lâzım gelmekte idi. Daha muhalefette iken, bu tesisler mevcuttu, bunlar üzerinde süratle bir karara varmak icabeder, demiştik.

Bütçe komisyonlarındaki müzakerelerde de, bütçeden para alamazsınız, bu Anayasaya, mevzuata ve demokratik telâkkilere muhaliftir, demiş; fakat sözümüzü dinletememiştik.

Halk Partisi iktidarda iken bunların tasfiyesi muhakkak ki daha akıl kârı olurdu. Her müessese, içtimaî müesseseler de dahil olmak üzere niçin doğarlar, zamanlarını yaşarlar, sonra giderler ve yerlerini başkalarına terkederler. Halk Partisi, Türk Ocaklarını aynen bunları söyliyerek kapatmış değil miydi?

Bunları acı tenkid olarak değil, bir kardeş gibi, ortada dolaşan fikirler etrafında daha isabetli kanaatler edinilsin diye, hâdiseler hakkında daha isabetli bir yola gidelim diye arzediyorum. Yoksa beni kongrenizin sıcak muhitinde misafir ettiğiniz bir anda, tenkit okunun ucu ile dahi sizleri rencide etmek benim kârım değildir.

Halk Partisini borçlandırmak bahis mevzuu olamaz. Halk Partisinin kendi mallarına el uzatmak diye bir mesele tasavvur ve tahmin etmiyorum, Şayet, benden evvel konuşan arkadaşın dediği gibi, zamanında mevcut kanunları hiçe saymak suretiyle edinilmiş iktisaplar varsa, bunların hesaplarının mutlaka görülmesi lâzımdır. Bu, aynı zamanda istikbal için de bir ibret dersi, bir müeyyide teşkil edecektir. Bu bakımdan, bir hesap görme bahis mevzuu olur. Bu hesap görmenin neticesi belli değildir. O halde, bu neticeden pek şinen endişeye düşerek niçin bizi borçlandıracaksınız diyorsunuz?

Millet Meclisinin alacağı her kararda millî vicdanı gözönünde tutması gerekir. Evvelce, millî vicdana aykırı hükümler alınabilirdi. Fakat bugün alacağımız her kararın millî vicdanda müsait mâkes bulmasını hesap etmek, değil dirayetin, fakat asgarî basiretin bir emridir.

Bir partinin çalışmasını güçleştirmek, neşir vasıtalarını elinden almak gibi bir düşünce mevcut olmamak lâzımgelir. Asgarî yaşama şartının kabul edilmesi, demokratik; medenî telâkkilerimizin icabıdır. Ben endişe etmiyorum, siz de endişe etmeyiniz. Arada büyük farklar çıkacağını tehmin etmiyorum. O derecede ki, millî vicdanın bir parçasını teşkil eden sizlerde de bir isyan hissi yaratmıyacak, bu nun haksızlıkların bir telâfisi olduğu kabul edilecektir.»

Başbakan Adnan Menderes, devamlı ve heyecanlı tezahürler arasında sözlerini şöyle bitirmiştir:

«— Sizlere hitap etmekten büyük bahtiyarlık duydum. Yalnız sözle değil, fakat fiille de, bunu yeni bir anlayışın başlangıcı telâkki ediyorum. Bana bu fırsatı, güzel bir anlayışın mübeşşiri olarak konuşmak imkânını verdiğinizden dolayı büyük bahtiyarlık duymaktayım. Sizlere candan teşekkürler ederim. Sevgili vatandaşlarım, sevgili hemşehrilerim, sevgili Halk Partili arkadaşlarım.»

Başbakan Adnan Menderes, Cumhuriyet Halk Partisi İzmir Konak İlçesi kongresinin bütün üyelerinin ve dinleyicilerin sürekli ve heyecanlı tezahürleri arasında kürsüden inmiş, alkışlar arasında sağdan, soldan kendisine uzatılan elleri sıkarak çok samimî bir hava içinde ve alkışlar arasında kongre salonunu terketmiştir.

BAŞMAKALEDEN DEVAM

İşbirliğine davet

(Başı 1 incide)

açıkça gösterdi. Başbakan İzmirdeki nutkunda bundan büyük memnunlukla bahsediyor: «Yüzyüze konuşulduğu zaman, karşılıklı iyi niyet hâkim olduğu takdirde, bir çok meselelerin ortadan kalkıverecek derecelere geldiğini son basın toplantısında gördük. Karşı karşıya konuştuk, ihtiras kapının dışında kaldı.» diyor. Toplantı hakikaten Başbakanın izah ettiği şekilde olmuş ve çok iyi neticeler vermiştir.

Bu yüzyüze konuşmayı, ana meselelerde işbirliği esasını kararlaştırmağı partiler neden yapmasınlar?.. Başbakan bu hususta ilk adımı atmış, muhalefete el uzatmıştır. Yapılan davetin iyi karşılanacağını ümit ediyoruz. İktidarla muhalefet, basın toplantısında olduğu gibi, yüz yüze ve iyi niyetle konuşurlarsa ana dâvalarda anlaşmaya varılmaması için hiç bir sebep yoktur.

VATAN

Gecekonducular Yıllık kongresi

İmara muhtaç muhitleri güzelleştirme Derneğinin yıllık kongresi bugün saat 16 da eski Eminönü Halkevi salonunda yapılacaktır. Bilhassa gecekondular da oturan İstanbulluları yakından alâkalandıran bu kongreye basın mensupları, Şehir Meclisi üyeleri, Vali ve Belediye Başkanı Profesör Gökay davet edilmiştir.

ANNEM SAATE BAK!
MAMA VAKTİM GELDİ

ÇAPAMARKA
KURULUŞU : 1915

Soğuk Algınlığı ve Nezleye Karşı GRİPİN Kullanınız

KİNİNLİ GRİPİN

- Baş, diş, adale, sinir ağrılarını teskin eder
- Siyatik, lumbago ve romatizma ağrılarına karşı başarılıdır.
- Fazla yorgunluklardan mütevellit uykusuzluklarda faydalıdır
- Mideyi bozmaz, kalbi ve böbrekleri yormaz

Süratle hazmolur ve derhal tesirini gösterir.

KİNİNLİ
GRİPİN
4 saat ara ile günde 3 tane alınabilir.

Her memleketin iklimine, yollarının hususiyetine göre imal edildiğinden dünyanın her yerinde fazla rağbet kazanan

Englebert

Lastikleri daima başta dır

Kamyon otomobil ve traktör lastiklerinin yollarımıza göre imâl edilen VOLUMAX ve LIGNE Tipleri GELMİŞTİR

Kalite ve yeni imâl tekniği sayesinde:

- Araziye fevkalade intibak eden tam elastikiyet
- Suratta ve virajda azami emniyet
- Yağmurlu havalarda ve ani stoplarda patinaj yok
- Randımanda rakiplerinden fazla kilometre

Sağladığından en uzak mesafelerle çalışan kamyon ve otomobil sahiplerin en iyi dostudur.

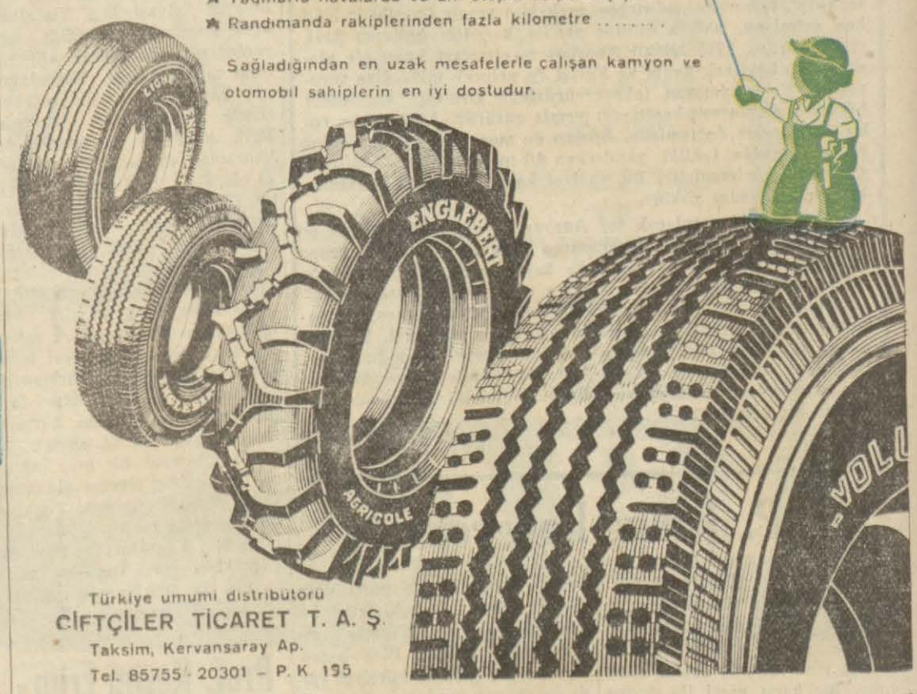

Türkiye umumi distribütörü
ÇİFTÇİLER TİCARET T. A. Ş.
Taksim, Kervansaray Ap.
Tel. 85755 - 20301 - P. K. 135

Sevdiklerinize, Çocuklarınıza
Kıymetli Bir Yılbaşı Hediyesi
VATAN
Memleket İlâveleri
40 numaraya kadar nefis bir cilt halinde
Satışa Çıktı

Satış Yeri:
Vatan Matbaası,
İstanbul
FİYATI 10 LİRADIR

DENİZCİLİK BANKASI T. A. O.

Genel Müdürlüğünden:

31.12.1952 çarşamba günü Paşabahçe vapuru Köprüden saat 9.40 seferi yerine 14.30 da Köprüden saat 18.— seferi yerine 19.30 da Yalovadan saat 15.30 seferi yerine 17.— de hareket edecektir.

Aynı gün Kartaldan — Yalovaya mevcut seferlere ilâveten saat 10 da ve 17 de iki araba vapuru seferi yapılacaktır. 11.1.1953 perşembe günü Yalovadan sabah saat 7 de ilâve araba vapuru seferi yapılacaktır. (20239)

Hollanda Mamulâtı
MEDILAC
Vitaminli Çocuk Mamaları
Piyasamıza arzedilmiştir.
Türkiye Mümessili:
Türhol Ticaret Ltd. Şirketi
İSTANBUL
Telefon: 45914 — Posta Kutusu 433.

USTA ALINACAK

As. işlerde çalıştırılmak üzere imtihanla bir usta işe alınacaktır. Ustanın kamacı işlerinde çalışmış olması lâzımdır. Yevmiyesi 10 liradır. Taliplerin 6 ocak 1953 salı saat 14 de Hoşdere 87 No. lı As. Sa. Al. Ko. na müracaatları . (4843—20014)

MERHUM MAREŞAL FEVZİ ÇAKMAK'ın
Kadıköy Sakızgülü sokak No. 39 binasında
HUSUSİ ANADOLU YUVA ve İLK OKULU
Sayın Velilerin arzu ve istekleri üzerine YATILI öğrenci kaydına başlamıştır.
3 ncü sınıftan itibaren haftada 6 saat İngilizce dersi yapılır.
TEL: 61050.

MAYADAĞ
Mayası Mideyi Bozmaz.

Cildinizin gizli kalan güzelliğini meydana çıkaran sabun
YENİ PURO
... teninizde bir kadife yumuşaklığı, yüzünüze herkesi hayran bırakan bambaşka bir güzellik ve cazibe temin eder!

PURO
Tuvalet Sabunu 100 de 100 saftır!

Trabzon Yollar 10 Bölge Müdürlüğünden

1 — Eksiltmeye konulan iş Erzurum ilinde, Aşkale — Tuzla yolundaki köprülerin debuselerinin genişletilmesi işi olup: Keşif bedeli »42.838.76» liradır.

2 — Eksiltme 12.1.1953 tarihine müsadif pazartesi günü saat 15.30 da Trabzon yollar 10. bölge müdürlüğü binasında toplanan arttırma ve eksiltme komisyonunca kapalı zarf usuliyle yapılacaktır.

3 — Mukavele projesi, keşif vesair evrak hergün Trabzon yollar 10. bölge müdürlüğünde görülebilir.

4 — Muvakkat teminat miktarı »3212.91» liradır.

5 — Eksiltmeye girebilmek için: 1952 yılına ait Ticaret Odası belgesini haiz olmak ve tatil günleri hariç» eksiltme gününden üç gün evvel bir dilekçe ile yollar 10. bölge müdürlüğüne müracaat etmeleri ve dilekçelerine, bu iş gibi teknik önemi haiz bir işi iyi surette başardığını veya idare ve denetlediğini isbata yarar belgelerini ekleyerek yeterlik belgelerini almaları.

6 — İsteklilerin 2490 sayılı kanunun 32 inci maddesi gereğince hazırlayacakları teklif mektuplarını eksiltme günü saat 14.30 a kadar komisyon başkanlığına vermeleri.

7 — Postada vâki gecikmeler kabul edilmez. (19998)

MAYADAĞ
Mayası Mideyi Bozmaz.

CİLT SIHHATİ VE GÜZELLİK BAKIMINDAN EN ESKİ BİR ŞÖHRET..
KREM
Pertev

ROAD LUG

GOODYEAR'ın imal etmekte olduğu on muhtelif çeşit lâstiklerin en üstünüdür. Dünyanın her bir tarafında olduğu gibi memleketimizde de lâstik alırken en ucuzu aranmamakta aynı eb'atta GOODYEAR lâstiklerinden en pahalısı olan ROAD LUG aranmaktadır. Gerek asfalt yollar, gerek şoseler, gerek yolsuz, arızalı mıntıkalarda diğer lâstikler ile mukayese edilemiyecek derecede daha fazla kilometre yapmak kısaca lâstik dertlerinden kurtulmak için siz de dünyanın tecrübelerine uyarak ROAD LUG kullanınız. Veya hiç olmazsa ROAD LUG kullananlardan tecrübeleri hakkında izahat alınız.

GOODYEAR

DÜNYA YÜZÜNDE DİĞER BÜTÜN MARKALARDAN DAHA FAZLA MIKTARDA YÜK GOODYEAR LÂSTİKLERİ ÜZERİNDE TAŞINMAKTADIR.

3-52-2F

DOKTOR
Raif Ferit Bir
Verem ve Dahili Hastalıkları Mütehassısı
Muayenehane Beşiktaş Tramvay cad. Emniyet Sandığı yanında No 12. Tel: 84395. Muayene 17-19.5. Ev Vali Konağı Cad. No. 33 Başaran Ap. Kat 1 Telefon: 42884

MAYADAĞ
Mayası Mideyi Bozmaz.

DOKTOR
RİFAT İNSEL
Mide ve Bağırsak hastalıkları, Basurun ameliyatsız tedavisi.
Nişantaşı — Rumeli Cad. Sevin Apart. No 4 Tel: 83433

VATAN
Nüshası 15 Kuruştur

Abone şeraiti	Türkiyede	Hariçte
Bir aylık	4.50 Lira	9.00 Lira
Üç aylık	12.00 „	24.00 „
Altı aylık	22.50 „	45.00 „
Senelik	42.00 „	84.00 „

DİKKAT:
Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar geçredilsin, edilmesin, iade olunmaz. İlânlardan mes'uliyet kabul edilmez.
ABONELERİN DİKKATİNE
Adres değiştirmek istenildiği takdirde 50 kuruşluk posta pulu gönderilmesi rica olunur.

İmtiyaz sahibi : SİNAN KORLE
Neşriyatı fiilen idare eden Yazı İşleri Mesul Müdürü MELİH YENER
(VATAN) Gazetecilik ve Matbaacılık T. A. Ş. — İstanbul
VATAN MATBAASI

AKLINA GELSE DE
C. K. M.
Kravatlarından
Hediye Etse
Galatasaray; No. 261.

Mide — Safra kesesi ve Karaciğerden hasta olanların nazarı dikkatine

Halis Hindistan cevizinden istihsal edilen ve bi ümum yağların fevkinde olan
LÜKS
Vejetalin Koko Yağı
Piyasaya dağıtılmıştır. Büyük bakkaliye mağazalarından arayınız. Toptan yeri Telefon: 25695.

İst. Lv. Âmirliğinden Verilen Askerî Kıtaat İlânları

Kapalı zarfla 560—600 Hp. lik elektrojen grupu 9.1.1953 günü saat 16 da Ankara M. S. B. 2 No. lı Sa. Al. Ko. da satın alınacaktır. Bedeli 130.000 lira geçici teminatı 11750 liradır. Evsaf ve şartnamesi Ko. da ve öğleden evvel İst. Lv. Â. İlân kısmında görülür. Teklif mektuplarının ihale saatinden bir saat evveline kadar komisyona verilmesi. (19894—4814)

★

Bir adet (Bohus) markalı veya bu marka derecesinde bir adet çamaşır yıkama makinası açık eksiltme ile 31.12.1952 çarşamba saat 15 de İzmit Kara As. Sa. Al. Ko. da satın alınacaktır. (4875—20117)

★

100 ton kuru fasulya kapalı zarfla 3.1.1953 günü saat 10 da İskenderun As. Sa. Al. Ko. da satın alınacaktır. Bedeli 55.000 lira geçici teminatı 4125 liradır. Şartnamesi Ko. da görülür. 25 tondan aşağı olmamak şartiyle ayrı ayrı taliplere ihale edilir. Teklif mektuplarının ihale saatinden bir saat evveline kadar komisyona verilmesi. (4736—19657)

★

Kapalı zarfla keşif ve şartnamesine uygun olarak Eskişehirde iki durak yeri bir saldırma sahası inşa ettirilecektir. İhalesi 3.1.1953 günü saat 11 de Ankara M. S. B. 4 No. lu Sa. Al. Ko. da yapılacaktır. Keşif bedeli 174483.83 lira geçici teminatı 9974.15 liradır. Keşif ve şartnamesi Ko. da ve öğleden evvel İst. Lv. Â. İlân kısmında görülür. Bu işe gireceklerin ihale tarihinden üç gün evvel Hv. K. K. dan yeterlik belgesi almaları lâzımdır. Teklif mektuplarının ihale saatinden bir saat evveline kadar komisyona verilmesi. Postadaki gecikme kabul edilmez. (4778—19800)

OYUNCAK Mı ALACAKSINIZ?
KİTAP SARAYINDA
Yeni açılan reyondaki
UCUZLUĞU
Bir defa görünüz.
İstiklâl Cad. No. 62

Mayadağ Hamur
Mayaları Satışa Arzedildi